

Brusel 6. června 2023
(OR. en)

9924/23

LIMITE

ENV 580
CLIMA 255
FORETS 58
AGRI 278
POLMAR 29
CODEC 974

Interinstitucionální spis:
2022/0195(COD)

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Výbor stálých zástupců

Č. dok. Komise: 10607/22 + ADD 1

Předmět: **PŘÍPRAVA ZASEDÁNÍ RADY PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ KONAJÍCÍHO
SE DNE 20. ČERVNA 2023**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o obnově přírody
– obecný přístup

I. ÚVOD

1. Dne 22. června 2022 přijala Komise návrh nařízení o obnově přírody¹, jehož cílem je obnovit evropská stanoviště, která jsou ve špatném stavu, a vrátit přírodu do všech ekosystémů, od lesní a zemědělské půdy až po mořské, sladkovodní a městské ekosystémy. Podle tohoto návrhu budou platit právně závazné cíle pro obnovu přírody v různých ekosystémech, které doplní stávající právní předpisy.
2. Hospodářský a sociální výbor přijal k návrhu stanovisko dne 25. ledna 2023. Výbor regionů přijal stanovisko k návrhu dne 9. února 2023.

¹ Dokumenty 10607/22 + ADD 1.

3. V Evropském parlamentu probíhají jednání o návrhu. Zpravodajem byl jmenován poslanec EP César Luena (S&D). Výbor ENVI projednal návrh zprávy zpravodaje na své schůzi dne 12. ledna 2023. Plánuje přijmout legislativní zprávu v červnu a hlasování na plenárním zasedání se očekává v červenci.

II. PRÁCE V RADĚ

4. Během českého a švédského předsednictví pokračovala Pracovní skupina pro životní prostředí v intenzivním posuzování návrhu na obnovu přírody. Byla předkládána kompromisní znění předsednictví, která se vyvíjela v návaznosti na jednání na 20 zasedáních Pracovní skupiny pro životní prostředí a následné připomínky delegací.
5. Rada pro životní prostředí uspořádala na svém zasedání dne 22. prosince 2022 politickou rozpravu o úrovni ambicí a o požadavku zabránění zhoršování. Rada pro zemědělství a rybolov projednala zemědělské a lesnické aspekty návrhu na zasedáních konaných ve dnech 21. listopadu 2022 a 20. března 2023 v rámci části „Jiné záležitosti“² a Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku projednala aspekty týkající se energie z obnovitelných zdrojů dne 28. března 2023, rovněž v rámci části „Jiné záležitosti“³.
6. Ve dnech 26. dubna 2023 a 24. května 2023 požádalo předsednictví Coreper o pokyny pro další práci⁴. Z jednání Coreperu vyplynulo, že kompromisní znění předsednictví se obecně ubírá správným směrem. Coreper rovněž poskytl politické pokyny ohledně směřování, pokud jde o podstatné prvky návrhu. Dne 1. června 2023 uspořádalo předsednictví dvoustranná jednání se všemi delegacemi s cílem jasně určit, které aspekty jsou z hlediska členských států nejvíce problematické.

² Dokument 7401/23.

³ Dokument 7670/23.

⁴ Dokument 8416/23.

7. V návaznosti na pokyny poskytnuté Coreperem a vyplývající z dvoustranných zasedání předkládá předsednictví revidované kompromisní znění obecného přístupu. Toto kompromisní znění nastavuje rovnováhu mezi zachováním ambiciózních cílů v oblasti obnovy přírody a poskytnutím flexibility členským státům při provádění nařízení.
8. Nařízení o obnově přírody je složitý návrh s průřezovými otázkami, které budou mít dopad na jiné politiky EU. Předsednictví naslouchalo obavám vyjádřeným delegacemi a kompromisní znění obecného přístupu zohledňuje tam, kde je to možné, specifické vnitrostátní okolnosti, zvyšuje flexibilitu pro členské státy a upravuje úroveň ambicí a zároveň usiluje o zachování rovných podmínek. Cílem obecného přístupu je rovněž omezit zbytečnou administrativní zátěž.

III. HLAVNÍ PRVKY KOMROMISNÍHO ZNĚNÍ PŘEDSEDNICTVÍ

Obnova suchozemských, pobřežních, sladkovodních a mořských ekosystémů (články 4 a 5)

Všeobecné povinnosti

9. Na žádost delegací je v kompromisním znění předsednictví poskytnuta členským státům větší flexibilita při provádění povinností stanovených v návrhu na obnovu přírody. Cíl 30 % pro zlepšení stavu stanovišť uvedených v přílohách I a II do roku 2030 se týká celkové plochy daného typu stanovišť, a nikoli každé skupiny stanovišť.

10. Pokud jde o suchozemská stanoviště, musí členské státy do roku 2030 určit stav 90 % neznámých stanovišť namísto toho, aby musely uplatňovat opatření na obnovu od vstupu tohoto nařízení v platnost i v případech, kdy jejich stav není znám. V případě mořských stanovišť musí být do roku 2030 tyto chybějící informace zjištěny pouze u poloviny z nich. U všech typů stanovišť musí být stav znám do roku 2040. Stanovení kvantitativních požadavků na obnovu se vztahuje pouze na oblasti, jejichž stav je znám.
11. S ohledem na náročné obtíže specifické pro mořské ekosystémy je v kompromisním znění obecného přístupu vypracovaném předsednictvím kromě výše uvedené flexibility navrženo, aby při uplatňování povinnosti zlepšit stav stanovišť uvedených v příloze II pro skupinu 7 mohly členské státy uplatnit nižší procentní podíl za předpokladu, že to nebrání dobrému stavu prostředí podle směrnice 2008/86/ES. Kromě toho se pro skupinu 7 ruší cíl pro rok 2030.

Vnitrostátní a regionální okolnosti

12. V kompromisním znění obecného přístupu vypracovaném předsednictvím je rovněž objasněno, že při přípravě svých národních plánů obnovy mohou členské státy přihlédnout k rozdílné situaci v jednotlivých regionech související se sociálními, hospodářskými a kulturními požadavky, regionálními a místními charakteristikami a hustotou obyvatelstva. Ve vhodných případech by měla být rovněž zohledněna specifická situace nejvzdálenějších regionů Unie.

13. Požadavek zabránit zhoršování je základním prvkem nařízení o obnově přírody, neboť zajišťuje dlouhodobé účinky obnovy a nákladovou efektivnost prováděných opatření. Delegace nicméně uvedly, že jeho provádění, jak je stanoveno v návrhu, zejména mimo oblasti Natura 2000 a v oblastech, na něž se nevztahují opatření na obnovu, by bylo mimořádně náročné, neboť by bylo zapotřebí zavést rozsáhlý systém řízení, zejména v souvislosti s povolovacími procesy, ale také s monitorováním a hodnocením.
14. V kompromisním znění obecného přístupu vypracované předsednictvím se proto jasně rozlišuje mezi požadavkem zabránit zhoršování pro oblasti, které jsou předmětem obnovy (čl. 4 odst. 6 a čl. 5 odst. 6), a pro oblasti, kde se vyskytují dotčené typy stanovišť (čl. 4 odst. 7 a článek 5). V odstavci 6 je požadavek zabránit zhoršování jednoduše doplněn prahovou hodnotou, takže se vztahuje pouze na „významné“ zhoršení, zatímco ve vztahu k odstavci 7 se zavádí několik změn s cílem posunout ustanovení k požadavku zabránit zhoršení založenému na úsilí. Kromě zavedení prahové hodnoty „významného“ zhoršení musí členské státy do data zveřejnění svých národních plánů obnovy zavést nezbytná opatření k zabránění významnému zhoršení, avšak tato opatření jsou omezena na oblasti, kde se vyskytují typy stanovišť uvedené v přílohách I a II, které jsou v dobrém stavu, nebo je-li to nezbytné pro dosažení cílů obnovy stanovených v čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 1.
15. Výjimky z plnění povinností stanovených v tomto nařízení jsou vyjasněny tak, aby zahrnovaly rovněž přírodní katastrofy a opatření nebo nečinnost třetích zemí. Kromě toho se objasňuje, že požadavek zavést opatření s cílem zabránit zhoršování stavu v oblastech, kde se vyskytují dotčené typy stanovišť (čl. 4 odst. 7 a článek 5 odst. 7), nemusí být předmětem individuálního posouzení.

16. Změna klimatu a krize v oblasti biologické rozmanitosti jsou neoddělitelně spjaty a nástroje pro řešení těchto krizí musí být vzájemně v souladu a doplňovat se. V zájmu plného souladu mezi nařízením o obnově přírody a směrnicí o obnovitelných zdrojích energie se v kompromisní znění obecného přístupu vypracovaném předsednictvím doplňuje nový článek 5a, podle něhož se má za to, že plánování, výstavba a provoz zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, jejich připojení k distribuční soustavě a související distribuční soustava samotná a skladovací zařízení představují převažující veřejný zájem. Takové případy se proto považují za odchylku od povinností neustálého zlepšování a zabránění zhoršování. Kromě toho mohou členské státy osvobodit tyto projekty od povinnosti prokázat, že jsou k dispozici méně škodlivá alternativní řešení, pokud se nacházejí v oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie nebo ve zvláštní oblasti pro infrastrukturu určené v plánu, který byl přijat podle příslušných článků směrnice o obnovitelných zdrojích energie a který byl podroben strategickému posouzení vlivů na životní prostředí v souladu s podmínkami stanovenými ve směrnici o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí (směrnice SEA)⁵. Vkládá se rovněž nový článek 21a, kterým se mění článek 7 nařízení TEN-E⁶ s cílem učinit následný odkaz na toto nařízení.

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, 21.7.2001, s. 30).

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2022/869 ze dne 30. května 2022, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě, mění nařízení (ES) č. 715/2009, (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943 a směrnice 2009/73/ES a (EU) 2019/944 a zrušuje nařízení (EU) č. 347/2013 (Úř. věst. L 152, 3.6.2022, s. 45).

17. Vkládá se nový článek 5b, kterým se vyjasňuje, že ve vztahu k požadavku zabránění zhoršování se má za to, že plány a projekty, jejichž jediným účelem je národní obrana, mají převažující veřejný zájem. Členské státy mohou takové plány a projekty rovněž osvobodit od požadavku, že nesmějí být k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení. Pokud se však tato výjimka použije, dotčený členský stát zavede opatření, pokud je to přiměřené a proveditelné, s cílem zmírnit dopady na dotčené typy stanovišť.

Povinnosti specifické pro jednotlivé ekosystémy

18. Návrh na obnovu přírody rovněž obsahuje povinnosti specifické pro jednotlivé ekosystémy, zejména pro městské ekosystémy (článek 6), řeky a záplavová území (článek 7), populace opylovačů (článek 8), zemědělské ekosystémy (článek 9) a lesní ekosystémy (článek 10). Kompromisní znění obecného přístupu vypracované předsednictvím stanoví flexibilitu při provádění těchto povinností specifických pro jednotlivé ekosystémy, zejména pokud jde o:

Městské ekosystémy (článek 6)

19. Vzhledem k tomu, že článek 6 je pomocný ve vztahu k hlavnímu cíli návrhu o obnově přírody, nahradilo předsednictví kvantitativní cíle povinností členských států dosáhnout rostoucího trendu, dokud nebude dosaženo uspokojivé úrovně. Integrace městské zeleně do budov a infrastruktury se stává prostředkem ke zvětšení celkového městského zeleného prostoru, a nikoli cílem jako takovým. Kromě toho kompromisní znění předsednictví uplatňuje požadavek „nulové čisté ztráty“ na celkovou vnitrostátní plochu městské zeleně a ve srovnání se situací v době vstupu tohoto nařízení v platnost. Je zavedena prahová hodnota pro případy, kdy mohou členské státy vyjmout oblasti městských ekosystémů z požadavku nulové čisté ztráty. V zájmu řešení požadované flexibility, pokud jde o zeměpisnou oblast působnosti článku, je v kompromisním znění předsednictví stanovena možnost, aby si členské státy určily způsob, jak zmapovat své oblasti městských ekosystémů (čl. 11 odst. 2b).

20. V kompromisním znění předsednictví je vyjasněn požadavek článku 7 doplněním definice toho, co se rozumí volně tekoucí řekou, přičemž je specifikováno, že seznam překážek a plán na jejich odstranění se týkají umělých překážek a že odhady mají vycházet ze situace v roce 2020. V kompromisním znění je rovněž zavedena povinnost členských států zajistit, aby byla obnovena propojenost řek nadále zachována.

Zemědělské ekosystémy (článek 9)

21. V kompromisním znění předsednictví byl upraven popis *krajinných prvků s vysokou rozmanitostí* v příloze IV s cílem zvýšit flexibilitu a umožnit správu těchto krajinných prvků, které jsou nezbytné pro zachování biologické rozmanitosti. Předsednictví dále navrhuje, aby členské státy případně vypracovaly doplňkovou metodiku pro tento ukazatel s cílem monitorovat krajinné prvky s vysokou rozmanitostí, na něž se nevztahuje společná metoda založená na LUCAS.
22. Pokud jde o *zavodňování rašelinišť*, konstatuje se, že toto ustanovení může významně přispět ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, avšak předsednictví uznává, že na některé členské státy má nepřiměřený dopad. V zájmu dosažení rovnováhy mezi zachováním úrovně ambicí návrhu a zohledněním vnitrostátních okolností navrhuje předsednictví snížit cíl pro oblasti, které mají být obnoveny do roku 2040, z 50 % na 40 %, a pro oblasti, které mají být obnoveny do roku 2050, ze 70 % na 50 %. Flexibilita bude rovněž zvýšena tím, že podíl zavodněných odvodněných rašelinišť v rámci jiného využití, které mohou přispět k celkovému cíli, bude navýšen na 40 %. Kromě toho mohou dotčené členské státy v řádně odůvodněných případech snížit rozsah zavodňování rašelinišť v rámci zemědělského využívání a při zavádění opatření k zavodnění odvodněných rašelinišť mohou členské státy přizpůsobit hladinu vody vnitrostátním a místním podmínkám.

23. Na základě obav vyjádřených delegacemi a s cílem zajistit flexibilitu, aniž by byly ohroženy rovné podmínky, pokud jde o povinnosti týkající se monitorování a podávání zpráv, se v kompromisním znění obecného přístupu vypracovaném předsednictvím navrhuje, aby stojící mrtvé dřevo, ležící mrtvé dřevo a indikátor běžných druhů lesních ptáků byly zachovány jako povinné společné ukazatele. Ze zbývajících ukazatelů týkajících se lesů uvedených v návrhu Komise a dvou dalších ukazatelů mohou členské státy zvolit tři nejvhodnější ukazatele k prokázání zvýšení biologické rozmanitosti lesních ekosystémů v závislosti na vnitrostátních podmínkách. Kromě toho jsou zahrnuty výjimky z plnění povinností podle tohoto článku, jsou však omezeny na rozsáhlé případy vyšší moci nebo nevyhnutelné přeměny stanovišť přímo způsobené změnou klimatu.

Národní plány obnovy a „balíček“ založený na postupném přístupu

24. Během jednání vyjádřily členské státy obavy ohledně rozsahu a proveditelnosti toho, aby během dvou let byly připraveny národní plány obnovy, které by zahrnovaly opatření na obnovu pro všechny oblasti, kde jsou typy stanovišť v neznámém stavu. V zájmu řešení obav vznesených delegacemi se v kompromisním znění obecného přístupu vypracovaném předsednictvím navrhuje zaujmout *postupný přístup* k přípravě a provádění národních programů reforem, včetně změn týkajících se nakládání s přírodními stanovišti v neznámém stavu.
25. Návrh postupného přístupu je třeba považovat za balíček a zahrnuje požadavek, aby Komise do tří měsíců od vstupu nařízení v platnost vypracovala návrh jednotného vzoru národních programů reforem (čl. 12 odst. 4), a požadavek, aby členské státy předložily návrh národního programu reforem, v němž se zaměří na období do června 2032 a omezí popis prvků nezbytných k dosažení cílů a povinností po červnu 2032 na strategický přehled. Do července 2032 a do července 2042 budou muset členské státy provést přezkum a revizi svých národních programů reforem.

26. Pokud jde o *monitorování*, kompromisní znění obecného přístupu vypracované předsednictvím stanoví šestiletý cyklus, s výjimkou určitých konkrétních ukazatelů, u nichž je zachována roční četnost. Členské státy se mohou v rámci šestiletého cyklu rozhodnout, že budou monitorovat některé ukazatele častěji, například ukazatele týkající se lesů, v zájmu sladění s jinými vnitrostátními systémy monitorování. Pokud jde o *podávání zpráv*, je stanoven šestiletý cyklus pro podávání zpráv o pokroku při provádění národních programů reforem a o výsledcích zavedených opatření pro obnovu, doplněný tříletým cyklem podávání zpráv pro oblast, na niž se vztahují opatření pro obnovu podle článků 4 až 10. Cílem navrhovaných změn je co nejvíce harmonizovat požadavky na podávání zpráv podle tohoto nařízení se stávajícími povinnostmi, zejména podle směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích, ale také s rámcovou směrnicí o vodě a rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí.

Posouzení potřeb financování

27. Předsednictví zhodnotilo jednání o tom, jak financovat provádění tohoto nařízení. V kompromisním znění obecného přístupu vypracovaném předsednictvím je proto do článku 18 začleněn nový odstavec, který stanoví, že Komise do 12 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost a po konzultaci s členskými státy předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu. Zpráva bude obsahovat přehled finančních zdrojů dostupných na úrovni EU, posouzení potřeb financování pro provádění a analýzu s cílem zjistit případné mezery ve financování. Ve vhodných případech, aniž by byl dotčen víceletý finanční rámec na období po roce 2027, bude tato zpráva rovněž obsahovat návrhy vhodných opatření, včetně finančních opatření, k pokrytí zjištěného potřebného financování.

IV. ZÁVĚR

28. Kompromisní znění obecného přístupu vypracované předsednictvím je obsaženo v příloze této poznámky. Změny oproti návrhu Komise jsou vyznačeny **tučně a podtržením** a vypuštěný text je vyznačen přeškrtnutím.
29. S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Výbor stálých zástupců vyzývá, aby:
- posoudil znění uvedené v příloze a
 - předložil jej Radě pro životní prostředí s cílem dosáhnout dohody o obecném přístupu na jejím zasedání dne 20. června.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o obnově přírody

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,
s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 této smlouvy,
s ohledem na návrh Evropské komise,
po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,
s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,
s ohledem na stanovisko Výboru regionů,
v souladu s řádným legislativním postupem,
vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Je nezbytné stanovit na úrovni Unie pravidla pro obnovu ekosystémů, aby se zajistilo obnovení biologické rozmanitosti a odolnosti přírody na celém území Unie. Obnova ekosystémů rovněž přispívá k cílům Unie v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně.

¹ Úř. věst. C , , s. .

- (2) Zelená dohoda pro Evropu² stanovila ambiciózní plán přeměny Unie na spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou účinně využívající zdroje, jejímž cílem je chránit, zachovávat a posilovat přírodní kapitál Unie a chránit zdraví a dobré životní podmínky občanů před environmentálními riziky a jejich dopady. V rámci Zelené dohody pro Evropu přijala Komise Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030³.
- (3) Unie a její členské státy jakožto smluvní strany Úmluvy o biologické rozmanitosti schválené rozhodnutím Rady 93/626/EHS⁴ se zavázaly k dlouhodobé strategické vizi přijaté konferencí smluvních stran v roce 2010 rozhodnutím X/2 Strategický plán pro biologickou rozmanitost na období 2011–2020⁵, podle níž má být do roku 2050 biologická rozmanitost ceněna, chráněna, obnovena a užívána rozumně a mají se udržovat ekosystémové služby a zdravá planeta a přinést výhody, které jsou zásadní pro všechny lidi.

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zelená dohoda pro Evropu“, 11.12.2019 (COM(2019) 640 final).

³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života“, 20.5.2020 (COM(2020) 380 final).

⁴ Rozhodnutí Rady 93/626/EHS ze dne 25. října 1993 o uzavření Úmluvy o biologické rozmanitosti (Úř. věst. L 309, 13.12.1993, s. 1).

⁵ <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=12268>.

- (4) [...] Smluvní strany Úmluvy o biologické rozmanitosti schválily na 15. zasedání konference smluvních stran v prosinci 2022⁶ celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost, v němž jsou stanoveny prakticky zaměřené globální cíle pro naléhavá opatření v průběhu následujících let do roku 2030, jež mají zajistit, aby byly všechny oblasti zahrnuty do participativního a integrovaného územního plánování podporujícího biologickou rozmanitost nebo do účinných procesů řízení zaměřených na změny ve využívání půdy a moří; do roku 2030 dosáhnout téměř nulové ztráty lokalit s velkým významem pro biologickou rozmanitost, včetně ekosystémů s vysokou ekologickou integritou, při současném respektování práv původních obyvatel a místních komunit; zajistit, aby bylo do roku 2030 účinně obnoveno alespoň 30 % oblastí poškozených suchozemských, vnitrozemských vodních a mořských a pobřežních ekosystémů, s cílem posílit biologickou rozmanitost a ekosystémové funkce a služby, ekologickou integritu a propojenost; obnovit, zachovat a posílit přínosy, které příroda představuje pro lidi, včetně ekosystémových funkcí a služeb, jako je regulace ovzduší, vody a klimatu, zdraví půdy, opylování a snižování rizika onemocnění, jakož i ochrana před přírodními riziky a katastrofami za pomoci přírodě blízkých řešení nebo ekosystémových přístupů ve prospěch všech lidí a přírody. Celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost umožní pokrok na cestě k dosažení cílů pro rok 2050 zaměřených na výsledky.
- (5) Cíle udržitelného rozvoje OSN⁷, zejména cíle 14.2, 15.1, 15.2 a 15.3, zmiňují potřebu zajistit zachování, obnovu a udržitelné využívání suchozemských ekosystémů a vnitrozemských sladkovodních ekosystémů a jejich služeb, zejména lesů, mokřadů, hor a suchých oblastí.

⁶ Celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu. Návrh rozhodnutí předložený předsedou, CBD/COP/DEC/15/4, 19. prosince 2022.

⁷ [Udržitelný rozvoj OSN – 17 cílů pro transformaci našeho světa.](#)

- (6) Valné shromáždění Organizace spojených národů v usnesení ze dne 1. března 2019⁸ označilo období 2021–2030 za Desetiletí OSN pro obnovu ekosystémů s cílem podpořit a rozšířit úsilí o prevenci, zastavení a zvrácení degradace ekosystémů po celém světě a zvyšování povědomí o důležitosti obnovy ekosystémů.
- (7) Cílem strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 je zajistit, aby do roku 2030 byla biologická rozmanitost v Evropě na cestě k obnově, což bude přínosné pro člověka, planetu, klima i naše hospodářství. Strategie stanoví ambiciózní plán EU na obnovu přírody s řadou klíčových závazků, včetně závazku předložit návrh právně závazných cílů EU pro obnovu přírody s cílem obnovit poškozené ekosystémy, zejména ty s největším potenciálem zachycovat a ukládat uhlík, a předcházet dopadu přírodních katastrof a snižovat ho.
- (8) Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 9. června 2021⁹ velmi uvítal závazek vypracovat legislativní návrh se závaznými cíli pro obnovu přírody a dále vyjádřil názor, že kromě celkového cíle pro obnovu by měl tento návrh zahrnovat specifické cíle pro obnovu ekosystémů, přírodních stanovišť a druhů, které by se vztahovaly na lesy, travní porosty, mokřady, rašeliniště, opylovače, volně tekoucí řeky, pobřežní oblasti a mořské ekosystémy.
- (9) Rada ve svých závěrech ze dne 23. října 2020¹⁰ uznala, že předcházení dalšímu úbytku současného stavu biologické rozmanitosti a poškozování přírody bude mít zásadní význam, nebude však k navrácení přírody do našeho života stačit. Rada zopakovala, že jsou zapotřebí ambicióznější cíle v oblasti obnovy přírody, jak se navrhuje v novém plánu EU na obnovu přírody, který zahrnuje opatření na ochranu a obnovu biologické rozmanitosti nad rámec chráněných území. Rada rovněž uvedla, že na základě posouzení dopadů očekává návrh právně závazných cílů pro obnovu přírody.

⁸ Usnesení 73/284 ze dne 1. března 2019 o Desetiletí Organizace spojených národů pro obnovu ekosystémů (2021–2030).

⁹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. června 2021 o strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života (2020/2273(INI)).

¹⁰ Závěry Rady o biologické rozmanitosti – potřeba naléhavých opatření, 12210/20.

(10) Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 stanoví závazek právně chránit nejméně 30 % pevniny, včetně vnitrozemských vod, a 30 % mořských oblastí v Unii, přičemž alespoň jedna třetina by měla být přísně chráněna, včetně všech zbývajících původních lesů a pralesů. Kritéria a pokyny pro určení dalších chráněných území členskými státy¹¹ (dále jen „kritéria a pokyny“), které vypracovala Komise ve spolupráci s členskými státy a zúčastněnými stranami, zdůrazňují, že pokud obnovované oblasti splňují kritéria pro označení za chráněné území nebo se očekává, že je budou splňovat, jakmile obnovení dosáhne svého plného účinku, měly by tyto obnovené oblasti rovněž přispět k cílům Unie v oblasti chráněných území. Kritéria a pokyny rovněž zdůrazňují, že chráněná území mohou významně přispět k cílům v oblasti obnovy stanoveným ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 tím, že vytvoří podmínky pro úspěšné dosažení obnovy. To platí zejména pro oblasti, které se mohou obnovit přirozeně tím, že se zastaví nebo omezí některé tlaky vyvolávané lidskou činností. Zavedení přísné ochrany takovýchto oblastí, včetně oblastí v mořském prostředí, bude v některých případech postačovat k obnově jejich přírodních hodnot. Kromě toho je v kritériích a pokynech zdůrazněno, že se očekává, že všechny členské státy přispějí k dosažení cílů Unie týkajících se chráněných území stanovených ve Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, a to v míře, která je úměrná přírodním hodnotám těchto území a jejich potenciálu pro obnovu přírody.

¹¹ Pracovní dokument útvarů Komise „Criteria and guidance for protected areas designations“ („Kritéria a pokyny pro určování chráněných území“) (SWD(2022) 23 final).

- (11) Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 stanoví cíl zajistit, aby nedocházelo ke zhoršování vývoje nebo stavu chráněných přírodních stanovišť a druhů a aby alespoň 30 % druhů a přírodních stanovišť, které v současné době nejsou v příznivém stavu, do roku 2030 do této kategorie spadalo nebo vykazovalo silný pozitivní trend směřující k tomu, že do ní spadat budou. Pokyny¹² vypracované Komisí ve spolupráci s členskými státy a zúčastněnými stranami na podporu dosažení těchto cílů zdůrazňují, že u většiny těchto přírodních stanovišť a druhů bude pravděpodobně zapotřebí vyvinout úsilí na jejich zachování a obnovu, a to buď zastavením současných negativních trendů do roku 2030 nebo zachováním současného stabilního či pozitivního vývoje, nebo zabráněním úbytku stanovišť a druhů s příznivým stavem z hlediska ochrany. Tyto pokyny dále zdůrazňují, že uvedené úsilí v oblasti obnovy je třeba v první řadě plánovat, provádět a koordinovat na vnitrostátní nebo regionální úrovni a že při výběru a upřednostňování druhů a stanovišť, jejichž stav má být do roku 2030 zlepšen, je třeba usilovat o synergie s dalšími unijními a mezinárodními cíli, zejména s cíli politiky v oblasti životního prostředí a klimatu.
- (12) Ve zprávě Komise o stavu přírody z roku 2020¹³ se uvádí, že Unie zatím nedokázala zastavit úbytek chráněných typů stanovišť a druhů, jejichž zachování je pro Unii důležité. Tento úbytek je způsoben především upuštěním od extenzivního zemědělství, zintenzivněním postupů hospodaření, změnou hydrologických režimů, urbanizací a znečištěním, jakož i neudržitelnými lesnickými činnostmi a využíváním druhů. Závažné a rostoucí hrozby pro původní flóru a faunu v Unii představují dále invazní nepůvodní druhy a změna klimatu.

¹² K dispozici na platformě [Circabc \(europa.eu\)](https://circabc.europa.eu) [Doplnit odkaz].

¹³ Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru „Stav přírody v Evropské unii – Zpráva o stavu a trendech u druhů a typů stanovišť chráněných podle směrnice o ochraně ptáků a směrnice o ochraně přírodních stanovišť za období 2013–2018“ (COM(2020) 635 final).

- (13) Je vhodné stanovit zastřešující cíl pro obnovu ekosystémů, a podpořit tak hospodářskou a společenskou transformaci, vytváření vysoce kvalitních pracovních míst a udržitelný růst. Biologicky rozmanité ekosystémy, jako jsou mokřady, sladkovodní, lesní a zemědělské ekosystémy, ekosystémy s řídkou vegetací, jakož i mořské, pobřežní a městské ekosystémy, přinášejí v dobrém stavu řadu základních ekosystémových služeb, přičemž přínosy obnovení poškozených ekosystémů do dobrého stavu ve všech pevninských i mořských oblastech zdaleka převyšují náklady na obnovu. Tyto služby přispívají k široké škále socioekonomických přínosů v závislosti na hospodářských, sociálních, kulturních, regionálních a místních charakteristikách.
- (14) Statistická komise Organizace spojených národů na svém 52. zasedání v březnu 2021 přijala systém integrovaných environmentálních hospodářských účtů – ekosystémové účetnictví (SEEA EA)¹⁴. SEEA EA představuje integrovaný a komplexní statistický rámec pro organizaci údajů o přírodních stanovištích a krajinách, měření rozsahu, stavu a služeb ekosystémů, sledování změn přírodního bohatství ekosystémů a usouvztažnění těchto informací s hospodářskou a jinou lidskou činností.

¹⁴ https://seea.un.org/sites/seea.un.org/files/documents/EA/seea_ea_white_cover_final.pdf.

(15) Zajištění biologicky rozmanitých ekosystémů a boj proti změně klimatu jsou spolu nerozlučně spjaty. Příroda a přírodě blízká řešení, včetně přírodních zásob a propadů uhlíku, jsou pro boj s klimatickou krizí zásadní. Klimatická krize ovšem již nyní výrazně přispívá ke změně suchozemských i mořských ekosystémů a Unie se musí připravit na rostoucí intenzitu, četnost a rozšíření jejích dopadů. Zvláštní zpráva Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC)¹⁵ o dopadech globálního oteplování o 1,5 °C poukázala na to, že některé dopady mohou být dlouhodobé nebo nezvratné. Šestá hodnotící zpráva IPCC¹⁶ uvádí, že obnova ekosystémů bude mít zásadní význam pro pomoc v boji proti změně klimatu, jakož i pro snižování rizik pro potravinové zabezpečení. Mezivládní vědecko-politická platforma pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES) ve své globální hodnotící zprávě o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách z roku 2019¹⁷ označila změnu klimatu za hlavní hybnou sílu změn přírody a očekává, že její dopady se v nadcházejících desetiletích budou zvyšovat a v některých případech převýší dopady jiných faktorů změny ekosystémů, jako je změna ve využívání půdy a moří.

¹⁵ Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC): Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty (Zvláštní zpráva o dopadech globálního oteplení o 1,5 °C a o souvisejících plánech pro snižování celosvětových emisí skleníkových plynů v kontextu posilování celosvětové reakce na hrozbu změny klimatu, udržitelného rozvoje a úsilí o vymýcení chudoby) [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, a T. Waterfield (eds.)] <https://www.ipcc.ch/sr15/>

¹⁶ [Změna klimatu 2022:dopady, adaptace a zranitelnost | Climate Change 2022:Impacts, Adaptation and Vulnerability \(ipcc.ch\).](#)

¹⁷ IPBES (2019): Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science – Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. (Globální hodnotící zpráva o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách Mezivládní vědecko-politické platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby). E. S. Brondizio, J. Settele, S. Díaz a H. T. Ngo (eds). Sekretariát IPBES, Bonn, Německo. 1148 stran. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3831673>.

- (16) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119¹⁸ stanoví závazný cíl dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality v Unii a poté usilovat o dosažení negativních emisí a upřednostňovat rychlé a předvídatelné snižování emisí a zároveň podporovat pohlcování pomocí přirozených propadů. Obnova ekosystémů může významně přispět k zachování, řízení a posilování přírodních propadů a ke zvýšení biologické rozmanitosti a současně podpořit boj proti změně klimatu. Nařízení (EU) 2021/1119 dále vyžaduje, aby příslušné orgány Unie a členské státy zajistily trvalý pokrok při zvyšování adaptační kapacity, posilování odolnosti a snižování zranitelnosti vůči změně klimatu. Rovněž vyžaduje, aby členské státy začlenily přizpůsobení do všech oblastí politiky a podporovaly přírodě blízká řešení¹⁹ a přizpůsobení založené na ekosystémech.
- (17) Sdělení Komise o přizpůsobení se změně klimatu z roku 2021²⁰ zdůrazňuje potřebu podporovat přírodě blízká řešení a uznává, že nákladově efektivního přizpůsobení se změně klimatu lze dosáhnout ochranou a obnovou mokřadů a rašelinišť, pobřežních a mořských ekosystémů, rozvojem sídelní zeleně a výstavbou zelených střech a zdí a podporou udržitelného obhospodařování lesů a zemědělské půdy. Větší množství biologických ekosystémů vede k vyšší odolnosti vůči změně klimatu a poskytuje účinnější formy snižování a prevence katastrof.

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).

¹⁹ Přírodě blízká řešení jsou řešení inspirovaná a podporovaná přírodou, která jsou nákladově efektivní a současně environmentálně, sociálně a hospodářsky přínosná a přispívají k budování odolnosti. Tato řešení přinášejí do měst, krajiny i mořského prostředí větší počet různorodějších přírodních a přirozených prvků a procesů, a to prostřednictvím místně přizpůsobených systémových zásahů, které účinně využívají zdroje. Přírodě blízká řešení proto musí být prospěšná pro biologickou rozmanitost a podporovat fungování řady ekosystémových služeb.

²⁰ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. „Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu“ (COM(2021) 82 final).

- (18) Politika Unie v oblasti změny klimatu je momentálně revidována tak, aby se řídila plánem navrženým v nařízení (EU) 2021/1119, který spočívá ve snížení čistých emisí do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s rokem 1990. Cílem návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2018/841 a (EU) 2018/1999²¹, je zejména posílit příspěvek odvětví půdy k celkovým ambicím v oblasti klimatu do roku 2030 a sladit cíle, pokud jde o započítávání emisí a jejich pohlcování v odvětví využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (dále jen „LULUCF“), se souvisejícími politickými iniciativami v oblasti biologické rozmanitosti. Tento návrh zdůrazňuje potřebu ochrany a posílení přirozeného pohlcování uhlíku, zlepšení odolnosti ekosystémů vůči změně klimatu, obnovení degradované půdy a ekosystémů a zavodňování rašelinišť. Dále je jeho cílem zlepšit monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v půdě, na kterou se vztahuje ochrana a obnova. V této souvislosti je důležité, aby ekosystémy ve všech kategoriích využití půdy, včetně lesů, travních porostů, orné půdy a mokřadů, byly v dobrém stavu, aby dokázaly účinně zachycovat a ukládat uhlík.
- (19) Geopolitický vývoj dále zdůraznil potřebu zajistit odolnost potravinových systémů²². Je prokázáno, že obnova agroekosystémů má z dlouhodobého hlediska pozitivní dopad na potravinovou produktivitu a že obnova přírody funguje jako pojistka k zajištění dlouhodobé udržitelnosti a odolnosti EU.

²¹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2018/841, pokud jde o oblast působnosti, zjednodušení pravidel souladu, stanovení cílů členských států pro rok 2030 a závazek ke společnému dosažení klimatické neutrality v odvětví využívání půdy, lesnictví a zemědělství do roku 2035, a nařízení (EU) 2018/1999, pokud jde o zlepšení monitorování, vykazování, sledování pokroku a přezkum (COM(2021) 554 final).

²² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zajištění potravinového zabezpečení a posílení odolnosti potravinových systémů“ (COM(2022) 133 final).

- (20) V závěrečné zprávě Konference o budoucnosti Evropy občané vyzývají Unii, aby chránila a obnovovala biologickou rozmanitost, krajinu a oceány, odstranila znečištění a podporovala znalosti, povědomí, vzdělávání a dialog o životním prostředí, změně klimatu, využívání energie a udržitelnosti²³.
- (21) Obnova ekosystémů spolu s úsilím o omezení obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy a konzumace těchto druhů rovněž pomůže předcházet možným budoucím infekčním onemocněním se zoonotickým potenciálem a zvyšovat odolnost vůči nim, čímž se sníží rizika šíření nález a pandemií, a přispěje k podpoře úsilí EU i celosvětového úsilí o uplatňování přístupu „jedno zdraví“, který uznává úzkou vazbu mezi lidským zdravím, zdravím zvířat a zdravou odolnou přírodou.
- (22) Půda je nedílnou součástí suchozemských ekosystémů. Sdělení Komise z roku 2021 „Strategie EU pro půdu do roku 2030“²⁴ uvádí potřebu obnovit degradovanou půdu a posílit biologickou rozmanitost půdy. **Globální mechanismus a sekretariát Úmluvy Organizace spojených národů o boji proti desertifikaci (UNCCD) zavedly program stanovující cíle v oblasti neutrality z hlediska degradace půdy, který má zemím pomoci dosáhnout do roku 2030 neutrality z hlediska degradace půdy.**

²³ *Konference o budoucnosti Evropy – zpráva o konečném výsledku konference*, květen 2022, návrh č. 2 (1, 4, 5) s. 44 a návrh č. 6 (6) s. 48.

²⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. „Strategie EU pro půdu do roku 2030: Využití přínosů zdravé půdy pro lidi, potraviny, přírodu a klima“ (COM/2021/699 final).

- (23) Cílem směrnice Rady 92/43/EHS²⁵ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES²⁶ je zajistit dlouhodobou ochranu, zachování a přežití nejceněnějších a nejohroženějších druhů a přírodních stanovišť v Evropě, jakož i ekosystémů, jejichž jsou součástí. Klíčovým nástrojem pro provádění cílů těchto dvou směrnic je síť Natura 2000, která byla zřízena v roce 1992 a je největší koordinovanou sítí chráněných území na světě. **Toto nařízení by se mělo stejně jako uvedené dvě směrnice vztahovat na evropské území členských států, na než se vztahují Smlouvy, a mělo by tudíž být rovněž v souladu se směrnicí 2008/56/ES.**
- (24) Pro určení dobrého stavu typů stanovišť chráněných podle směrnice 92/43/EHS a stanovení dostatečné kvality a kvantity stanovišť druhů spadajících do oblasti působnosti uvedené směrnice již existuje příslušný rámec a pokyny²⁷. Cíle pro obnovu u těchto typů přírodních stanovišť a stanoviště druhů lze stanovit na základě uvedeného rámce a pokynů. Tato obnova však nebude stačit ke zvrácení úbytku biologické rozmanitosti a k obnovení všech ekosystémů. Proto by měly být stanoveny další povinnosti založené na konkrétních ukazatelích s cílem posílit biologickou rozmanitost v rozsahu širších ekosystémů.
- (25) Na základě směrnic 92/43/EHS a 2009/147/ES a s cílem podpořit dosažení cílů stanovených v uvedených směrnicích by členské státy měly zavést opatření na obnovu, aby zajistily obnovení chráněných stanovišť a druhů, včetně volně žijících ptáků, ve všech oblastech Unie, a to i mimo síť Natura 2000.

²⁵ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

²⁷ GR pro životní prostředí. 2017, „Podávání zpráv podle článku 17 směrnice o stanovištích: vysvětlivky a pokyny pro období 2013–2018“ a GR pro životní prostředí 2013, „Interpretační příručka evropských přírodních stanovišť Eur 28“.

- (26) Cílem směrnice 92/43/EHS je zachovat a obnovit příznivý stav z hlediska ochrany u přírodních stanovišť a volně žijících druhů živočichů a rostlin v zájmu Unie. Směrnice však nestanoví lhůtu pro dosažení tohoto cíle. Podobně ani směrnice 2009/147/ES nestanoví lhůtu pro obnovu populací ptáků v Unii.
- (27) Proto by měly být stanoveny lhůty pro zavedení opatření na obnovu v rámci lokalit sítě Natura 2000 i mimo ně s cílem postupně zlepšovat stav chráněných typů přírodních stanovišť v celé Unii a znovu je vytvářet, dokud nebude dosaženo příznivého referenčního areálu potřebného k tomu, aby bylo u těchto stanovišť v Unii dosaženo příznivého stavu z hlediska ochrany. S cílem poskytnout členským státům nezbytnou flexibilitu při provádění rozsáhlého úsilí o obnovu přírody je vhodné seskupit typy přírodních stanovišť podle ekosystému, k němuž patří, a stanovit pro skupiny typů stanovišť časově vymezené a kvantifikované cíle podle jednotlivých oblastí. To členským státům umožní rozhodnout, která stanoviště budou v rámci dané skupiny obnovena jako první.
- (28) Podobné požadavky by měly být stanoveny pro stanoviště druhů, které spadají do oblasti působnosti směrnice 92/43/EHS, a pro stanoviště druhů volně žijících ptáků, které spadají do oblasti působnosti směrnice 2009/147/ES, se zvláštním ohledem na propojení mezi obojími těmito stanovišti, aby populace daných druhů mohly prosperovat.
- (29) Je nezbytné, aby opatření na obnovu typů stanovišť byla přiměřená a vhodná k co nejrychlejšímu dosažení dobrého stavu a příznivého referenčního areálu s cílem dosáhnout příznivého stavu z hlediska ochrany. Je důležité, aby opatření na obnovu byla taková, jaká jsou nezbytná k dosažení časově vymezených a kvantifikovaných cílů podle jednotlivých oblastí. Je rovněž nezbytné, aby opatření na obnovu stanovišť druhů byla přiměřená a vhodná pro co nejrychlejší dosažení jejich dostatečné kvality a kvantity s cílem dosáhnout pro daný druh příznivého stavu z hlediska ochrany.

(29a) Opatření na obnovu podle tohoto nařízení za účelem obnovy nebo zachování některých typů stanovišť uvedených v příloze I, jako jsou travní porosty, vřesoviště nebo mokřady, mohou v některých případech vyžadovat odstranění lesa za účelem obnovení řízení založeného na ochraně přírody, které může zahrnovat činnosti, jako je sečení nebo pastva. Obnova přírody a zastavení odlesňování jsou důležité i vzájemně se posilující environmentální cíle. Komise vypracuje pokyny, jak je uvedeno v 36. bodě odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. [XXXX/2023] o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010, s cílem vyjasnit výklad definice „zemědělského využití“ v článku 2 uvedeného nařízení, zejména pokud jde o přeměnu lesa na půdu, jejímž účelem není zemědělské využití.

- (30) Je důležité zajistit, aby opatření na obnovu zavedená podle tohoto nařízení vedla ke konkrétnímu a měřitelnému zlepšení stavu ekosystémů, a to jak na úrovni jednotlivých oblastí podléhajících obnově, tak na vnitrostátní úrovni i na úrovni Unie.
- (31) Aby bylo zajištěno, že opatření na obnovu jsou účinná a že jejich výsledky lze v průběhu času měřit, je nezbytné, aby oblasti, na něž se vztahují tato opatření na obnovu s cílem zlepšit stav stanovišť spadajících do oblasti působnosti přílohy I směrnice 92/43/EHS, znovu tato stanoviště vytvořit a zlepšit jejich propojenost, vykazovaly soustavné zlepšování až do dosažení dobrého stavu.

- (32) Je rovněž nezbytné, aby oblasti, na něž se vztahují opatření na obnovu s cílem zlepšit kvalitu a kvantitu stanovišť druhů spadajících do oblasti působnosti směrnice 92/43/EHS, jakož i stanovišť volně žijících ptáků spadajících do oblasti působnosti směrnice 2009/147/ES, vykazovaly soustavné zlepšování, a přispěly tak k dosažení dostatečné kvantity a kvality stanovišť těchto druhů.
- (33) Je důležité zajistit postupné zvětšování oblastí pokrytých typy stanovišť spadajícími do oblasti působnosti směrnice 92/43/EHS, které jsou v dobrém stavu, na celém území členských států a Unie jako celku, dokud nebude pro každý typ stanoviště dosaženo příznivého referenčního areálu a nejméně 90 % tohoto areálu na úrovni členského státu bude v dobrém stavu, aby tyto typy stanovišť mohly v Unii dosáhnout příznivého stavu z hlediska ochrany.
- (34) Je důležité zajistit postupné zvyšování kvality a kvantity stanovišť druhů, které spadají do oblasti působnosti směrnice 92/43/EHS, jakož i stanovišť volně žijících ptáků spadajících do oblasti působnosti směrnice 2009/147/ES na území členských států a v konečném důsledku v celé Unii, dokud nebudou dostačovat k zajištění dlouhodobého přežití těchto druhů.

(35) Je důležité, aby oblasti pokryté typy stanovišť spadajícími do oblasti působnosti tohoto nařízení, na něž se vztahují opatření pro obnovu, vykazovaly trvalé zlepšování, dokud nedosáhnou dobrého stavu, a aby se poté jejich stav výrazně nezhoršoval, aby nedošlo k ohrožení dlouhodobého zachování nebo dosažení dobrého stavu. Je rovněž důležité, aby členské státy vyvinuly úsilí s cílem zabránit významnému zhoršování stavu oblastí pokrytých těmito typy stanovišť, které buď již jsou v dobrém stavu, nebo naopak nejsou v dobrém stavu a doposud stále nepodléhají opatřením na obnovu. Taková opatření jsou důležitá, aby zabránilo zvýšení [...] potřeby obnovy v budoucnosti, a měla by se zaměřit na oblasti typů stanovišť, která je třeba obnovit v zájmu dosažení cílů obnovy, jak jsou stanoveny v národních plánech obnovy. Je však vhodné zvážit možnost poškození oblastí pokrytých těmito typy stanovišť v důsledku zásahu vyšší moci, jako jsou přírodní katastrofy, jakož i nevyhnutelné přeměny stanovišť, které jsou přímo způsobeny změnou klimatu. Mimo lokality sítě Natura 2000 je vhodné vzít v úvahu také důsledky plánu nebo projektu převažujícího veřejného zájmu, pro něž nejsou k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení. [...]. V případě oblastí, které jsou předmětem obnovy, je to třeba určit individuálně; v případě lokalit sítě Natura 2000 jsou plány a projekty schvalovány v souladu s čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43/EHS. Pokud je oblast přeměněna z jednoho typu stanoviště na jiný, který spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení, jako žádoucí výsledek opatření na obnovu, neměla by být považována za oblast, jejíž stav se zhoršil.

(35a) Pro účely odchylek od povinností trvale zlepšovat a zabránovat zhoršování mimo lokality sítě Natura 2000 v tomto nařízení by členské státy měly uplatňovat přístup, podle nějž zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, jejich připojení k distribuční soustavě, související distribuční soustava samotná a skladovací zařízení představují převažující veřejný zájem, s výjimkou případů, kdy existují jasné důkazy o tom, že tyto projekty mají významný nepříznivý vliv na životní prostředí, který nelze zmírnit nebo kompenzovat, nebo kdy se členské státy rozhodnou omezit uplatňování tohoto přístupu za řádně odůvodněných a specifických okolností, jako jsou důvody související s národní obranou. Kromě toho mohou členské státy osvobodit tyto projekty od povinnosti prokázat, že pro účely uplatnění daných výjimek nejsou k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení, pokud se projekty nacházejí v oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie nebo ve zvláštní oblasti pro infrastrukturu určené v plánu, který byl přijat v souladu s články 15c nebo 15e směrnice (EU) 2018/2001, a byl tudíž předmětem strategického posouzení vlivů na životní prostředí. Považovat takové elektrárny za převažující veřejný zájem a případně omezit požadavek na posouzení méně škodlivých alternativních řešení by těmto projektům umožnilo využít zjednodušeného posouzení, pokud jde o odchylky od posouzení převažujícího veřejného zájmu podle tohoto nařízení.

(35b) Činnosti, jejichž jediným účelem je obrana nebo národní bezpečnost, by měly mít nejvyšší prioritu, a proto by pro účely uplatňování ustanovení tohoto nařízení o odchylkách od povinností trvale zlepšovat a zabránovat zhoršování mimo lokality sítě Natura 2000 měly mít členské státy možnost uplatňovat přístup, podle nějž plány a projekty týkající se těchto činností představují převažující veřejný zájem, s výjimkou případů, kdy existují jasné důkazy o tom, že tyto projekty mají významný nepříznivý vliv na životní prostředí, který nelze zmírnit nebo kompenzovat. Členské státy mohou tyto projekty rovněž osvobodit od povinnosti prokázat, že nejsou k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení, ale měly by zavést opatření, pokud je to přiměřené a proveditelné, s cílem zmírnit dopady na dotčené typy stanovišť.

- (36) Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 zdůrazňuje potřebu důraznějších opatření na obnovu poškozených mořských ekosystémů, včetně ekosystémů bohatých na uhlík a důležitých oblastí tření a líhnutí ryb. Strategie rovněž oznamuje, že Komise navrhne nový akční plán na zachování rybolovných zdrojů a ochranu mořských ekosystémů.
- (37) Typy mořských stanovišť uvedené v příloze I směrnice 92/43/EHS jsou definovány široce a zahrnují mnoho ekologicky odlišných podtypů s různým potenciálem obnovy, takže je pro členské státy obtížné zavést vhodná opatření na obnovu na úrovni těchto typů stanovišť. Typy mořských stanovišť by proto měly být dále specifikovány pomocí příslušných úrovní klasifikace mořských stanovišť v rámci Evropského informačního systému o přírodě (EUNIS). Členské státy by měly stanovit příznivé referenční areály pro dosažení příznivého stavu z hlediska ochrany u každého z těchto typů přírodních stanovišť, pokud již tyto referenční areály nejsou řešeny v jiných právních předpisech Unie. **Skupina typů stanovišť v mořských měkkých sedimentech odpovídajících některým typům rozšířených bentických stanovišť uvedených ve směrnici 2008/56/ES je široce zastoupena v mořských vodách několika členských států. Členské státy by proto měly mít možnost omezit opatření na obnovu, která jsou zaváděna postupně, na menší část plochy těchto typů stanovišť, která nejsou v dobrém stavu, za předpokladu, že to nebrání dosažení nebo zachování dobrého stavu prostředí stanoveného podle čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/56/ES, zejména s přihlédnutím k prahovým hodnotám pro deskriptory 1 a 6 stanovené v souladu s čl. 9 odst. 3 uvedené směrnice, pro rozsah úbytku těchto typů stanovišť, pro nepříznivé účinky na stav těchto typů stanovišť a pro maximální přípustný rozsah těchto nepříznivých účinků.**

- (38) Pokud ochrana pobřežních a mořských stanovišť vyžaduje regulaci činností v oblasti rybolovu nebo akvakultury, použije se společná rybářská politika. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013²⁸ zejména stanoví, že společná rybářská politika musí provádět ekosystémový přístup k řízení rybolovu, aby zajistila, že nepříznivé dopady rybolovných činností na mořský ekosystém budou minimalizovány. Uvedené nařízení rovněž stanoví, že cílem této politiky je zajistit, aby při činnostech v oblasti akvakultury a rybolovu nedocházelo ke zhoršování mořského prostředí.
- (39) V zájmu dosažení cíle soustavné, dlouhodobé a trvalé obnovy biologicky rozmanité a odolné přírody by členské státy měly plně využívat možnosti, které jim společná rybářská politika nabízí. V rámci výlučné pravomoci Unie, pokud jde o zachování biologických mořských zdrojů, mohou členské státy přijmout nediskriminační opatření pro zachování a řízení populací ryb a udržení nebo zlepšení stavu mořských ekosystémů z hlediska ochrany v pásmu 12 námořních mil. Kromě toho mají členské státy s přímým zájmem na řízení možnost dohodnout se na předložení společných doporučení na opatření pro zachování zdrojů, která jsou nezbytná ke splnění povinností podle práva Unie v oblasti životního prostředí. Tato opatření budou posouzena a přijata v souladu s pravidly a postupy stanovenými v rámci společné rybářské politiky.

²⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, o změně nařízení Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutí Rady 2004/585/ES (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22).

- (40) Směrnice 2008/56/ES vyžaduje, aby členské státy spolupracovaly dvoustranně a v rámci mechanismů regionální a místní spolupráce, též prostřednictvím regionálních úmluv pro mořské prostředí²⁹, a pokud jde o opatření v oblasti rybolovu, rovněž v kontextu regionálních skupin zřízených na základě společné rybářské politiky.
- (41) Je důležité, aby byla rovněž zavedena opatření na obnovu stanovišť některých mořských druhů, například žraloků a rejnoků, které spadají **například** do oblasti působnosti Úmluvy o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů **nebo jsou na seznamu ohrožených nebo bezprostředně ohrožených druhů evropských regionálních úmluv pro mořské prostředí**, ale nespádají do oblasti působnosti směrnice 92/43/EHS, neboť mají v ekosystému důležitou funkci.
- (42) Na podporu obnovy a zabránění zhoršování suchozemských, sladkovodních, pobřežních a mořských stanovišť mají členské státy možnost označit další oblasti jako „chráněná území“ nebo „přísně chráněná území“, provádět další účinná opatření na ochranu jednotlivých oblastí a podporovat soukromá opatření na ochranu půdy.

²⁹ Úmluva o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku z roku 1992 – úmluva OSPAR (OSPAR), Úmluva o ochraně mořského prostředí v oblasti Baltského moře z roku 1992 – Helsinská úmluva (HELCOM), Úmluva o ochraně mořského prostředí a pobřežní oblasti Středozemního moře z roku 1995 – Barcelonská úmluva (UNEP-MAP) a Úmluva o ochraně Černého moře před znečištěním z roku 1992 – Bukurešťská úmluva.

- (43) Městské ekosystémy představují přibližně 22 % rozlohy Unie a tvoří oblast, v níž žije většina občanů Unie. Sídlní zeleň zahrnuje **mimo jiné** městské lesy, parky a zahrady, městské farmy, ulice se stromořadím, městské louky a městské živé ploty. **Stejně jako ostatní ekosystémy, na něž se vztahuje toto nařízení,** [...] představují i **městské ekosystémy** důležitá stanoviště pro biologickou rozmanitost, zejména rostliny, ptáky a hmyz, včetně opylovačů. Poskytují rovněž **mnohé další** životně důležité ekosystémové služby, včetně snižování a řízení rizika přírodních katastrof (např. povodní, efektu městských tepelných ostrovů), ochlazování, rekreace, filtrace vody a vzduchu a dále zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně. **Rozšiřování sídlní zeleně je jedním z důležitých parametrů pro zvyšování schopnosti městských ekosystémů tyto důležité služby poskytovat. Zvětšování zelených ploch v dané městské oblasti zpomaluje odtok vod (což snižuje riziko znečištění řek v důsledku přítoku přívalových vod) a pomáhá udržovat letní teploty na nižší úrovni, zvyšuje odolnost vůči změně klimatu a poskytuje další prostor ve prospěch přírody. Rozšiřování rozlohy sídlní zeleně mnohdy napomůže ke zlepšení zdraví městských ekosystémů. Zdravé městské ekosystémy jsou zase nezbytné pro podporu zdraví dalších klíčových evropských ekosystémů – například pro propojování přírodních oblastí v okolní krajině, zlepšování zdraví řek mimo města, poskytování útočiště a lůhniště pro ptáky a opylovače spojené se zemědělskými a lesními stanovišti, jakož i zajišťování důležitých stanovišť pro stěhovavé ptáky.**
- (44) Je třeba výrazně posílit opatření k zajištění toho, aby již nehrozilo [...] **omezování pokrytí** sídlní zelení, **zejména stromy**. Aby se zajistilo, že sídlní zeleň bude i nadále poskytovat nezbytné ekosystémové služby, měl by se zastavit její úbytek a měla by být obnovována a zvětšována, mimo jiné [...] **začleněním** zelené infrastruktury a přírodě blízkých řešení [...], jako jsou zelené střechy a zelené stěny, do návrhů budov. **Toto začlenění může přispět nejen ke zvýšení rozlohy sídlní zeleně, ale také, pokud zahrnuje i stromy, ke zvýšení rozlohy korunového zápoje sídlní zeleně.**

- (45) Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 vyžaduje větší úsilí o obnovu sladkovodních ekosystémů a přirozených funkcí řek. Obnova sladkovodních ekosystémů by měla zahrnovat úsilí o obnovu přirozeného [...] propojení řek, jakož i jejich břehových oblastí a záplavových území, mimo jiné odstraněním umělých překážek, s cílem podpořit dosažení příznivého stavu z hlediska ochrany u řek, jezer a nivních stanovišť a druhů žijících na těchto stanovištích chráněných podle směrnic 92/43/EHS a 2009/147/ES a splnění jednoho z klíčových cílů strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, konkrétně obnovení nejméně 25 000 km volně tekoucích řek, oproti roku 2020, kdy byla strategie zveřejněna. Při odstraňování překážek by se členské státy měly primárně zabývat zastaralými překážkami, tedy těmi, které již nejsou zapotřebí pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů, vnitrozemskou plavbu, zásobování vodou nebo jiné využití.
- (46) V Unii v posledních desetiletích dramaticky poklesl počet opylovačů, přičemž třetina druhů včel a motýlů zaznamenala pokles populace a každý desátý druh se nachází na pokraji vyhynutí. Opylovači mají zásadní význam pro fungování suchozemských ekosystémů, dobré životní podmínky lidí a potravinové zabezpečení, neboť opylují plané i pěstované rostliny. Hmyzím opylovačům je přímo přisuzována roční zemědělská produkce EU v hodnotě téměř 5 000 000 000 EUR³⁰.

³⁰ Vysna, V., Maes, J., Petersen, J. E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA) (Účetnictví ekosystémů a jejich služeb v Evropské unii). Závěrečná zpráva z fáze II projektu INCA, jejímž cílem je vyvinout pilotní projekt integrovaného systému ekosystémových účtů pro EU. Statistická správa. Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2021.

(47) Poté, co Evropský parlament a Rada vyzvaly k řešení úbytku volně žijících opylovačů³¹, Komise 1. června 2018 zahájila iniciativu EU týkající se opylovačů. Zpráva o pokroku při provádění iniciativy³² ukázala, že při řešení příčin úbytku opylovačů přetrvávají významné problémy, včetně používání pesticidů. Evropský parlament³³ a Rada³⁴ vyzvaly k přijetí důraznějších opatření k řešení úbytku opylovačů a k vytvoření celounijního rámce pro monitorování opylovačů a ke stanovení jasných cílů a ukazatelů ohledně závazku zvrátit úbytek opylovačů. Evropský účetní dvůr doporučil, aby Komise vytvořila vhodné mechanismy řízení a monitorování pro opatření týkající se hrozeb pro opylovače³⁵.

Dne 24. ledna 2023 předložila Komise revidovanou iniciativu EU týkající se opylovačů.³⁶

V revizi se stanoví opatření, která mají EU a její členské státy přijmout s cílem zvrátit do roku 2030 úbytek opylovačů.

³¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. „Iniciativa EU týkající se opylovačů“ (COM(2018) 395 final).

³² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Pokrok při provádění iniciativy EU týkající se opylovačů (COM/2021/261 final).

³³ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. června 2021 o strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života (2020/2273(INI)), dostupné na adrese https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0277_CS.pdf.

³⁴ Závěry Rady ze dne 17. prosince 2020 o zvláštní zprávě Evropského účetního dvora č. 15/2020 s názvem „Ochrana volně žijících opylovačů v EU: iniciativy Komise dosud nepřinesly výsledky“ (dokument 14168/20).

³⁵ Zvláštní zpráva č. 15/2020, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_15/SR_Pollinators_CS.pdf

³⁶ **Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Revize iniciativy EU týkající se opylovačů. Nová dohoda pro opylovače (COM/2023/35 final).**

- (48) Cílem návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin *[bude přijato 22. června 2022, doplnit název a číslo přijatého aktu, až bude k dispozici]* je regulovat jeden z faktorů úbytku opylovačů tím, že se zakáže používání pesticidů v ekologicky citlivých oblastech, z nichž mnohé spadají do působnosti tohoto nařízení, například v oblastech, kde se vyskytují druhy opylovačů, které jsou podle evropských červených seznamů³⁷ klasifikovány jako ohrožené vyhynutím.
- (49) K poskytování bezpečných, udržitelných, výživných a cenově dostupných potravin jsou zapotřebí udržitelné, odolné a biologicky rozmanité zemědělské ekosystémy. Zemědělské ekosystémy s bohatou biologickou rozmanitostí rovněž zvyšují odolnost zemědělství vůči změně klimatu a environmentálním rizikům a zároveň zajišťují bezpečnost potravin a potravinové zabezpečení a vytvářejí nová pracovní místa ve venkovských oblastech, zejména pracovní místa spojená s ekologickým zemědělstvím a venkovským cestovním ruchem a rekreací. Unie proto musí zlepšit biologickou rozmanitost své zemědělské půdy prostřednictvím řady stávajících postupů, které jsou prospěšné pro posílení biologické rozmanitosti nebo jsou s ní slučitelné, včetně extenzivního zemědělství. Extenzivní zemědělství má zásadní význam pro zachování mnoha druhů a stanovišť v oblastech s bohatou biologickou rozmanitostí. Existuje mnoho postupů extenzivního zemědělství, které mají četné a významné přínosy pro ochranu biologické rozmanitosti, ekosystémových služeb a krajinných prvků, například přesné zemědělství, ekologické zemědělství, agroekologie, agrolesnictví a pěstování trvalých travních porostů s nízkou intenzitou.
- (50) Je třeba zavést opatření na obnovu s cílem posílit biologickou rozmanitost zemědělských ekosystémů v celé Unii, a to i v oblastech, které nejsou pokryty typy stanovišť, které spadají do oblasti působnosti směrnice 92/43/EHS. Vzhledem k tomu, že neexistuje společná metoda pro posuzování stavu zemědělských ekosystémů, která by umožnila stanovení specifických cílů pro obnovu zemědělských ekosystémů, je vhodné stanovit obecnou povinnost zlepšovat biologickou rozmanitost zemědělských ekosystémů a měřit plnění této povinnosti na základě stávajících ukazatelů.

³⁷ [Evropský červený seznam – životní prostředí – Evropská komise \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&code=sdg15.5.2&plugin=1)

- (51) Populace polních ptáků představují dobře známý a obecně uznávaný klíčový ukazatel zdraví zemědělských ekosystémů, a proto je vhodné stanovit cíle pro jejich obnovu. Povinnost dosáhnout těchto cílů by se vztahovala na členské státy, nikoli na jednotlivé zemědělce. Členské státy by jich měly dosáhnout zavedením účinných opatření na obnovu na zemědělské půdě, přičemž by měly při jejich navrhování a provádění v praxi spolupracovat se zemědělci a dalšími zúčastněnými stranami a podporovat je.
- (52) Krajinné prvky s vysokou rozmanitostí na zemědělské půdě, včetně ochranných pásů, půdy ležící ladem (se střídáním plodin nebo bez něj), živých plotů, stromů rostoucích jednotlivě i ve skupinách, stromořadí, mezí, políček, struh, potoků, malých mokřadů, teras, mohyl, kamenných zídek, rybníčků a kulturních prvků, poskytují prostor pro volně žijící rostliny a živočichy včetně opylovačů, zabráňují erozi a vyčerpávání půdy, filtrují vzduch a vodu, podporují zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně a zemědělskou produktivitu plodin závislých na opylování. Produktivní stromy, které jsou součástí agrolesnických systémů na orné půdě, a produktivní prvky v neproduktivních živých plotech lze rovněž považovat za krajinné prvky s vysokou biologickou rozmanitostí, pokud nejsou ošetřovány hnojivy nebo pesticidy a pokud sklizeň probíhá pouze v době, kdy neohrozí vysokou úroveň biologické rozmanitosti. Proto by měl být stanoven požadavek na zajištění rostoucího trendu u podílu zemědělské půdy s krajinnými prvky s vysokou rozmanitostí. Takový požadavek by Unii umožnil splnit jeden z dalších klíčových závazků strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, konkrétně pokrýt alespoň 10 % zemědělské plochy s krajinnými prvky s vysokou rozmanitostí. Rostoucího trendu by mělo být dosaženo i u dalších stávajících ukazatelů, jako je index populace motýlů žijících v travních porostech a zásoba organického uhlíku v minerální složce orné půdy.

(53) Cílem společné zemědělské politiky (SZP) je podporovat a posilovat ochranu životního prostředí, včetně biologické rozmanitosti. Jedním z jejích specifických cílů je přispívat k zastavení úbytku biologické rozmanitosti a k obratu tohoto trendu, posilovat ekosystémové služby a zachovat stanoviště a krajiny. Nový standard podmíněnosti SZP č. 8 týkající se dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES 8)³⁸ vyžaduje, aby příjemci plateb na plochu měli alespoň 4 % orné půdy na úrovni zemědělských podniků vyčleněna na neprodukční plochy a prvky, včetně půdy ležící ladem, a aby zachovali stávající krajinné prvky. Tento 4% podíl pro soulad s uvedeným standardem DZES lze snížit na 3 %, jestliže jsou splněny určité podmínky³⁹. Uvedená povinnost přispěje k tomu, aby členské státy dosáhly pozitivního trendu v oblasti krajinných prvků s vysokou rozmanitostí na zemědělské půdě. Kromě toho mají členské státy v rámci SZP možnost zavést ekoschémat pro zemědělské postupy prováděné zemědělci na zemědělských plochách, které mohou zahrnovat zachování a vytváření krajinných prvků nebo neprodukčních ploch. Podobně mohou členské státy do svých strategických plánů SZP zahrnout agroenvironmentálně-klimatické závazky, včetně posílené správy krajinných prvků nad rámec podmíněnosti DZES 8 a/nebo ekoschémat. Rovněž projekty LIFE v oblasti přírody a biologické rozmanitosti pomohou nasměrovat biologickou rozmanitost na evropské zemědělské půdě do roku 2030 na cestu k obnově, a to podporou provádění směrnice 92/43/EHS a směrnice 2009/147/ES, jakož i strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030.

³⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013 (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1).

³⁹ Pokud se zemědělec zaváže věnovat alespoň 7 % své orné půdy na neprodukční plochy nebo prvky, včetně půdy ležící ladem, v rámci posíleného ekoschématu, nebo pokud existuje minimální podíl alespoň 7 % orné půdy na úrovni zemědělského podniku, který zahrnuje také meziplošiny nebo plodiny vážící dusík pěstované bez použití přípravků na ochranu rostlin.

(54) Obnova a zavodňování⁴⁰ zemědělsky využívané organické půdy⁴¹ (tj. půdy využívané jako travní porosty a orná půda), která tvoří odvodněná rašeliniště, pomáhá dosáhnout významných přínosů v oblasti biologické rozmanitosti, významného snížení emisí skleníkových plynů a dalších přínosů pro životní prostředí a zároveň vytváří rozmanitou zemědělskou krajinu. Členské státy si mohou vybrat z široké řady opatření na obnovu zemědělsky využívaných odvodněných rašelinišť, od přeměny orné půdy na trvalé travní porosty a extenzifikační opatření doprovázená omezeným odvodňováním až po plné zavodnění s možností obhospodařování mokřadních stanovišť nebo vysazení vegetace vytvářející rašelinu. Nejvýznamnější přínosy pro klima vznikají obnovou a zavodňováním orné půdy a dále pak obnovou intenzivních travních porostů. Aby se umožnilo pružné provádění cíle obnovy pro zemědělsky využívaná odvodněná rašeliniště, mohou členské státy jako příspěvek k dosažení cílů pro zemědělsky využívaná odvodněná rašeliniště započítat rovněž opatření na obnovu a zavodňování odvodněných rašelinišť v oblastech těžby rašeliny a do určité míry též obnovu a zavodňování odvodněných rašelinišť u jiných způsobů využití půdy (například lesů).

V řádně odůvodněných případech, a pokud nelze zavodnění odvodněných rašelinišť v rámci zemědělského využívání provést z důvodu značných negativních dopadů na budovy, infrastrukturu, přizpůsobování se změně klimatu nebo jiných veřejných zájmů a není-li možné zavodňovat rašeliniště v rámci jiných způsobů využití půdy, mohou členské státy stanovit nižší rozsah rašelinišť, která mají být zavodněna.

⁴⁰ Zavodňování je proces přeměny odvodněné půdy na vlhkou půdu. Kapitola 1 IPCC 2014, 2013 a dodatek k pokynům IPCC pro národní inventury skleníkových plynů z roku 2006: mokřady, Hiraishi, T., Krug, T., Tanabe, K., Srivastava, N., Baasansuren, J., Fukuda, M. a Troxler, T.G. (eds).

⁴¹ Pojem „organická půda“ je definován v pokynech IPCC z roku 2006, Pokyny pro národní inventury skleníkových plynů z roku 2006 připravené programem národních inventur skleníkových plynů, Eggleston H.S., Buendia L., Miwa K., Ngara T. a Tanabe K. (eds).

- (55) Aby bylo možné plně využít přínosů pro biologickou rozmanitost, měla by obnova a zavodňování oblastí odvodněných rašelinišť přesahovat oblasti mokřadních typů stanovišť uvedených v příloze I směrnice 92/43/EHS, které mají být obnoveny a znovu vytvořeny. Údaje o rozsahu organických půd a o jejich emisích a pohlcování skleníkových plynů jsou monitorovány a zpřístupňovány prostřednictvím zpráv o odvětví LULUCF v národních inventurách skleníkových plynů, které členské státy předkládají v rámci UNFCCC. Obnovená a zavodněná rašeliniště mohou být i nadále produktivně využívána alternativními způsoby. Například paludikultura, tj. obhospodařování mokřadních stanovišť, může zahrnovat pěstování různých druhů rákosu, některých forem dřeva, pěstování borůvek a brusinek, pěstování rašeliničku a pastvu vodních buvolů. Tyto postupy by měly být založeny na zásadách udržitelného hospodaření a měly by být zaměřeny na posílení biologické rozmanitosti, aby mohly mít vysokou hodnotu jak z finančního, tak z ekologického hlediska. Paludikultura může být rovněž přínosná pro některé druhy, které jsou v Unii ohroženy, a může rovněž usnadnit propojení mokřadních oblastí a populací souvisejících druhů v Unii. Financování opatření na obnovu a zavodnění odvodněných rašelinišť a na kompenzaci možných ztrát příjmů může pocházet z nejrůznějších zdrojů, včetně výdajů v rámci rozpočtu Unie a unijních programů financování.
- (56) Nová strategie EU v oblasti lesnictví do roku 2030⁴² poukázala na potřebu obnovit biologickou rozmanitost lesů. Lesy a jiné zalesněné plochy pokrývají více než 43,5 % rozlohy EU. Lesní ekosystémy s bohatou biologickou rozmanitostí jsou zranitelné vůči změně klimatu, ale jsou rovněž přirozeným spojencem při přizpůsobování se změně klimatu a rizikům souvisejícím s klimatem a boji proti nim, mimo jiné díky svým funkcím souvisejícím se zásobami a propady uhlíku, a poskytují mnoho dalších životně důležitých ekosystémových služeb a přínosů, jako je poskytování stavebního a jiného dřeva, potravin a dalších nedřevních produktů, regulace klimatu, stabilizace půdy, regulace eroze a čištění ovzduší a vody.

⁴² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. „Nová Lesní strategie EU do roku 2030“ (COM(2021) 572 final).

(57) Je třeba zavést opatření na obnovu s cílem posílit biologickou rozmanitost lesních ekosystémů v celé Unii, včetně oblastí, které nejsou pokryty typy stanovišť spadajícími do oblasti působnosti směrnice 92/43/EHS. Vzhledem k tomu, že neexistuje společná metoda pro posuzování stavu lesních ekosystémů, která by umožnila stanovit konkrétní cíle pro obnovu lesních ekosystémů, je vhodné stanovit obecnou povinnost zlepšovat biologickou rozmanitost v lesních ekosystémech a měřit plnění této povinnosti na základě stávajících **základních ukazatelů**, jako je množství stojícího a ležícího mrtvého dřeva [...] a **indikátor běžných druhů lesních ptáků⁴³**. **V závislosti na typu lesního ekosystému je rovněž vhodné měřit plnění této povinnosti na základě výběru dalších ukazatelů, jako je podíl lesů s nerovnoměrnou strukturou z hlediska stárí, propojení lesů, [...] podíl lesů, v nichž převládají původní druhy stromů, rozmanitost druhů stromů** a zásoby organického uhlíku.

⁴³ Indikátor běžných druhů ptáků (souhrnné ukazatele EU) – Datové sady produktů – Eurostat (europa.eu).

(58) Cíle pro obnovu a povinnosti týkající se stanovišť a druhů chráněných podle směrnic 92/43/EHS a 2009/147/ES, opylovačů a sladkovodních, městských, zemědělských a lesních ekosystémů by se měly vzájemně doplňovat a působit v součinnosti, aby se dosáhlo zastřešujícího cíle obnovy ekosystémů v pevninských i mořských oblastech Unie. Opatření na obnovu, která jsou nezbytná k dosažení jednoho specifického cíle, v mnoha případech přispějí též ke splnění dalších cílů nebo povinností. Členské státy by proto měly opatření na obnovu plánovat strategicky, aby maximalizovaly jejich účinnost při přispívání k obnově přírody v celé Unii. Opatření na obnovu by měla být rovněž plánována tak, aby řešila zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně a prevenci a kontrolu dopadu přírodních katastrof, jakož i degradaci půdy. Měla by usilovat o optimalizaci ekologických, hospodářských i sociálních funkcí ekosystémů, včetně jejich produkčního potenciálu, s přihlédnutím k jejich přínosu k udržitelnému rozvoji příslušných regionů a komunit. Je důležité, aby členské státy připravily podrobné národní plány na obnovu přírody na základě nejlepších dostupných vědeckých důkazů. [...] [...] **Zdokumentované záznamy o historickém rozšíření a rozloze, jakož i o předpokládaných změnách environmentálních podmínek v důsledku změny klimatu by měly sloužit jako podklad pro úsudek o příznivém referenčním areálu typů stanovišť.** Dále je důležité, aby byla veřejnosti včas a účinně poskytnuta příležitost podílet se na vypracování plánů. Členské státy by měly zohlednit zvláštní podmínky a potřeby na svém území, aby mohly plány reagovat na příslušné tlaky, hrozby a příčiny úbytku biologické rozmanitosti, a měly by spolupracovat s cílem zajistit přeshraniční obnovu a propojení.

(59) Aby byla zajištěna synergie mezi různými opatřeními, která byla a mají být zavedena za účelem ochrany, zachování a obnovy přírody v Unii, měly by členské státy při přípravě svých národních plánů na obnovu přírody zohlednit: ochranná opatření stanovená pro lokality Natura 2000 a akční programy zahrnující opatření na různém stupni priorit vypracované v souladu se směrnicemi 92/43/EHS a 2009/147/ES; opatření pro dosažení dobrého ekologického a chemického stavu vodních útvarů zahrnutá do plánů povodí vypracovaných v souladu se směrnicí 2000/60/ES; strategie pro mořské prostředí k dosažení dobrého stavu prostředí ve všech mořských oblastech Unie vypracované v souladu se směrnicí 2008/56/ES; národní programy omezování znečištění ovzduší vypracované podle směrnice (EU) 2016/2284; národní strategie a akční plány v oblasti biologické rozmanitosti vypracované v souladu s článkem 6 Úmluvy o biologické rozmanitosti, jakož i opatření pro zachování zdrojů přijatá v souladu s nařízením 1380/2013 a technická opatření přijatá v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1241⁴⁴.

⁴⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1241 ze dne 20. června 2019 o zachování rybolovných zdrojů a ochraně mořských ekosystémů pomocí technických opatření, o změně nařízení Rady (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1224/2009 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 a (EU) 2019/1022 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 894/97, (ES) č. 850/98, (ES) č. 2549/2000, (ES) č. 254/2002, (ES) č. 812/2004 a (ES) č. 2187/2005 (Úř. věst. L 198, 25.7.2019, s. 105).

- (60) Aby byla zajištěna soudržnost mezi cíli tohoto nařízení a směrnice (EU) 2018/2001⁴⁵, nařízení (EU) 2018/1999⁴⁶ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů⁴⁷, zejména při přípravě národních plánů na obnovu přírody, měly by členské státy zohlednit potenciál projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů přispívat ke splnění cílů pro obnovu přírody.
- (61) Vzhledem k tomu, jak důležité je důsledně řešit dvojí výzvu související s úbytkem biologické rozmanitosti a se změnou klimatu, měla by obnova biologické rozmanitosti zohledňovat využívání energie z obnovitelných zdrojů a naopak. Sdělení REPowerEU: společná evropská akce pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii⁴⁸ stanoví, že by členské státy měly urychleně zmapovat, posoudit a zajistit dostupné suchozemské a mořské oblasti vhodné pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, odpovídající jejich vnitrostátním plánům v oblasti energetiky a klimatu, podíl na plnění revidovaných cílů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030 a další faktory, jako je dostupnost zdrojů, síťová infrastruktura a cíle strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti.

⁴⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. (Úř. věst. L 328, 27.5.2018, s. 82).

⁴⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁴⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES ze dne 13. října 1998 o jakosti benzínu a motorové nafty a o změně směrnice Rady 93/12/EHS (Úř. věst. L 350, 28.12.1998, s. 58).

⁴⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů REPowerEU: společná evropská akce pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii“ (COM(2022) 108 final).

Komisi předložený návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov a směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti⁴⁹, a doporučení Komise o urychlení postupů udělování povolení pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a usnadnění smluv o nákupu elektřiny⁵⁰, přijaté dne 18. května 2022, rovněž stanoví určení vhodných oblastí pro obnovitelné zdroje energie. Jedná se o konkrétní místa, ať už na pevnině nebo na moři, která jsou obzvláště vhodná pro instalaci zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, s výjimkou spalovacích zařízení na biomasu, u nichž se neočekává, že by zavedení určitého druhu energie z obnovitelných zdrojů mělo vzhledem ke zvláštnostem vybraného území významný dopad na životní prostředí. Členské státy by měly upřednostnit umělé a zastavěné plochy, jako jsou střechy, plochy dopravní infrastruktury, parkoviště, skládky, průmyslové areály, doly, umělé vnitrozemské vodní útvary, jezera nebo nádrže, a případně městské čistírny odpadních vod a dále znehodnocenou půdu, kterou nelze využívat pro zemědělství. Při určování vhodných oblastí pro obnovitelné zdroje energie by se členské státy měly v co největší možné míře vyhnout chráněným územím a zohlednit své plány na obnovu přírody. Členské státy by měly koordinovat vypracování národních plánů na obnovu přírody s určením vhodných oblastí pro obnovitelné zdroje energie. Během přípravy plánů na obnovu přírody by členské státy měly zajistit synergie s již určenými vhodnými oblastmi pro obnovitelné zdroje energie a zajistit, aby fungování těchto vhodných oblastí, včetně povolovacích postupů platných v těchto vhodných oblastech stanovených ve směrnici (EU) 2018/2001, zůstalo beze změny.

⁴⁹ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov a směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti (COM(2022) 222 final).

⁵⁰ Doporučení Komise o urychlení postupů udělování povolení pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a usnadnění smluv o nákupu elektřiny (C(2022) 3219 final).

- (62) Aby byla zajištěna synergie s opatřeními na obnovu, která již byla v členských státech naplánována nebo zavedena, měly by národní plány na obnovu přírody tato opatření uznávat a zohledňovat. Vzhledem k naléhavosti vyplývající ze zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) z roku 2022, pokud jde o přijetí opatření na obnovu poškozených ekosystémů, by členské státy měly tato opatření provádět souběžně s přípravou plánů na obnovu přírody.
- (63) Národní plány na obnovu přírody a **opatření na obnovu stanovišť, jakož i opatření k zabránění zhoršování stavu stanovišť** by měly rovněž zohledňovat výsledky výzkumných projektů relevantních pro posouzení stavu ekosystémů, určení a zavedení opatření na obnovu a pro účely monitorování a **případně přihlížet k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Unie v souladu s čl. 191 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), jako jsou sociální, hospodářské a kulturní požadavky a regionální a místní charakteristiky, včetně hustoty osídlení.**
- (64) Je vhodné zohlednit zvláštní situaci nejvzdálenějších regionů Unie uvedených v článku 349 Smlouvy o fungování Evropské unie, který stanoví zvláštní opatření na podporu těchto regionů. Jak předpokládá strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, ochraně a obnově ekosystémů nejvzdálenějších regionů by měla být věnována zvláštní pozornost vzhledem k jejich mimořádně bohaté hodnotě biologické rozmanitosti. **Členské státy se vyzývají, aby dobrovolně zahrnuly zvláštní opatření pro obnovu v těch nejvzdálenějších regionech, které nespadají do oblasti působnosti tohoto nařízení.**
- (65) Evropská agentura pro životní prostředí (dále jen „EEA“) by měla podporovat členské státy při přípravě národních plánů na obnovu přírody, jakož i při sledování pokroku při plnění cílů a povinností v oblasti obnovy přírody. Komise by měla posoudit, zda jsou národní plány na obnovu přírody přiměřené k dosažení těchto cílů a povinností.

(66) Zpráva Komise o stavu přírody z roku 2020 ukázala, že podstatná část informací oznámených členskými státy v souladu s článkem 17 směrnice Rady 92/43/EHS⁵¹ a článkem 12 směrnice 2009/147/ES, zejména informací o stavu z hlediska ochrany a trendech u přírodních stanovišť a druhů, které chrání, pochází z částečných průzkumů nebo je založena pouze na odborném úsudku. Uvedená zpráva rovněž ukázala, že stav několika typů stanovišť a druhů chráněných podle směrnice 92/43/EHS je stále neznámý. Vyplnění těchto nedostatků ve znalostech a investice do monitorování a dohledu jsou nezbytné jako základ silných a vědecky podložených národních plánů na obnovu přírody. V zájmu zvýšení včasnosti, účinnosti a soudržnosti různých metod monitorování by monitorování a dohled měly co nejlépe využívat výsledky výzkumných a inovačních projektů financovaných Unii a nové technologie, jako je monitorování na místě a dálkový průzkum Země s využitím družicových údajů a služby poskytované v rámci Kosmického programu Unie (EGNOS / Galileo a Copernicus). Plnění cílů pro obnovu podpoří mise EU „Obnova našich oceánů a vod“, „Přizpůsobení se změně klimatu“ a „Dohoda o půdě pro Evropu“⁵².

(66a) S ohledem na specifické technické a finanční otázky spojené s mapováním a monitorováním mořského prostředí mohou členské státy při posuzování stavu mořských stanovišť uvedených v příloze II jako doplněk k informacím oznámeným v souladu s článkem 17 směrnice 92/43/EHS a v souladu s článkem 17 směrnice 2008/56/ES použít jako základ pro extrapolaci informace o tlacích a hrozbách nebo jiné relevantní informace. Tento přístup tak může rovněž sloužit jako základ pro plánování opatření na obnovu mořských stanovišť v souladu s tímto nařízením. Celkové posouzení stavu mořských stanovišť uvedených v příloze II by mělo být založeno na nejlépe dostupných poznatcích a nejnovějším technickém a vědeckém pokroku.

⁵¹ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁵² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o evropských misích (COM(2021) 609 final).

- (67) Za účelem monitorování pokroku při provádění národních plánů na obnovu přírody, zavedených opatření na obnovu, oblastí, na něž se opatření na obnovu vztahují, a údajů o seznamu překážek narušujících kontinuitu toku řek by měl být zaveden systém vyžadující, aby členské státy vytvořily, pravidelně aktualizovaly a zpřístupnily příslušné údaje o výsledcích tohoto monitorování. Elektronické podávání zpráv Komisi by mělo využívat systém Reportnet agentury EEA a mělo by se usilovat o to, aby administrativní zátěž všech subjektů byla co nejmenší. Aby byla zajištěna vhodná infrastruktura pro přístup veřejnosti, podávání zpráv a sdílení údajů mezi orgány veřejné správy, měly by členské státy v příslušných případech založit specifikace údajů na specifikacích uvedených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES⁵³, směrnici Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES⁵⁴ a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024⁵⁵.
- (68) Aby bylo zajištěno účinné provádění tohoto nařízení, měla by Komise na požádání podporovat členské státy prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu⁵⁶, který poskytuje individuálně uzpůsobenou technickou podporu pro navrhování a provádění reforem. Technická podpora zahrnuje například posílení správní kapacity, harmonizaci legislativních rámců a sdílení příslušných osvědčených postupů.
- (69) Komise by měla podávat zprávy o pokroku dosaženém členskými státy při plnění cílů pro obnovu přírody a povinností stanovených v tomto nařízení na základě celounijních zpráv o pokroku vypracovaných agenturou EEA, jakož i dalších analýz a zpráv poskytnutých členskými státy v příslušných oblastech politiky týkajících se ochrany přírody, moří a vody.

⁵³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS (Úř. věst. L 41, 14.2.2003, s. 26).

⁵⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE) (Úř. věst. L 108, 25.4.2007, s. 1).

⁵⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (Úř. věst. L 172, 26.6.2019, s. 56).

⁵⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/240 ze dne 10. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro technickou podporu (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 1).

(70) Aby se zajistilo dosažení cílů a povinností stanovených v tomto nařízení, je nanejvýš důležité, aby byly provedeny odpovídající soukromé a veřejné investice do obnovy přírody a členské státy by měly do svých vnitrostátních rozpočtů začlenit výdaje na cíle v oblasti biologické rozmanitosti, a to i ve vztahu k nákladům příležitosti a přechodu vyplývajícím z provádění národních plánů na obnovu přírody, a měly by zohlednit, jak jsou využívány finanční prostředky Unie. Pokud jde o financování Unií, výdaje z rozpočtu Unie a programů financování Unie, jako jsou Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE)⁵⁷, Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF)⁵⁸, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)⁵⁹, Evropský zemědělský záruční fond (EZZF), Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Fond soudržnosti⁶⁰ a Fond pro spravedlivou transformaci⁶¹, jakož i rámcový program Unie pro výzkum a inovace Horizont Evropa⁶², přispívají k cílům v oblasti biologické rozmanitosti a mají ambici vyčlenit na cíle v oblasti biologické rozmanitosti 7,5 % ročních výdajů v rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027⁶³ v roce 2024 a 10 % v letech 2026 a 2027.

⁵⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/783 ze dne 29. dubna 2021 o zavedení Programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) a o zrušení nařízení (EU) č. 1293/2013 (Úř. věst. L 172, 17.5.2021, s. 53).

⁵⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1139 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a mění nařízení (EU) 2017/1004 (Úř. věst. L 247, 13.7.2021, s. 1).

⁵⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2220 ze dne 23. prosince 2020, kterým se stanoví určitá přechodná ustanovení o podpoře z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) v letech 2021 a 2022 a kterým se mění nařízení (EU) č. 1305/2013, (EU) č. 1306/2013 a (EU) č. 1307/2013, pokud jde o jejich zdroje a použití v letech 2021 a 2022, a kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, pokud jde o zdroje a rozdělení takové podpory v letech 2021 a 2022 (Úř. věst. L 437, 28.12.2020, s. 1).

⁶⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ze dne 24. června 2021 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 60).

⁶¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci (Úř. věst. L 231 30.6.2021, s. 1).

⁶² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušují nařízení (EU) č. 1290/2013 a (EU) č. 1291/2013 (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 1).

⁶³ Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 11).

Dalším zdrojem financování na ochranu a obnovu biologické rozmanitosti a ekosystémů je Nástroj pro oživení a odolnost⁶⁴. Pokud jde o program LIFE, měla by být zvláštní pozornost věnována vhodnému využívání strategických projektů na ochranu přírody jako zvláštního nástroje, který by mohl podpořit provádění tohoto nařízení prostřednictvím účinného a účelného začleňování dostupných finančních zdrojů.

- (71) K dispozici je řada unijních, vnitrostátních i soukromých iniciativ ke stimulaci soukromého financování, například Program InvestEU⁶⁵, který nabízí příležitosti k mobilizaci veřejných i soukromých finančních prostředků, mimo jiné na podporu zlepšování stavu přírody a biologické rozmanitosti prostřednictvím projektů zelené a modré infrastruktury, a uhlíkové zemědělství jako ekologický obchodní model⁶⁶.

(71a) K zajištění provádění tohoto nařízení jsou nezbytné odpovídající soukromé a veřejné investice do opatření na obnovu přírody. Komise by proto měla do 12 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost a po konzultaci s členskými státy předložit zprávu obsahující analýzu případných mezer ve financování provádění tohoto nařízení. Ve vhodných případech, aniž by byl dotčen víceletý finanční rámec na období po roce 2027, by tato zpráva měla být doplněna návrhy vhodných opatření, včetně finančních opatření, k pokrytí zjištěných mezer ve financování.

⁶⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁶⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017 (Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 30).

⁶⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě „Udržitelné uhlíkové cykly“ (COM(2021) 800 final).

(71b) V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora platí, že podle zásady loajální spolupráce stanovené v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (Smlouva o EU) přísluší zajištění soudní ochrany práv osob stanovených právem Unie soudům členských států. Ustanovení čl. 19 odst. 1 Smlouvy o EU členským státům navíc ukládá povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie. Unie a její členské státy jsou stranami Úmluvy Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN) o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Aarhuská úmluva“). Podle Aarhuské úmluvy by členské státy měly zajistit, aby osoby z řad dotčené veřejnosti měly v souladu s příslušným vnitrostátním právním systémem přístup ke spravedlnosti.

- (72) Členské státy by měly při přípravě a provádění svých národních plánů na obnovu přírody podporovat spravedlivý a celospolečenský přístup, a to začleněním procesů pro účast veřejnosti a zohledněním potřeb místních komunit a zúčastněných stran.
- (73) Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115⁶⁷ mají strategické plány SZP přispívat k dosažení dlouhodobých vnitrostátních cílů stanovených v legislativních aktech uvedených v příloze XIII nebo z nich vycházejících a být s těmito cíli v souladu. Toto nařízení o obnově přírody by mělo být zohledněno, až bude Komise v souladu s článkem 159 nařízení (EU) 2021/2115 do 31. prosince 2025 provádět přezkum seznamu stanoveného v příloze XIII uvedeného nařízení.

⁶⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013.

- (74) V souladu se závazkem obsaženým v 8. akčním programu pro životní prostředí na období do roku 2030⁶⁸ by členské státy měly na vnitrostátní úrovni postupně rušit dotace, které škodí životnímu prostředí, a co nejlépe využívat tržní nástroje a nástroje pro ekologické sestavování rozpočtu, včetně nástrojů nezbytných k zajištění sociálně spravedlivé transformace, a podporovat podniky a další zúčastněné strany při vytváření standardizovaných účetních postupů pro přírodní kapitál.
- (75) K zajištění nezbytných úprav tohoto nařízení by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU, pokud jde o změny příloh I až VII za účelem přizpůsobení skupin přírodních stanovišť, **přizpůsobení seznamu druhů ptáků používaného pro** [...] indikátor běžných druhů ptáků zemědělské krajiny, jakož i přizpůsobení seznamu ukazatelů biologické rozmanitosti pro zemědělské ekosystémy, seznamu ukazatelů biologické rozmanitosti pro lesní ekosystémy a seznamu mořských **stanovišť a druhů** [...] a příkladů opatření na obnovu **technickému a vědeckému pokroku, a to s cílem zohlednit zkušenosti s uplatňováním nařízení nebo zajistit soulad s typy stanovišť podle EUNIS.** Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti provedla **posouzení dopadů a** odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, [...] v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016⁵². Evropský parlament a Rada zejména v zájmu zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci budou mít systematicky přístup na setkání expertních skupin Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

⁶⁸ [Odkaz bude doplněn po zveřejnění 8. akčního programu pro životní prostředí].

- (76) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci k upřesnění metody monitorování opylovačů, stanovení metod monitorování ukazatelů pro zemědělské ekosystémy uvedených v příloze IV tohoto nařízení a ukazatelů pro lesní ekosystémy uvedených v příloze VI tohoto nařízení, **stanovení [...] orientačních rámců pro stanovení uspokojivých úrovní rozlohy sídelní zeleně, korunového zápoje sídelní zeleně v městských ekosystémech, opylovačů, ukazatelů pro zemědělské ekosystémy uvedených v příloze IV tohoto nařízení a ukazatelů pro lesní ekosystémy uvedených v příloze VI tohoto nařízení, stanovení jednotného formátu národních plánů na obnovu přírody, stanovení formátu, struktury a podrobných opatření pro poskytování údajů a informací Komisi elektronickou formou. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁶⁹.**
- (77) Komise by měla provést hodnocení tohoto nařízení. Podle bodu 22 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů by toto hodnocení mělo být založeno na kritériích účinnosti, účelnosti, relevance, soudržnosti a přidané hodnoty EU a mělo by sloužit jako základ pro posouzení dopadů možných dalších opatření. Kromě toho by Komise měla posoudit potřebu stanovení dalších cílů pro obnovu na základě společných metod pro posuzování stavu ekosystémů, na něž se nevztahují články 4 a 5, a to s přihlédnutím k nejnovějším vědeckým poznatkům.
- (78) Jelikož cílů tohoto nařízení nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich z důvodu jeho rozsahu a účinků může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity podle článku 5 [...]S[...]E[...]U[...].. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

⁶⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět

1. Toto nařízení stanoví pravidla, která mají přispět k:
 - a) soustavné, dlouhodobé a trvalé obnově biologicky rozmanité a odolné přírody v pevninských i mořských oblastech Unie obnovou ekosystémů;
 - b) dosažení zastřešujících cílů Unie v oblasti zmírňování změny klimatu, [...] přizpůsobování se této změně a **neutrality z hlediska degradace půdy**;
 - c) plnění mezinárodních závazků Unie.
2. Toto nařízení stanoví rámec, na jehož základě členské státy [...] zavedou účinná opatření na obnovu podle jednotlivých oblastí [...] **s cílem společně** pokrývat do roku 2030 alespoň 20 % pevninských a **20 %** mořských oblastí **Unie** a do roku 2050 všechny ekosystémy, které potřebují obnovu.

Článek 2

Územní působnost

Toto nařízení se vztahuje na ekosystémy uvedené v člancích 4 až 10:

- a) na území členských států;
- aa) v pobřežních vodách členských států, jak jsou definovány ve směrnici 2000/60/ES, na jejich mořském dně a jejich podloží;**
- b) ve vodách, na mořském dně a v podloží na straně směřující k moři od základní linie, od níž se měří šíře teritoriálních vod, až po nejvzdálenější hranici oblasti, ve které členský stát **má nebo** vykonává svrchovaná práva **nebo pravomoc** v souladu s Úmluvou Organizace spojených národů o mořském právu z roku 1982.

Toto nařízení se vztahuje pouze na ekosystémy na evropském území členských států, na něž se vztahují Smlouvy.

Článek 3

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „ekosystémem“ dynamický celek společenství rostlin, živočichů, **hub** a mikroorganismů a jejich neživého prostředí, tvořící dohromady funkční jednotku, který zahrnuje typy stanovišť, stanoviště druhů a populace druhů;
- 2) „stanovištěm druhu“ [...] **stanoviště druhu definované v čl. 1 písm. f) směrnice 92/43/EHS;**

- 3) „obnovou“ proces aktivní nebo pasivní podpory obnovy ekosystému [...] za **účelem zlepšení jeho struktury a funkcí s cílem zachovat nebo zvýšit biologickou rozmanitost a odolnost ekosystému** [...]; **obnova ekosystémů pro účely tohoto nařízení se provádí prostřednictvím zlepšování stavu** typu určitého stanoviště za účelem dosažení dobrého stavu, [...] jeho **znovuvytvoření jakožto** příznivého referenčního areálu [...] a **zlepšování stavu stanoviště druhu** za **účelem dosažení jeho dostatečné kvality a kvantity** [...] v **souladu s čl. 4 odst. 1, 2 a 3 a čl. 5 odst. 1, 2 a 3** [...] a **splnění cílů a povinností podle článků 6 až 10, včetně dosažení** [...] uspokojivých úrovní **ukazatelů uvedených v čl. 8 odst. 1, čl. 9 odst. 2 a čl. 10 odst. 2**, a to jako prostředek k zachování nebo zvýšení biologické rozmanitosti a odolnosti ekosystémů;
- 4) „dobrým stavem“ **typu stanoviště** stav, kdy [...] **jeho** klíčové vlastnosti [...], **zejména** jeho struktura[...] a funkce **a jeho typické druhy nebo typické složení druhů** [...], odrážejí vysokou úroveň ekologické integrity, stability a odolnosti nezbytnou k zajištění dlouhodobého zachování daného ekosystému, a **tak přispívají k dosažení nebo zachování příznivého stavu z hlediska ochrany podle čl. 1 písm. e) směrnice 92/43/EHS, kdy je dotčený typ stanoviště uveden v příloze I uvedené směrnice,** a v případě mořských ekosystémů **přispívají k dosažení nebo zachování dobrého stavu prostředí podle čl. 3 bodu 5 směrnice 2008/56/ES;**

- 5) „příznivým referenčním areálem“ celková rozloha typu stanoviště v dané biogeografické oblasti nebo mořské oblasti na vnitrostátní úrovni, která je považována za minimální rozlohu nezbytnou k zajištění dlouhodobé životaschopnosti daného typu stanoviště a jeho **typických druhů nebo typického složení druhů**, a všech jeho významných ekologických variant v jeho přirozeném areálu rozšíření, kterou tvoří rozloha daného typu stanoviště, a pokud tato rozloha není dostatečná, rozloha území nezbytného pro znovuvytvoření daného typu stanoviště; **je-li dotčený typ stanoviště uveden v příloze I směrnice 92/43/EHS, přispívá toto znovuvytvoření k dosažení příznivého stavu z hlediska ochrany podle čl. 1 písm. e) uvedené směrnice a v případě mořských ekosystémů toto znovuvytvoření přispívá k dosažení nebo zachování dobrého stavu prostředí podle čl. 3 bodu 5 směrnice 2008/56/ES;**
- 6) „dostatečnou kvalitou stanoviště“ kvalita stanoviště druhu, která umožňuje splnění ekologických požadavků druhu v kterékoli fázi jeho biologického cyklu tak, aby se dlouhodobě udržoval jako životaschopná složka svého stanoviště ve svém přirozeném areálu rozšíření, **čímž se přispívá k dosažení nebo zachování příznivého stavu druhů z hlediska jejich ochrany podle čl. 1 písm. i) směrnice 92/43/EHS, pokud jde o druhy uvedené v příloze II, IV nebo V uvedené směrnice, a k zajištění populací druhů volně žijících ptáků, na něž se vztahuje směrnice 2009/147/ES, a v mořských ekosystémech to navíc přispívá k dosažení nebo zachování dobrého stavu prostředí podle čl. 3 bodu 5 směrnice 2008/56/ES;**

- 7) „dostatečnou kvantitou stanoviště“ kvantita stanoviště druhu, která umožňuje splnění ekologických požadavků druhu v kterékoli fázi jeho biologického cyklu tak, aby se dlouhodobě udržoval jako životaschopná složka svého stanoviště ve svém přirozeném areálu rozšíření, **čímž se přispívá k dosažení nebo zachování příznivého stavu druhů z hlediska jejich ochrany podle čl. 1 písm. i) směrnice 92/43/EHS, pokud jde o druhy uvedené v příloze II, IV nebo V uvedené směrnice, a k zajištění populací druhů volně žijících ptáků, na něž se vztahuje směrnice 2009/147/ES, a v mořských ekosystémech to navíc přispívá k dosažení nebo zachování dobrého stavu prostředí podle čl. 3 bodu 5 směrnice 2008/56/ES;**
- 8) „opylovačem“ volně žijící [...] **hmyz**, který přepravuje pyl z prašníku jedné rostliny na bliznu jiné rostliny, což umožňuje oplodnění a tvorbu semen;
- 9) „poklesem populací opylovačů“ snížení četnosti nebo rozmanitosti opylovačů nebo snížení obojího;
- 9a) **„původním druhem stromu“ druh stromu vyskytující se v jeho přirozeném areálu rozšíření (minulém nebo přítomném) a potenciál rozšíření (tj. v areálu, kde se přirozeně vyskytuje nebo by se mohl vyskytovat bez přímého nebo nepřímého vysazení člověkem nebo jeho péče);**
- 10) „místní správní jednotkou“ neboli „LAU“ správní jednotka členského státu na nižší úrovni, než je správní jednotka provincie, regionu nebo státu, stanovená v souladu s článkem 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003⁷⁰;

⁷⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS) (*Úř. věst. L 154, 21.6.2003, s. 1*).

- 10a) „městskými centry“ a „městskými klastry“ územní jednotky ve městech, v menších městech a na předměstích, které jsou označovány za městská centra a městské klastry podle statistické sítě (gridu) vypracované v souladu s čl. 4b odst. 2 nařízení (ES) č. 1059/2003;**
- 11) „městy“ LAU, kde alespoň 50 % obyvatelstva žije v jednom nebo více městských centrech, měřeno podle stupně urbanizace stanoveného v souladu s čl. 4b odst. 3 písm. a) nařízení (ES) č. 1059/2003;
- 12) „menšími městy a předměstími“ LAU, kde v městském centru žije méně než 50 % obyvatelstva, ale alespoň 50 % obyvatel žije v městském klastru, měřeno na základě stupně urbanizace stanoveného v souladu s čl. 4b odst. 3 písm. a) nařízení (ES) č. 1059/2003;
- 12a) „příměstskými oblastmi“ oblasti přiléhající k městským centrům nebo městským klastrům, které zahrnují alespoň všechny oblasti do vzdálenosti 1 km měřené od vnějších hranic těchto městských center nebo městských klastrů a které se nacházejí ve stejném městě nebo ve stejném menším městě a na předměstí jako tato městská centra nebo městské klastry;**
- 13) „sídelní zelení“ **celková plocha stromů, keřů, křovin, trvalé bylinné vegetace, lišejníků a mechů, rybníků a vodních toků** [...], které se nacházejí ve městech a v menších městech a na předměstích, vypočtená na základě údajů poskytnutých službou monitorování území programu Copernicus, jak je stanoveno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/696⁷¹, a **dalších vhodných doplňujících údajů poskytnutých dotčeným členským státem, jsou-li pro daný členský stát k dispozici;**

⁷¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/696 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí Kosmický program Unie a zřizuje Agentura Evropské unie pro Kosmický program a zrušují nařízení (EU) č. 912/2010, (EU) č. 1285/2013 a (EU) č. 377/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 69).

- 14) „korunovým zápojem sídelní zeleně“ celková rozloha stromového porostu ve městech a menších městech a na předměstích vypočtená na základě údajů o hustotě stromového porostu poskytnutých službou monitorování území programu Copernicus, jak je stanoveno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/696, **a dalších vhodných doplňujících údajů poskytnutých dotčeným členským státem, jsou-li pro daný členský stát k dispozici; [...]**
- 14a) „volně tekoucí řekou“ řeka nebo úsek řeky, jejímuž podélnému, příčnému a vertikálnímu propojení nebrání umělé stavby tvořící překážku a jejíž přirozené funkce jsou do značné míry neovlivněny;**
- 14b) „zavodňováním rašelinišť“ proces přeměny odvodněné rašelinné půdy na vlhkou půdu;**
- 15) „vhodnou oblastí pro obnovitelné zdroje energie“ vhodná oblast pro obnovitelné zdroje energie ve smyslu čl. 2 bodu 9a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2018/2001/EU⁷².

⁷² Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov a směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti (COM(2022) 222 final).

KAPITOLA II

CÍLE PRO OBNOVU A SOUVISEJÍCÍ POVINNOSTI

Článek 4

Obnova suchozemských, pobřežních a sladkovodních ekosystémů

1. Členské státy zavedou opatření na obnovu, která jsou nezbytná ke zlepšení do dobrého stavu u oblastí typů stanovišť uvedených v příloze I, které v dobrém stavu nejsou. Tato opatření se zavedou: [...]
 - a) do roku 2030 na nejméně 30 % celkové rozlohy všech typů stanovišť uvedených v příloze I, která není v dobrém stavu, podle kvantifikace v národním plánu na obnovu přírody uvedeném v článku 12;
 - b) do roku 2040 na nejméně 60 % a do roku 2050 na nejméně 91 % rozlohy každé skupiny typů stanovišť uvedených v příloze I, která není v dobrém stavu, podle kvantifikace v národním plánu na obnovu přírody uvedeném v článku 12.
2. Členské státy zavedou opatření na obnovu, která jsou nezbytná pro znovuvytvoření typů stanovišť uvedených v příloze I v oblastech, kde se tyto typy stanovišť nevyskytují, s cílem dosáhnout jejich příznivého referenčního areálu. Tato opatření se zavedou na územích představujících do roku 2030 alespoň 30 % dodatečné celkové rozlohy potřebné k dosažení celkového příznivého referenčního areálu u každé skupiny typů stanovišť uvedených v příloze I podle kvantifikace v národním plánu na obnovu přírody uvedeném v článku 12, do roku 2040 alespoň 60 % této rozlohy a do roku 2050 100 % této rozlohy.

3. Členské státy zavedou opatření na obnovu pro suchozemská, pobřežní a sladkovodní stanoviště druhů uvedených v přílohách II, IV a V směrnice 92/43/EHS a pro suchozemská, pobřežní a sladkovodní stanoviště volně žijících ptáků, na něž se vztahuje směrnice 2009/147/ES, která jsou, **kromě opatření na obnovu v souladu s odstavci 1 a 2 tohoto článku**, nezbytná ke zlepšení kvality a kvantity těchto stanovišť, včetně jejich znovuvytvoření, a ke zvýšení propojenosti, dokud nebude dosaženo dostatečné kvality a kvantity těchto stanovišť.
4. Určení nejvhodnějších oblastí pro opatření na obnovu v souladu s odstavci 1, 2 a 3 tohoto článku se zakládá na nejlepších dostupných poznatcích a nejnovějších vědeckých důkazech o stavu typů stanovišť uvedených v příloze I, měřeno podle struktury a funkcí, které jsou nezbytné pro jejich dlouhodobé zachování, včetně jejich typických druhů, jak je uvedeno v čl. 1 písm. e) směrnice 92/43/EHS, a o kvalitě a kvantitě stanovišť druhů uvedených v odstavci 3 tohoto článku, s **využitím informací poskytnutých podle článku 17 směrnice 92/43/EHS a článku 12 směrnice 2009/147/ES a případně s přihlédnutím k rozdílné situaci v různých regionech, jak je uvedeno v čl. 11 odst. 9a.** [...]
- 4a. Členské státy nejpozději do roku 2030 zajistí, aby byl alespoň u 90 % oblastí v rámci všech typů stanovišť uvedených v příloze I znám jejich stav. Stav všech oblastí typů stanovišť uvedených v příloze musí být znám do roku 2040.**
5. Opatření na obnovu uvedená v odstavcích 1 a 2 zohlední potřebu lepšího propojení mezi typy stanovišť uvedenými v příloze I a ekologické požadavky druhů uvedených v odstavci 3, které se na těchto typech stanovišť vyskytují.

6. Členské státy zajistí, aby oblasti, na něž se vztahují opatření na obnovu v souladu s odstavci 1, 2 a 3, vykazovaly soustavné zlepšování stavu typů stanovišť uvedených v příloze I, dokud nebude dosaženo dobrého stavu, a soustavné zlepšování kvality stanovišť druhů uvedených v odstavci 3, dokud u těchto stanovišť nebude dosaženo dostatečné kvality. Členské státy zajistí, aby se stav oblastí, v nichž bylo dosaženo dobrého stavu a v nichž bylo dosaženo dostatečné kvality stanovišť daného druhu, **výrazně** nezhoršoval.
7. Členské státy **nejpozději do data zveřejnění svých národních plánů na obnovu přírody podle čl. 14 odst. 6 zavedou potřebná opatření [...]** s **cílem zabránit výraznému zhoršování stavu oblastí, v nichž se vyskytují typy stanovišť uvedené v příloze I, které jsou v dobrém stavu nebo jsou nezbytné k dosažení cílů obnovy vytyčených v odstavci 1 [...]**.
8. Mimo lokality sítě Natura 2000 je nesplnění povinností stanovených v odstavci [...] 6 odůvodněné, pokud je způsobeno:
- a) zásahem vyšší moci, **včetně přírodních katastrof**;
 - b) nevyhnutelnými změnami stanovišť, které jsou přímo způsobeny změnou klimatu; [...]
 - c) v důsledku **plánu nebo** projektu převažujícího veřejného zájmu, u něhož nejsou k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení, což se posoudí případ od případu; **nebo** [...]
 - d) opatřeními nebo nečinnostmi třetích zemí, za něž dotyčný členský stát nenese odpovědnost.**

8a. Mimo lokality sítě Natura 2000 se povinnost zavést nezbytná opatření stanovená v odstavci 7 nevztahuje na zhoršení stavu způsobené:

- a) zásahem vyšší moci, včetně přírodních katastrof;**
- b) nevyhnutelnými změnami stanovišť, které jsou přímo způsobeny změnou klimatu;**
- c) v důsledku plánů nebo projektů převažujícího veřejného zájmu, u nichž nejsou k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení; nebo**
- d) opatřeními nebo nečinnostmi třetích zemí, za něž dotyčný členský stát nenese odpovědnost.**

9. U lokalit sítě Natura 2000 je nesplnění povinností stanovených v odstavcích 6 a 7 odůvodněné, pokud je způsobeno:

- a) zásahem vyšší moci, **včetně přírodních katastrof**;
- b) nevyhnutelnými změnami stanovišť, které jsou přímo způsobeny změnou klimatu[...];
nebo
- c) v důsledku plánu nebo projektu schváleného v souladu s čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43/EHS.

10. Členské státy zajistí:

- a) zvětšování rozlohy stanovišť v dobrém stavu u typů stanovišť uvedených v příloze II, dokud nebude alespoň 90 % v dobrém stavu a dokud nebude dosaženo příznivého referenčního areálu pro každý typ stanoviště v každé biogeografické oblasti [...] [...] **dotčeného členského státu;**
- b) rostoucí trend směrem k dostatečné kvalitě a kvantitě suchozemských, pobřežních a sladkovodních stanovišť druhů uvedených v přílohách II, IV a V směrnice 92/43/EHS a druhů, na něž se vztahuje směrnice 2009/147/ES.

Článek 5

Obnova mořských ekosystémů

- 1. Členské státy zavedou opatření na obnovu, která jsou nezbytná ke zlepšení do dobrého stavu u oblastí typů stanovišť uvedených v příloze II, které v dobrém stavu nejsou. Tato opatření se zavedou [...]
 - a) **do roku 2030 na nejméně 30 % celkové rozlohy skupin 1 až 6 typů stanovišť uvedených v příloze II, která není v dobrém stavu, podle kvantifikace v národním plánu na obnovu přírody uvedeném v článku 12;**
 - b) **do roku 2040 na nejméně 60 % a do roku 2050 na nejméně 90 % rozlohy každé ze skupin 1 až 6 typů stanovišť uvedených v příloze II, která není v dobrém stavu, podle kvantifikace v národním plánu na obnovu přírody uvedeném v článku 12;**

- c) do roku 2040 na dvě třetiny procentního podílu uvedeného v písmeni d) rozlohy skupiny 7 typů stanovišť uvedených v příloze II, která není v dobrém stavu, podle kvantifikace v národním plánu na obnovu přírody uvedeném v článku 12 a
- d) do roku 2050 na procentní podíl stanovený v souladu s čl. 11 odst. 2a rozlohy skupiny 7 typů stanovišť uvedených v příloze II, která není v dobrém stavu, podle kvantifikace v národním plánu na obnovu přírody uvedeném v článku 12.

Procentní podíl uvedený v písmenu d) se stanoví tak, aby nebránil dosažení nebo zachování dobrého stavu prostředí určeného podle čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/56/ES.

2. Členské státy zavedou opatření na obnovu, která jsou nezbytná pro znovuvytvoření typů stanovišť uvedených v příloze II v oblastech, kde se tyto typy stanovišť nevyskytují, s cílem dosáhnout jejich příznivého referenčního areálu. Tato opatření se zavedou na územích představujících do roku 2030 alespoň 30 % dodatečné celkové rozlohy potřebné k dosažení celkového příznivého referenčního areálu u každé skupiny typů stanovišť podle kvantifikace v národním plánu na obnovu přírody uvedeném v článku 12, do roku 2040 alespoň 60 % této rozlohy a do roku 2050 100 % této rozlohy.
3. Členské státy zavedou opatření na obnovu pro mořská stanoviště druhů uvedených v příloze III a v přílohách II, IV a V směrnice 92/43/EHS a pro mořská stanoviště volně žijících ptáků, na něž se vztahuje směrnice 2009/147/ES, která jsou, kromě opatření na obnovu v souladu s odstavci 1 a 2 tohoto článku, nezbytná ke zlepšení kvality a kvantity těchto stanovišť, včetně jejich znovuvytvoření, a ke zvýšení propojenosti, dokud nebude dosaženo dostatečné kvality a kvantity těchto stanovišť.

4. Určení nejvhodnějších oblastí pro opatření na obnovu v souladu s odstavci 1, 2 a 3 tohoto článku se zakládá na nejlepších dostupných poznatcích a nejnovějším **technickém a vědeckém pokroku, pokud jde o určování** [...] stavu typů stanovišť uvedených v příloze II [...] a kvantitě a kvalitě stanovišť druhů uvedených v odstavci 3 tohoto článku, **s využitím informací poskytnutých podle článku 17 směrnice 92/43/EHS a článku 12 směrnice 2009/147/ES a článku 17 [...] směrnice 2008/56/ES.** [...]
- 4a. Členské státy nejpozději do roku 2030 zajistí, aby byl alespoň u 50 % oblastí v rámci všech typů stanovišť uvedených v příloze II znám jejich stav. Stav všech oblastí typů stanovišť uvedených v příloze II musí být znám do roku 2040.**
5. Opatření na obnovu uvedená v odstavcích 1 a 2 zohlední potřebu lepší **ekologické soudržnosti** a lepšího ekologického propojení mezi typy stanovišť uvedenými v příloze II a ekologické požadavky druhů uvedených v odstavci 3, které se na těchto typech stanovišť vyskytují.
6. Členské státy zajistí, aby oblasti, na něž se vztahují opatření na obnovu v souladu s odstavci 1, 2 a 3, vykazovaly soustavné zlepšování stavu typů stanovišť uvedených v příloze II, dokud nebude dosaženo dobrého stavu, a soustavné zlepšování kvality stanovišť druhů uvedených v odstavci 3, dokud u těchto stanovišť nebude dosaženo dostatečné kvality. Členské státy zajistí, aby se stav oblastí, v nichž bylo dosaženo dobrého stavu a v nichž bylo dosaženo dostatečné kvality stanovišť daného druhu, **výrazně** nezhoršoval.

7. Členské státy **nejpozději do data zveřejnění svých národních plánů na obnovu přírody podle čl. 14 odst. 6 zavedou potřebná opatření [...]** s **cílem zabránit výraznému zhoršování stavu oblastí, v nichž se vyskytují typy stanovišť uvedené v příloze I, které jsou v dobrém stavu nebo jsou nezbytné k dosažení cílů obnovy vytyčených v odstavci 1. [...]**.
8. Mimo lokality sítě Natura 2000 je nesplnění povinností stanovených v odstavci[...] 6 odůvodněné, pokud je způsobeno:
- a) zásahem vyšší moci, **včetně přírodních katastrof;**
 - b) nevyhnutelnými změnami stanovišť, které jsou přímo způsobeny změnou klimatu; [...]
 - c) v důsledku **plánu nebo** projektu převažujícího veřejného zájmu, u něhož nejsou k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení, což se posoudí případ od případu; **nebo** [...]
 - d) **opatřeními nebo nečinnostmi třetích zemí, za něž dotyčný členský stát nenese odpovědnost.**
- 8a. Mimo lokality sítě Natura 2000 se povinnost zavést nezbytná opatření stanovená v odstavci 7 nevztahuje na zhoršení stavu způsobené:**
- a) zásahem vyšší moci, včetně přírodních katastrof;**
 - b) nevyhnutelnými změnami stanovišť, které jsou přímo způsobeny změnou klimatu;**
 - c) v důsledku plánů nebo projektů převažujícího veřejného zájmu, u nichž nejsou k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení; nebo**
 - d) opatřeními nebo nečinnostmi třetích zemí, za něž dotyčný členský stát nenese odpovědnost.**

9. U lokalit sítě Natura 2000 je nesplnění povinností stanovených v odstavcích 6 a 7 odůvodněné, pokud je způsobeno:
- a) zásahem vyšší moci, **včetně přírodních katastrof**;
 - b) nevyhnutelnými změnami stanovišť, které jsou přímo způsobeny změnou klimatu[...];
nebo
 - c) v důsledku plánu nebo projektu schváleného v souladu s čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43/EHS.
10. Členské státy zajistí:
- a) zvětšování rozlohy stanovišť v dobrém stavu u typů stanovišť uvedených **ve skupinách 1 až 6** v příloze II, dokud nebude alespoň 90 % v dobrém stavu a dokud nebude dosaženo příznivého referenčního areálu pro každý typ stanoviště v každé biogeografické oblasti [...] **dotčeného členského státu**;
 - aa) zvětšování rozlohy stanovišť v dobrém stavu u typů stanovišť uvedených ve skupině 7 v příloze II, dokud nebude alespoň jejich procentní podíl uvedený v odst. 1 písm. d) v dobrém stavu a dokud nebude dosaženo příznivého referenčního areálu pro každý typ stanoviště v každé biogeografické oblasti dotčeného členského státu**;
 - b) pozitivní trend směrem k dostatečné kvalitě a kvantitě mořských stanovišť druhů uvedených v příloze III a přílohách II, IV a V směrnice 92/43/EHS a druhů, na něž se vztahuje směrnice 2009/147/ES.

Článek 5a

Energie z obnovitelných zdrojů

Pro účely čl. 4 odst. 8 a 8a a čl. 5 odst. 8 a 8a se má za to, že plánování, výstavba a provoz zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, jejich připojení k distribuční soustavě a související distribuční soustava samotná a skladovací zařízení jsou v převažujícím veřejném zájmu. Pro účely čl. 4 odst. 8 a 8a a čl. 5 odst. 8 a 8a je členské státy mohou osvobodit od požadavku, že nesmějí být k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení, pokud se nacházejí v oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie nebo ve zvláštní oblasti pro infrastrukturu určené v plánu, který byl přijat v souladu s články 15c nebo 15e směrnice (EU) 2018/2001 a byl předmětem strategického posouzení vlivů na životní prostředí v souladu s podmínkami stanovenými ve směrnici 2001/42/ES. Členské státy mohou v řádně odůvodněných a zvláštních případech omezit uplatňování tohoto ustanovení na určité části svého území, jakož i na určité druhy technologií nebo na projekty s určitými technickými charakteristikami v souladu s prioritami stanovenými v jejich národních integrovaných plánech v oblasti energetiky a klimatu podle nařízení (EU) 2018/1999. Členské státy informují Komisi o uplatněných omezeních a zdůvodní je.

Článek 5b

Národní obrana

Pro účely čl. 4 odst. 8 a 8a a čl. 5 odst. 8 a 8a mohou členské státy stanovit, že plány a projekty určené výhradně pro účely národní obrany představují převažující veřejný zájem. Pro účely čl. 4 odst. 8 a 8a a čl. 5 odst. 8 a 8a mohou členské státy takové plány a projekty rovněž osvobodit od požadavku, že nesmějí být k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení. Pokud se však tato výjimka použije, dotčený členský stát zavede opatření, pokud je to přiměřené a proveditelné, s cílem zmírnit dopady na dotčené typy stanovišť’.

Článek 6

Obnova městských ekosystémů

1. Členské státy zajistí, aby v porovnání s rokem *[rok vstupu tohoto nařízení v platnost]* nedošlo do **31. prosince** 2030 k žádné čisté ztrátě **celkové vnitrostátní plochy** sídelní zeleně a korunového zápoje sídelní zeleně **v oblastech městských ekosystémů určených v souladu s čl. 11 odst. 2b** [...]. **Pro účely této povinnosti mohou členské státy z této celkové vnitrostátní plochy vyloučit městské ekosystémové oblasti velkoměst, měst a předměstí, v nichž podíl sídelní zeleně v městských centrech a městských klastrech daného velkoměsta, města nebo předměstí přesahuje 50 % a podíl korunového zápoje sídelní zeleně přesahuje 10 %.**
2. **Poté** členské státy [...] **dosáhnou** v **oblastech městských ekosystémů určených v souladu s čl. 11 odst. 2b** rostoucího **trendu**, pokud jde o celkovou vnitrostátní plochu sídelní zeleně, **mimo jiné i začleněním sídelní zeleně do budov a infrastruktury, což se bude měřit od 31. prosince 2030 každých šest let, dokud nebude dosaženo uspokojivé úrovně určené v souladu s čl. 11 odst. 3** [...]. [...]

3. Členské státy [...] dosáhnou v každé oblasti městských ekosystémů určené v souladu s čl. 11 odst 2b [...] rostoucího trendu [...] [...] korunového zápoje sídelní zeleně, což se bude měřit od 31. prosince 2030 každých šest let, dokud nebude dosaženo uspokojivé úrovně určené v souladu s čl. 11 odst. 3.

[...]

[...]

Článek 7

Obnova přirozeného propojení řek a přirozených funkcí souvisejících záplavových území

1. Členské státy vypracují seznam umělých překážek [...] propojení povrchových vod a s ohledem na jejich sociálně-hospodářské funkce určí překážky, které je třeba odstranit, aby se přispělo k dosažení cílů pro obnovu stanovených v článku 4 tohoto nařízení a cíle obnovit v Unii do roku 2030 nejméně 25 000 km volně tekoucích řek, aniž by tím byla dotčena směrnice 2000/60/ES, zejména čl. 4 odst. 3, 5 a 7 uvedené směrnice, a nařízení 1315/2013, zejména článek 15 uvedeného nařízení.
2. Členské státy odstraní umělé překážky [...] propojení povrchových vod [...] na základě seznamu podle odstavce 1 tohoto článku v souladu s plánem jejich odstranění uvedeným v čl. 12 odst. 2 písm. e) a f). Při odstraňování překážek se členské státy primárně zabývají zastaralými překážkami, tedy těmi, které již nejsou zapotřebí pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů, vnitrozemskou plavbu, zásobování vodou, ochranu před záplavami nebo jiné využití.

3. Členské státy doplní odstranění překážek podle odstavce 2 opatřeními nezbytnými ke zlepšení přirozených funkcí souvisejících záplavových území.
4. **Členské státy zajistí, aby bylo zachováno přirozené propojení řek a přirozené funkce souvisejících záplavových území obnovených v souladu s odstavci 2 a 3.**

Článek 8

Obnova populací opylovačů

1. Členské státy do roku 2030 zvrátí pokles populací opylovačů a poté dosáhnou rostoucího trendu populací opylovačů, které budou po roce 2030 měřeny [...] každých **šest** let, dokud nebude dosaženo uspokojivých úrovní stanovených v souladu s čl. 11 odst. 3.
2. Komise přijme prováděcí akty, kterými stanoví metodu monitorování populací opylovačů. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 21 odst. 2.
3. Metoda uvedená v odstavci 2 poskytuje standardizovaný přístup ke shromažďování ročních údajů o četnosti a rozmanitosti druhů opylovačů a k posouzení trendů jejich populací.

Článek 9

Obnova zemědělských ekosystémů

1. Kromě oblastí, na něž se vztahují opatření na obnovu podle čl. 4 odst. 1, 2 a 3, zavedou členské státy opatření na obnovu nezbytná pro posílení biologické rozmanitosti zemědělských ekosystémů.

2. Členské státy dosáhnou na vnitrostátní úrovni rostoucího trendu u každého z následujících ukazatelů v zemědělských ekosystémech, jež jsou blíže uvedeny v příloze IV, měřeno v období od data vstupu tohoto nařízení v platnost do 31. prosince 2030 a poté [...] **každých šest let** až do dosažení uspokojivých úrovní určených v souladu s čl. 11 odst. 3:
- a) indikátor motýlů žijících v travních porostech;
 - b) zásoba organického uhlíku v minerální složce orné půdy;
 - c) podíl zemědělské půdy s krajinnými prvky s vysokou rozmanitostí.
3. Členské státy zavedou opatření na obnovu, která zajistí, aby indikátor běžných druhů polních ptáků na vnitrostátní úrovni založený na druzích uvedených v příloze V, u něhož se hodnota indikátoru ke dni ... [Úřad pro publikace vložte datum: první den měsíce následujícího 12 měsíců po vstupu tohoto nařízení v platnost] rovná 100, dosáhl těchto úrovní:
- a) 110 do roku 2030, 120 do roku 2040 a 130 do roku 2050, pokud jde o členské státy uvedené v příloze V, jejichž populace polních ptáků jsou z historického hlediska více poškozeny;
 - b) 105 do roku 2030, 110 do roku 2040 a 115 do roku 2050, pokud jde o členské státy uvedené v příloze IV, jejichž populace polních ptáků jsou z historického hlediska méně poškozeny.
4. Pro zemědělsky využívané organické půdy, která tvoří odvodněná rašeliniště, zavedou členské státy opatření na obnovu. Tato opatření se zavedou alespoň pro:
- a) 30 % těchto oblastí do roku 2030, přičemž alespoň čtvrtina z nich bude zavodněna;
 - b) **40** [...] % těchto oblastí do roku 2040, přičemž alespoň polovina z nich bude zavodněna;
 - c) **50** [...] % těchto oblastí do roku 2050, přičemž alespoň polovina z nich bude zavodněna.

Členské státy mohou zavést opatření na obnovu, včetně zavodnění, v oblastech těžby rašeliny a započítat tyto oblasti jako oblasti přispívající k dosažení příslušných cílů uvedených v prvním pododstavci písm. a), b) a c).

Kromě toho mohou členské státy zavést opatření na obnovu za účelem zavodnění organické půdy, která tvoří odvodněná rašeliniště využívané k jiným účelům než k zemědělskému využití a těžbě rašeliny, a započítat tyto zavodněné oblasti jako oblasti přispívající do maximální výše **40** [...] % k dosažení cílů uvedených v prvním pododstavci písm. a), b) a c).

Opatření na obnovu, která spočívají v zavodňování rašelinišť, včetně hladin vody, jichž má být dosaženo, přispějí ke snížení čistých emisí skleníkových plynů a ke zvýšení biologické rozmanitosti, přičemž se zohlední vnitrostátní a místní podmínky.

V řádně odůvodněných případech může členský stát snížit rozsah zavodňování rašelinišť v rámci zemědělského využívání na menší podíl, než je požadován podle písmen a), b) a c), pokud je pravděpodobné, že toto zavodňování bude mít významné negativní dopady na infrastrukturu, budovy, přizpůsobování se změně klimatu nebo jiné veřejné zájmy a pokud zavodňování nelze provést na jiné než zemědělské půdě. Toto snížení se určí v souladu s čl. 11 odst. 4b.

Článek 10

Obnova lesních ekosystémů

1. Kromě oblastí, na něž se vztahují opatření na obnovu podle čl. 4 odst. 1, 2 a 3, zavedou členské státy opatření na obnovu nezbytná pro posílení biologické rozmanitosti lesních ekosystémů.

2. Členské státy dosáhnou na vnitrostátní úrovni rostoucího trendu u každého z následujících ukazatelů v lesních ekosystémech, jež jsou uvedeny v příloze VI, měřeno v období od data vstupu tohoto nařízení v platnost do 31. prosince 2030 a poté [...] **každých šest let** až do dosažení uspokojivých úrovní určených v souladu s čl. 11 odst. 3:

a) stojící mrtvé dřevo;

b) ležící mrtvé dřevo;

[...]

[...]

[...]c) indikátor běžných druhů lesních ptáků[...]

[...].

2a. Členské státy dosáhnou v rámci lesních ekosystémů na vnitrostátní úrovni rostoucího trendu u tří z následujících ukazatelů, jak je dále stanoveno v příloze VI, zvolených na základě jejich schopnosti prokázat zvýšení biologické rozmanitosti lesních ekosystémů v dotčeném členském státě. Tento trend se měří v období od data vstupu tohoto nařízení v platnost do 31. prosince 2030 a poté každých šest let až do dosažení uspokojivých úrovní určených v souladu s čl. 11 odst. 3:

a) podílu lesů s nerovnoměrnou věkovou strukturou;

b) propojení lesů;

c) zásoby organického uhlíku;

d) podílu lesů, v nichž převládají původní druhy stromů;

e) rozmanitosti druhů stromů.

3. Nesplnění povinností stanovených v odstavcích 2 a 2a je odůvodněné, pokud je způsobeno:

- a) rozsáhlým zásahem vyšší moci, včetně přírodních katastrof, zejména neplánovaného a nekontrolovaného lesního požáru; nebo**
- b) nevyhnutelnými změnami stanovišť, které jsou přímo způsobeny změnou klimatu.**

KAPITOLA III
NÁRODNÍ PLÁNY NA OBNOVU PŘÍRODY

Článek 11

Vypracování národních plánů na obnovu přírody

1. Členské státy vypracují národní plány na obnovu přírody a provedou přípravné monitorování a výzkum potřebné k určení opatření na obnovu, která jsou nezbytná pro splnění cílů a povinností stanovených v článcích 4 až 10, s přihlédnutím k nejnovějším vědeckým poznatkům.
2. Členské státy kvantifikují území, které je třeba obnovit, aby bylo dosaženo cílů pro obnovu stanovených v článcích 4 a 5, přičemž zohlední stav typů stanovišť uvedených v čl. 4 odst. 1 a 2 a čl. 5 odst. 1 a 2 a kvalitu a kvantitu stanovišť druhů uvedených v čl. 4 odst. 3 a čl. 5 odst. 3 [...]. Kvantifikace je založena mimo jiné na těchto informacích:
 - a) pro každý typ stanoviště:
 - i) celková rozloha stanoviště a mapa jeho současného rozložení;
 - ii) rozloha stanoviště, která není v dobrém stavu;

- iii) příznivý referenční areál zohledňující **záznamy o historickém rozšíření** [...] a předpokládané změny environmentálních podmínek v důsledku změny klimatu;
- iv) oblasti, které jsou nejvhodnější pro znovuvytvoření typů stanovišť s ohledem na probíhající a předpokládané změny environmentálních podmínek v důsledku změny klimatu;
- b) dostatečná kvalita a kvantita stanovišť druhů, které jsou nezbytné pro dosažení jejich příznivého stavu z hlediska ochrany, s přihlédnutím k oblastem, které jsou nejvhodnější pro znovuvytvoření těchto stanovišť, a propojení mezi stanovišti potřebnému k tomu, aby populace druhů prosperovaly, jakož i probíhajícím a plánovaným změnám environmentálních podmínek v důsledku změny klimatu;

ba) pro účely kvantifikace rozlohy každého typu stanoviště, který je třeba obnovit, aby bylo dosaženo cílů pro obnovu stanovených v čl. 4 odst. 1 písm. a) a čl. 5 odst. 1 písm. a), zahrnuje rozloha stanoviště, které není v dobrém stavu, uvedená v písm. a) bodě ii) pouze takové plochy, u nichž je stav znám;

bb) pro účely kvantifikace rozlohy každého typu stanoviště, který je třeba obnovit, aby bylo dosaženo cílů pro obnovu stanovených v čl. 4 odst. 1 písm. b) a čl. 5 odst. 1 písm. b), zahrnuje rozloha stanoviště, které není v dobrém stavu, uvedená v písm. a) bodě ii) pouze takové plochy, u nichž je stav znám nebo má být znám podle čl. 4 odst. 4a a čl. 5 odst. 4a.

2a. Pokud jde o skupinu 7 typů stanovišť uvedených v příloze II, stanoví členské státy procentní podíl uvedený v čl. 5 odst. 1 písm. d).

2b. Členské státy u všech svých měst, menších měst a předměstí určí a zmapují oblasti městských ekosystémů uvedených v článku 6.

Oblast městského ekosystému města nebo menšího města a předměstí zahrnuje:

- a) celé město nebo menší město a předměstí; nebo**
- b) části města nebo menšího města a předměstí, včetně alespoň jeho městských center, městských klastrů a – považují-li to dotčené členské státy za vhodné – příměstských oblastí.**

Členské státy mohou oblasti městských ekosystémů dvou nebo více přilehlých měst nebo menších měst a předměstí sloučit do jedné oblasti městských ekosystémů, která bude pro uvedená města nebo menší města a předměstí společná.

- 3. Nejpozději do roku 2030 členské státy stanoví uspokojivé úrovně pro každý z ukazatelů uvedených v čl. 8 odst. 1, čl. 9 odst. 2 a čl. 10 odst. 2, **pro každý ze zvolených ukazatelů uvedených v čl. 10 odst. 2a, pro sídelní zeleň uvedenou v čl. 6 odst. 2 a pro korunový zápoj sídelní zeleně uvedený v čl. 6 odst. 3**, a to prostřednictvím otevřeného a účinného procesu a posouzení na základě nejnovějších vědeckých poznatků [...], **orientačního** rámce uvedeného v čl. 17 odst. 9a, **a je-li k dispozici, orientačního rámce uvedeného v čl. 17 odst. 9.**
- 4. Členské státy určí a zmapují zemědělské a lesní oblasti, které potřebují obnovu, zejména oblasti, které v důsledku intenzifikace nebo jiných faktorů obhospodařování potřebují lepší propojení a vyšší rozmanitost krajiny.

- 4a. Členské státy mohou do jednoho roku od vstupu tohoto nařízení v platnost vypracovat metodiku, která doplní metodiku uvedenou v příloze IV s cílem monitorovat krajinné prvky s vysokou rozmanitostí, na které se nevztahuje společná metoda uvedená v popisu krajinných prvků s vysokou rozmanitostí v dané příloze. Komise do jednoho měsíce od vstupu tohoto nařízení v platnost poskytne pokyny ohledně rámce pro vypracování této metodiky.**
- 4b. Členské státy případně určí snížení rozsahu zavodňování rašelinišť, jak je uveden v čl. 9 odst. 4 pátém pododstavci.**
5. Členské státy určí synergie s opatřeními ke zmírňování změny klimatu, přizpůsobování se této změně, **zajištění neutrality z hlediska degradace půdy** a předcházení katastrofám a odpovídajícím způsobem stanoví prioritu opatření na obnovu. Členské státy rovněž zohlední:
- a) své integrované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu uvedené v článku 3 nařízení (EU) 2018/1999;
 - b) své dlouhodobé strategie uvedené v článku 15 nařízení (EU) 2018/1999;
 - c) závazný cíl Unie pro rok 2030 stanovený v článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001.
6. Členské státy koordinují vypracování národních plánů na obnovu přírody s určením vhodných oblastí pro obnovitelné zdroje energie. Během přípravy plánů na obnovu přírody členské státy zajistí synergie s již určenými vhodnými oblastmi pro obnovitelné zdroje energie a zajistí, aby fungování těchto vhodných oblastí, včetně povolovacích postupů platných v těchto vhodných oblastech stanovených ve směrnici (EU) 2018/2001, zůstalo beze změny.

7. Při přípravě svých národních plánů na obnovu přírody členské státy zohlední **zejména**:
- a) ochranná opatření stanovená pro lokality sítě Natura 2000 v souladu se směrnicí 92/43/EHS;
 - b) akční programy zahrnující opatření na různém stupni priorit připravené v souladu se směrnicí 92/43/EHS;
 - c) opatření pro dosažení dobrého **kvantitativního**, ekologického a chemického stavu vodních útvarů zahrnutá do **programů opatření**, plánů povodí vypracovaných v souladu se směrnicí 2000/60/ES a **plánů pro zvládání povodňových rizik vypracovaných v souladu se směrnicí 2007/60/ES**;
 - d) **případně** strategie pro mořské prostředí k dosažení dobrého stavu prostředí ve všech mořských oblastech Unie vypracované v souladu se směrnicí 2008/56/ES;
 - e) národní programy omezování znečištění ovzduší vypracované podle směrnice (EU) 2016/2284;
 - f) národní strategie a akční plány v oblasti biologické rozmanitosti vypracované v souladu s článkem 6 Úmluvy o biologické rozmanitosti;
 - g) **případně** opatření pro zachování a **řízení** zdrojů přijatá v rámci společné rybářské politiky;
 - h) strategické plány SZP vypracované v souladu s nařízením (EU) 2021/2115.**
8. Členské státy **mohou** [...] při přípravě národních plánů na obnovu přírody využít různé příklady opatření na obnovu uvedené v příloze VII v závislosti na konkrétních vnitrostátních a místních podmínkách a nejnovějších vědeckých poznatcích.

9. Členské státy při přípravě národních plánů na obnovu přírody usilují o optimalizaci ekologických, hospodářských a sociálních funkcí ekosystémů, jakož i jejich přínosu k udržitelnému rozvoji příslušných regionů a komunit.
- 9a. **Členské státy mohou při přípravě národních plánů na obnovu přírody přihlédnout k rozdílné situaci v různých regionech související se sociálními, hospodářskými a kulturními požadavky, regionálními a místními charakteristikami a hustotou obyvatelstva. Ve vhodných případech by měla být zohledněna specifická situace nejvzdálenějších regionů Unie.** 10. Členské státy, pokud je to možné, podporují synergie s národními plány na obnovu přírody jiných členských států, zejména pokud jde o ekosystémy, které přesahují hranice států, **nebo pokud členské státy sdílejí mořskou oblast nebo podoblast ve smyslu směrnice 2008/56/ES.**
- 10a. **Je-li to proveditelné a vhodné, mohou členské státy pro účely vypracování a provádění národních plánů na obnovu přírody v souvislosti s obnovou a znovuvytvořením mořských ekosystémů využívat stávající regionální struktury pro institucionální spolupráci.**
- 10b. **Zjistí-li členské státy problém, který by mohl bránit plnění povinností týkajících se obnovy a znovuvytvoření mořských ekosystémů a který vyžaduje přijetí opatření, pro něž nejsou příslušné, jednotlivě nebo společně se v případě, že se jich daný problém týká, obrátí na členské státy, Komisi nebo mezinárodní organizace s popisem zjištěného problému[...] a možných opatření za účelem jejich zvážení a případného přijetí.**
11. Členské státy zajistí, aby příprava plánu na obnovu přírody byla otevřená, inkluzivní a efektivní a aby byla veřejnosti včas a účinně poskytnuta příležitost podílet se na jeho vypracování. Konzultace jsou v souladu s požadavky stanovenými ve [...] směrnici 2001/42/ES.

Článek 12

Obsah národních plánů na obnovu přírody

1. Národní plán na obnovu přírody se vztahuje na období do roku 2050, přičemž průběžné lhůty odpovídají cílům a povinnostem stanoveným v článcích 4 až 10.
 - 1a. Odchylně od odstavce 1 může národní plán na obnovu přírody, který má být předložen v souladu s článkem 13 a čl. 14 odst. 6, být s ohledem na období po červnu 2032, a dokud nebude přezkoumán v souladu s čl. 15 odst. 1, omezen na strategický přehled:**
 - a) prvků uvedených v odstavci 2 a**
 - b) obsahu uvedeného v odstavcích 3 a 3a.**

Revidovaný národní plán na obnovu přírody, jenž bude výsledkem přezkumu, který má být před červencem 2032 proveden v souladu s čl. 15 odst. 1, může být s ohledem na období po červnu 2042, a dokud nebude před červencem 2042 přezkoumán v souladu s čl. 15 odst. 1, omezen na strategický přehled uvedených prvků a obsahu.
2. Členské státy do svého národního plánu na obnovu přírody za použití jednotného formátu stanoveného v souladu s odstavcem 4 tohoto článku zahrnou tyto prvky:
 - a) kvantifikaci oblastí, které mají být obnoveny za účelem dosažení cílů pro obnovu stanovených v článcích 4 až 10, na základě přípravných prací provedených v souladu s článkem 11 a **orientačních** [...] map [...] **potenciálních** oblastí, **které mají být obnoveny**;
 - b) popis opatření na obnovu plánovaných nebo zavedených k dosažení cílů a povinností stanovených v článcích 4 až 10 a specifikace týkající se toho, která z těchto opatření na obnovu jsou plánována nebo zavedena v rámci sítě Natura 2000 zřízené v souladu se směrnicí 92/43/EHS;

- ba) zvláštní oddíl, v němž budou uvedena opatření pro splnění povinností uvedených v čl. 4 odst. 4a a čl. 5 odst. 4a;**
- c) opatření k zajištění toho, aby se stav oblastí pokrytých typy stanovišť uvedenými v přílohách I a II na územích, v nichž bylo dosaženo dobrého stavu, nezhoršoval a aby se nezhoršoval stav stanovišť druhů uvedených v čl. 4 odst. 3 a čl. 5 odst. 3 na územích, kde bylo dosaženo dostatečné kvality stanovišť daného druhu, v souladu s čl. 4 odst. 6 a čl. 5 odst. 6;
- d) opatření s **cílem zachovat typy stanovišť uvedené v přílohách I a II v dobrém stavu v oblastech, kde se vyskytují, a s cílem [...] zamezit výraznému zhoršení stavu dalších [...] oblastí pokrytých typy stanovišť uvedenými v přílohách I a II [...],** v souladu s čl. 4 odst. 7 a čl. 5 odst. 7;
- e) seznam překážek a určení těch překážek, které mají být odstraněny v souladu s čl. 7 odst. 1, plán na jejich odstranění v souladu s čl. 7 odst. 2 a [...] délku volně tekoucích řek, které vzniknou odstraněním těchto překážek, **odhadnutou od roku 2020 do [...] roku 2030 a do [...] roku 2050 a veškerá další opatření k obnovení přirozených funkcí záplavových území v souladu s čl. 7 odst. 3;**
- ea) případně odůvodnění pro zavodňování rašelinišť v nižším poměru, než je stanoven v čl. 9 odst. 4 prvním pododstavci písm. a) až c);**
- eb) popis ukazatelů pro lesní ekosystémy zvolených podle čl. 10 odst. 2a a jejich vhodnosti k prokázání zvýšení biologické rozmanitosti v lesních ekosystémech v dotčeném členském státě;**

- f) harmonogram pro zavedení opatření na obnovu v souladu s články 4 až 10;
- g) zvláštní oddíl, v němž budou v příslušných případech stanovena individualizovaná opatření na obnovu v jejich nejvzdálenějších regionech;
- h) monitorování oblastí, které mají být obnoveny v souladu s články 4 a 5, postup pro posuzování účinnosti opatření na obnovu zavedených v souladu s články 4 až 10 a pro revizi těchto opatření, je-li to nezbytné k zajištění toho, aby byly splněny cíle a povinnosti stanovené v člancích 4 až 10;
- i) údaje o ustanoveních k zajištění soustavných, dlouhodobých a trvalých účinků opatření na obnovu uvedených v člancích 4 až 10;
- j) odhadované vedlejší přínosy pro zmírňování změny klimatu a **zajištění neutrality z hlediska degradace půdy** spojené s opatřeními na obnovu v průběhu času, jakož i širší socioekonomické přínosy těchto opatření;
- k) zvláštní oddíl uvádějící, jak národní plán na obnovu přírody zohledňuje:
 - i) význam scénářů změny klimatu pro plánování druhu a lokality opatření na obnovu;
 - ii) potenciál opatření na obnovu, pokud jde o minimalizaci dopadů změny klimatu na přírodu, předcházení přírodním katastrofám **nebo zmírňování jejich důsledků** a podporu přizpůsobení se změně klimatu;
 - iii) synergie s vnitrostátními strategiemi nebo plány pro přizpůsobení se změně klimatu a s vnitrostátními zprávami o posouzení rizika katastrof;
 - iv) přehled vzájemného působení mezi opatřeními obsaženými v národním plánu na obnovu přírody a vnitrostátním plánem v oblasti energetiky a klimatu;

- l) odhadované potřeby financování pro provádění opatření na obnovu, včetně popisu podpory pro zúčastněné strany dotčené opatřeními na obnovu nebo jinými novými povinnostmi vyplývajícími z tohoto nařízení, a prostředky zamýšleného financování z veřejných nebo soukromých zdrojů, včetně (spolu)financování prostřednictvím nástrojů financování Unie;
- m) údaje o dotacích, které negativně ovlivňují dosažení cílů a plnění povinností stanovených v tomto nařízení;
- n) shrnutí procesu přípravy a vypracování národního plánu na obnovu přírody, včetně informací o účasti veřejnosti a o tom, jak byly zohledněny potřeby místních komunit a zúčastněných stran;
- o) zvláštní oddíl uvádějící, jak byly v souladu s čl. 14 odst. 5 zohledněny připomínky Komise k návrhu národního plánu pro obnovu přírody podle čl. 14 odst. 4. Pokud dotčený členský stát připomínky Komise nebo jejich podstatnou část nezohlední, předloží pro to odůvodnění.
3. Národní plány na obnovu přírody v příslušných případech zahrnují opatření pro zachování a **řízení** zdrojů, která členský stát hodlá přijmout v rámci společné rybářské politiky, včetně opatření pro zachování zdrojů v rámci společných doporučení, která má členský stát v úmyslu iniciovat v souladu s postupem stanoveným v nařízení (EU) č. 1380/2013, a veškeré příslušné informace o těchto opatřeních.
- 3a. Národní plány na obnovu přírody obsahují přehled vzájemného působení mezi opatřeními zahrnutými do národního plánu na obnovu přírody a do národního strategického plánu v rámci společné zemědělské politiky.**

3b. Národní plány pro obnovu přírody případně obsahují přehled aspektů souvisejících s rozdílnou situací v různých regionech, jak je uvedeno v čl. 11 odst. 9a.

4. Komise přijme prováděcí akty za účelem stanovení jednotného formátu národních plánů na obnovu přírody. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 21 odst. 2. Při vytváření jednotného formátu je Komisi nápomocna Evropská agentura pro životní prostředí (EEA). **Do [datum: první den měsíce následujícího po 3 měsících ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost] předloží Komise návrhy prováděcích aktů výboru uvedenému v čl. 21 odst. 1.**

Článek 13

Předložení návrhu národního plánu na obnovu přírody

Členské státy předloží Komisi návrh národního plánu na obnovu přírody podle článků 11 a 12 do dne... [Úřad pro publikace vložte datum: první den měsíce následujícího po 24 měsících ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost].

Článek 14

Posouzení národních plánů na obnovu přírody

1. Komise návrhy národních plánů na obnovu přírody posoudí do šesti měsíců ode dne jejich obdržení. Při tomto posouzení postupuje Komise v úzké spolupráci s dotčeným členským státem.

2. Při posuzování návrhu národního plánu na obnovu přírody Komise posoudí:
- a)** jeho soulad s článkem 12; [...]
 - b)** [...] jeho přiměřenost pro splnění cílů a povinností stanovených v člancích 4 až 10; ...
 - c)** jeho příspěvek k plnění [...] zastřešujících cílů Unie uvedených v článku 1, specifických cílů uvedených v čl. 7 odst. 1 k obnově alespoň 25 000 km volně tekoucích řek v Unii do roku 2030 a cíle, aby do roku 2030 pokrývaly krajinné prvky s vysokou rozmanitostí alespoň 10 % zemědělské plochy Unie.
3. Pro účely posouzení návrhů národních plánů na obnovu přírody jsou Komisi nápomocni odborníci nebo agentura EEA.
4. Komise může členským státům zaslat připomínky do šesti měsíců ode dne obdržení návrhu národního plánu na obnovu přírody.
5. Členské státy ve svém konečném národním plánu na obnovu přírody [...] zohlední veškeré připomínky Komise.
6. Členské státy dokončí, zveřejní a předloží Komisi své národní plány na obnovu přírody do šesti měsíců ode dne obdržení připomínek Komise.

Článek 15

Přezkum národních plánů na obnovu přírody

1. Členské státy **před červencem 2032 a před červencem 2042** své národní plány na obnovu přírody přezkoumají a **zrevidují** a **zahrnou do nich dodatečná opatření**. Nejméně jednou za deset let **členské státy svůj národní plán na obnovu přírody přezkoumají a v případě potřeby jej zrevidují a zahrnou do něj dodatečná opatření**. [...] **Přezkumy se provedou** v souladu s články 11 a 12, přičemž zohlední pokrok dosažený při provádění plánů, nejlepší dostupné vědecké poznatky, jakož i dostupné poznatky o změnách nebo očekávaných změnách environmentálních podmínek v důsledku změny klimatu. **Při přezkumech, které mají být provedeny před červencem 2032 a před červencem 2042, členské státy zohlední poznatky o stavu typů stanovišť uvedených v přílohách I a II získané v souladu s povinnostmi podle čl. 4 odst. 4a a čl. 5 odst. 4a. Členské státy svůj revidovaný národní plán na obnovu přírody zveřejní a předloží jej Komisi.**
2. [...] **Pokud se na základě monitorování v souladu s článkem 17 ukáže**, že opatření stanovená v národním plánu na obnovu přírody nebudou postačovat ke splnění cílů a povinností stanovených v člancích 4 až 10, [...] členský stát [...] národní plán na obnovu přírody **přezkoumá** a **v případě potřeby jej zreviduje** a zahrne do něj dodatečná opatření. **Členské státy revidovaný národní plán na obnovu přírody zveřejní a předloží jej Komisi.**

3. Pokud se Komise na základě informací uvedených v čl. 18 odst. 1 a 2 a posouzení uvedeného v čl. 18 odst. 4 a 5 domnívá, že pokrok, jehož členský stát dosáhl, nepostačuje ke splnění cílů a povinností stanovených v člancích 4 až 10, může **po konzultaci s dotčeným členským státem** tento členský stát požádat, aby předložil [...] **revidovaný** návrh národního plánu na obnovu přírody s doplňujícími opatřeními. Tento **revidovaný** národní plán na obnovu přírody s doplňujícími opatřeními se zveřejní a předloží do šesti měsíců ode dne obdržení žádosti Komise. **Na žádost dotčeného členského státu a v řádně odůvodněných případech může Komise uvedenou lhůtu prodloužit o dalších šest měsíců.**

Článek 16

[...]

[...][...][...][...]

KAPITOLA IV

MONITOROVÁNÍ A PODÁVÁNÍ ZPRÁV

Článek 17

Monitorování

1. Členské státy monitorují:

- a) stav a vývojový trend stavu typů stanovišť a kvalitu a vývojový trend kvality stanovišť druhů uvedených v člancích 4 a 5 v oblastech, na které se vztahují opatření na obnovu, na základě monitorování uvedeného v čl. 12 odst. 2 písm. h);
- b) rozlohu sídelní zeleně a korunový zápoj sídelní zeleně **v oblastech městských ekosystémů určených v souladu s čl. 11 odst. 2b** [...], jak je uvedeno v článku 6;
- c) ukazatele biologické rozmanitosti v zemědělských ekosystémech uvedené v příloze IV;
- d) populace běžných druhů polních ptáků uvedených v příloze V;
- e) **tři** ukazatele biologické rozmanitosti v lesních ekosystémech uvedené v **čl. 10 odst. 2** [...];

ea) tři z ukazatelů biologické rozmanitosti v lesních ekosystémech uvedených v čl. 10 odst. 2a zvolené členským státem;

- f) četnost a rozmanitost druhů opylovačů metodou stanovenou v souladu s čl. 8 odst. 2;
 - g) rozlohu a stav oblastí pokrytých typy stanovišť uvedenými v přílohách I a II [...];
 - h) rozlohu a kvalitu stanovišť druhů uvedených v čl. 4 odst. 3 a čl. 5 odst. 3[...].
2. Monitorování podle odst. 1 písm. a) začíná ihned po zavedení opatření na obnovu.
3. Monitorování podle odst. 1 písm. b), c), d) e) a **ea)** začíná dne [Úřad pro publikace vložte datum: datum vstupu tohoto nařízení v platnost].
4. Monitorování podle odst. 1 písm. f) tohoto článku začíná jeden rok po vstupu prováděcího aktu uvedeného v čl. 8 odst. 2 v platnost.

5. Monitorování podle odst. 1 písm. a) a [...] b) **se provádí nejméně každých šest let.** **Monitorování podle uvedeného odstavce písm.** [...] c) [...], pokud jde o zásoby organického uhlíku v minerální složce orné půdy a podíl zemědělské půdy s krajinnými prvky s vysokou rozmanitostí, a písm. e), pokud jde o stojící a ležící mrtvé dřevo a **případně** podíl lesů s nerovnoměrnou strukturou z hlediska stárí, propojení lesů, **podíl lesů, v nichž převládají původní druhy stromů, rozmanitost druhů stromů** a zásoby organického uhlíku, se provádí nejméně každých [...] **šest let [...], nebo v kratším intervalu, je-li to potřebné pro vyhodnocení dosažení rostoucích trendů do roku 2030.** Monitorování podle písmene c) uvedeného odstavce, pokud jde o indikátor populace motýlů žijících v travních porostech, písmen d) a e) uvedeného odstavce, pokud jde o indikátor běžných druhů lesních ptáků, a písmene f) uvedeného odstavce, pokud jde o druhy opylovačů, se provádí každý rok. Monitorování podle písmen g) a h) uvedeného odstavce se provádí nejméně jednou za šest let a je koordinováno s cyklem podávání zpráv podle článku 17 směrnice 92/43/EHS a **s počátečním posouzením podle článku 17 směrnice 56/2008/ES.**
6. Členské státy zajistí, aby ukazatele pro zemědělské ekosystémy uvedené v čl. 9 odst. 2 písm. b) a ukazatele pro lesní ekosystémy uvedené v čl. 10 odst. 2 písm. a) a b) a **čl. 10 odst. 2a písm. c)** tohoto nařízení byly monitorovány způsobem, který je v souladu s monitorováním požadovaným podle nařízení (EU) 2018/841 a (EU) 2018/1999.
7. Členské státy zveřejňují údaje získané na základě monitorování podle tohoto článku v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES⁷³ a v souladu s četností monitorování stanovenou v odstavci 5.

⁷³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE) (Úř. věst. L 108, 25.4.2007, s. 1).

8. Monitorovací systémy členských států fungují na základě elektronických databází a geografických informačních systémů a maximalizují přístup k údajům a službám z technologií dálkového průzkumu Země, pozorování Země (služby programu Copernicus), senzorů a zařízení in situ nebo údajům z občanských vědeckých iniciativ a jejich využívání, přičemž využívají příležitostí, které nabízí umělá inteligence a pokročilá analýza a zpracování dat.
9. Komise může přijmout prováděcí akty, kterými:
- a) upřesní metody monitorování ukazatelů pro zemědělské ekosystémy uvedených v příloze IV;
 - b) upřesní metody monitorování ukazatelů pro lesní ekosystémy uvedených v příloze VI;
 - c) [...] **stanoví orientační** rámec pro stanovení uspokojivých úrovní uvedených v čl. [...] **10 odst. 2 a 2a.**

9a. Do roku 2028 přijme Komise prováděcí akty s cílem stanovit orientační rámec pro stanovení uspokojivých úrovní uvedených v čl. 6 odst. 2 a 3, čl. 8 odst. 1 a čl. 9 odst. 2.

9b. [...] Prováděcí akty **podle odstavců 9 a 9a** se přijímají přezkumným postupem podle čl. 21 odst. 2.

Článek 18

Podávání zpráv

1. Členské státy Komisi elektronicky podávají zprávy o území, na které se vztahují opatření na obnovu uvedená v člancích 4 až 10, a o překážkách uvedených v článku 7, které byly odstraněny, [...] **nejméně jednou za tři roky. První zpráva bude podána v červnu 2028.** [...]
2. Členské státy za podpory agentury EEA nejméně jednou za [...] **šest** let elektronicky poskytují Komisi tyto údaje a informace:
 - a) informace o pokroku při provádění národního plánu na obnovu přírody a při zavádění opatření na obnovu a o pokroku při dosahování cílů a povinností stanovených v souladu s články 4 až 10;
 - b) výsledky monitorování provedeného v souladu s článkem 17. Předkládání zpráv o výsledcích monitorování provedeného v souladu s čl. 17 odst. 1 písm. g) a h) [...] **zahrnuje** rovněž předkládání [...] map s geografickými odkazy;
 - c) umístění a rozsah oblastí, na něž se vztahují opatření na obnovu uvedená v článku 4, článku 5 a čl. 9 odst. 4, včetně map těchto oblastí s geografickými odkazy;
 - d) aktualizovaný seznam překážek uvedený v čl. 7 odst. 1;
 - e) informace o pokroku dosaženém při plnění potřeb financování v souladu s čl. 12 odst. 2 písm. l), a to včetně přezkumu skutečných investic ve srovnání s počátečními předpoklady investic.

První zprávy pokrývají období do roku 2030 a předkládají se v červnu 2031.

3. Komise přijme prováděcí akty za účelem stanovení formátu, struktury a podrobných pravidel pro předkládání informací uvedených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 21 odst. 2. Při vypracovávání formátu, struktury a podrobných pravidel pro elektronické podávání zpráv je Komisi nápomocna agentura EEA.
4. Agentura EEA poskytne Komisi [...] **každé tři roky** technický přehled pokroku při dosahování cílů a povinností stanovených v tomto nařízení na základě údajů poskytnutých členskými státy v souladu s odstavcem 1 tohoto článku a čl. 17 odst. 7.
5. Agentura EEA poskytne Komisi technickou zprávu o pokroku na úrovni Unie při dosahování cílů a povinností stanovených v tomto nařízení na základě údajů poskytnutých členskými státy v souladu s odstavcem 1, 2 a 3 tohoto článku. Může rovněž použít informace poskytnuté podle článku 17 směrnice 92/43/EHS, článku 15 směrnice 2000/60/ES, článku 12 směrnice 2009/147/ES a článku 17 [...] směrnice 2008/56/ES. Zpráva se předloží do června 2032 a následné zprávy se poté předkládají každých [...] **šest** let.
6. Od **čtyři roky po vstupu tohoto nařízení v platnost** [...] předkládá Komise Evropskému parlamentu a Radě každých [...] **šest let** zprávu o provádění tohoto nařízení.

6a. Do 12 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost předloží Komise po konzultaci s členskými státy Evropskému parlamentu a Radě zprávu obsahující:

- a) přehled finančních zdrojů dostupných na úrovni EU pro účely provádění tohoto nařízení;**
- b) posouzení financování potřebného k provádění článků 4 až 10 a k dosažení cíle stanoveného v čl. 1 odst. 2;**
- c) analýzu s cílem zjistit případné mezery ve financování při plnění povinností stanovených v nařízení;**
- d) ve vhodných případech, aniž by byl dotčen víceletý finanční rámec na období po roce 2027, by tato zpráva měla být doplněna návrhy vhodných opatření, včetně finančních opatření, k pokrytí zjištěných mezer ve financování.**

7. Členské státy zajistí, aby informace uvedené v odstavcích 1 a 2 byly přiměřené a aktuální a aby byly přístupné veřejnosti v souladu se směrnicemi Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES, 2007/2/ES a (EU) 2019/1024.

KAPITOLA V

PŘENESENÉ PRÁVOMOCI A POSTUP PROJEDNÁVÁNÍ VE VÝBORU

Článek 19

Změny příloh

1. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 20 za účelem změny přílohy I tak, aby byl **způsob[...]** **seskupení** typů stanovišť uzpůsoben **technickému a vědeckému pokroku a byly zohledněny zkušenosti získané při uplatňování tohoto nařízení.**
2. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 20 za účelem změn přílohy II, aby:
 - a) [...] byl upraven seznam typů stanovišť **s cílem zajistit soudržnost s aktualizacemi [...] klasifikace stanovišť podle Evropského informačního systému o přírodě (EUNIS)** a
 - b) **způsob[...]** **seskupení** typů stanovišť byl uzpůsoben **technickému a vědeckému pokroku a byly zohledněny zkušenosti získané při uplatňování tohoto nařízení.**
3. Komisi je svěřena pravomoc přijímat v souladu s článkem 20 akty v přenesené pravomoci, kterými se mění příloha III za účelem uzpůsobení seznamu mořských druhů uvedeného v článku 5 [...] **technickému a vědeckému pokroku.**
4. Komisi je svěřena pravomoc přijímat v souladu s článkem 20 akty v přenesené pravomoci, kterými se mění příloha IV za účelem uzpůsobení popisu, jednotky a metodiky ukazatelů pro zemědělské ekosystémy [...] **technickému a vědeckému pokroku.**

5. Komisi je svěřena pravomoc přijímat v souladu s článkem 20 akty v přenesené pravomoci, kterými se mění příloha V [...] tak, aby byl seznam druhů používaných pro indikátor běžných druhů polních ptáků v členských státech [...] **uzpůsoben technickému a vědeckému pokroku.**
6. Komisi je svěřena pravomoc přijímat v souladu s článkem 20 akty v přenesené pravomoci, kterými se mění příloha VI za účelem uzpůsobení popisu, jednotky a metodiky ukazatelů pro lesní ekosystémy [...] **technickému a vědeckému pokroku.**
7. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 20 za účelem změny přílohy VII tak, aby byl seznam příkladů opatření na obnovu **uzpůsoben technickému a vědeckému pokroku a byly zohledněny zkušenosti získané při uplatňování tohoto nařízení.**

Článek 20

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v článku 19 je Komisi svěřena na dobu pěti let ode dne [Úřad pro publikace vložte datum: datum vstupu tohoto nařízení v platnost]. Nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období Komise vypracuje zprávu o přenesené pravomoci. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, ledaže Evropský parlament nebo Rada vznesou proti tomuto prodloužení nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období námitku.

3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v článku 19 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016⁷⁴.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článku 19 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

⁷⁴ Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o zdokonalení tvorby právních předpisů (Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1).

Článek 21

Projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Uvedený výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

KAPITOLA VI ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 21a

Změny nařízení (EU) 2022/869

První pododstavec v odst. 8 čl. 7 nařízení (EU) 2022/869 se nahrazuje tímto:

„Pokud jde o důsledky pro životní prostředí, kterými se zabývá čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43/EHS a čl. 4 odst. 7 směrnice 2000/60/ES a čl. 4 odst. 8 a 8a a čl. 5 odst. 8 a 8a [návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o obnově přírody], za předpokladu, že jsou splněny všechny podmínky uvedené v těchto směrnicích, jsou projekty na seznamu Unie považovány z hlediska energetické politiky za projekty ve veřejném zájmu a lze je považovat za projekty v převažujícím veřejném zájmu.“

Článek 22

Přezkum

1. Komise vyhodnotí uplatňování tohoto nařízení do 31. prosince 2035.
2. Zprávu o hlavních zjištěních tohoto hodnocení Komise předloží Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Pokud to Komise bude považovat za vhodné, připojí ke zprávě legislativní návrh na změnu příslušných ustanovení tohoto nařízení s přihlédnutím k potřebě stanovit další cíle pro obnovu na základě společných metod posuzování stavu ekosystémů, na něž se nevztahují články 4 a 5, a nejnovějších vědeckých poznatků.

Článek 23

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

Za Evropský parlament

Za Radu

předseda/předsedkyně

předseda/předsedkyně

PŘÍLOHA I

SUCHOZEMSKÉ, POBŘEŽNÍ A SLADKOVODNÍ EKOSYSTÉMY – TYPY STANOVIŠŤ
A SKUPINY TYPŮ STANOVIŠŤ UVEDENÉ V ČL. 4 ODS. 1 A 2

Níže uvedený seznam zahrnuje všechny typy suchozemských, pobřežních a sladkovodních stanovišť vyjmenované v příloze I směrnice 92/43/EHS uvedené v čl. 4 odst. 1 a 2 a dále šest skupin těchto typů stanovišť, konkrétně 1) mokřady (pobřežní a vnitrozemské), 2) travní porosty a jiná pastvinná stanoviště, 3) řeky, jezera, lužní, nivní a břehová stanoviště, 4) lesy, 5) stepní, vřesovištní a křovinná stanoviště a 6) skalní a dunová stanoviště.

1. SKUPINA 1: Mokřady (pobřežní a vnitrozemské)

Kód typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS	Název typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS
Pobřežní a slaná stanoviště	
1130	Ústí řek do moře (estuária)
1140	Bahnitá a písčaná stanoviště za odlivu nezaplavená mořskou vodou
1150	Pobřežní laguny
1310	Porosty slanorožce (<i>Salicornia</i> spp.) a dalších jednoletých rostlin kolonizujících bahno a písek
1320	Travníky s druhy rodu <i>Spartina</i> (<i>Spartinion maritimae</i>)
1330	Atlantské slané louky (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
1340	Vnitrozemské slané louky
1410	Středomořské slané louky (<i>Juncetalia maritimi</i>)
1420	Středomořské a termoatlantské halofilní křoviny (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)

1530	Panonské slané stepi a slaniska
1650	Boreální baltské úzké zátoky
Vlhká vřesoviště a slatinné trávníky	
4010	Severoatlantská vlhká vřesoviště s <i>Erica tetralix</i>
4020	Atlantská vlhká vřesoviště mírného pásu s druhy <i>Erica ciliaris</i> a <i>Erica tetralix</i>
6460	Slatinné trávníky na Troodu
Rašeliniště, slatě a močály	
7110	Aktivní vrchoviště
7120	Degradovaná vrchoviště dosud schopná přirozené obnovy
7130	Povrchová rašeliniště
7140	Přechodová rašeliniště a třasoviska
7150	Prolákliny na rašelinném podloží (<i>Rhynchosporion</i>)
7160	Finsko-skandinávské prameny a pramenité močály bohaté na minerální látky
7210	Vápenité slatiny s <i>Cladium mariscus</i> a společenstvem <i>Caricion davallianae</i>
7220	Prameniště s tvorbou pěnovců (<i>Cratoneurion</i>)
7230	Bazická slatiniště
7240	Alpínská pionýrská společenstva svazu <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i>
7310	Bažiny Aapa
7320	Palsové bažiny

Vlhké lesy	
9080	Finsko-skandinávské listnaté bažinaté lesy
91D0	Rašelinné lesy

2. SKUPINA 2: Travní porosty a jiná pastvinná stanoviště

Kód typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS	Název typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS
Pobřežní a dunová stanoviště	
1630	Boreální baltské pobřežní louky
21A0	Machéry
Vřesovištní a křovinná stanoviště	
4030	Evropská suchá vřesoviště
4040	Suchá atlantská pobřežní vřesoviště s <i>Erica vagans</i>
4090	Endemické porosty nízkých keřů v horách Středomoří s druhy rodu <i>Genista</i>
5130	Porosty <i>Juniperus communis</i> na vřesovištích nebo travinných porostech na vápencích
8240	Vápencové „chodníky“
Travní porosty	
6110	Skalní vápnomilné nebo basofilní travinné porosty <i>Alysso-Sedion albi</i>
6120	Vápnomilné travinné porosty na suchých písčích
6130	Travinné porosty na podloží bohatém na těžké kovy (<i>Violetalia calaminariae</i>)
6140	Pyrenejské travinné porosty s <i>Festuca eskia</i> na křemičitém podloží
6150	Alpínské a boreální travinné porosty na křemičitém podloží
6160	Travinné porosty s <i>Festuca indigesta</i> v íberských horách

6170	Alpínské a subalpínské vápnomilné travinné porosty
6180	Makaronéske mezofilní travinné porosty
6190	Panonské skalní trávníky (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)
6210	Facie polopřirozených suchých travinných porostů a křovin na vápenitých podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)
6220	Pseudostepi s travinami a jednoletou vegetací <i>Thero-Brachypodietea</i>
6230	Druhově bohaté smilkové (rod <i>Nardus</i>) travní porosty na křemičitých podložích v horských oblastech (a v podhorských oblastech kontinentální Evropy)
6240	Subpanonské stepní travinné porosty
6250	Panonské sprašové stepní travinné porosty
6260	Panonské písčité stepi
6270	Finsko-skandinávské nížinné druhově bohaté suché až středně vlhké travinné porosty
6280	Severské alvary a ploché skály z prekambriického vápence
62A0	Suché trávníky východního Submediteriánu (<i>Scorzoneratalia villosae</i>)
62B0	Hadcové trávníky na Kypru
62C0	Pontsko-sarmatské stepi
62D0	Acidofilní pastviny v moesijských horách
6410	Bezkolencové louky (<i>Molinia</i> spp.) na vápenitých, rašelinných nebo hlinitosiltových těžkých půdách (<i>Molinion caeruleae</i>)
6420	Středomořské vlhké vysokostébelnaté travinné porosty (<i>Molinio-Holoschoenion</i>)
6510	Nížinné sečené louky s druhy <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>
6520	Horské sečené louky

Dehesy a louky s dřevinami	
6310	Dehesy se vždyzelenými druhy dubů <i>Quercus</i> spp.
6530	Finsko-skandinávské louky s dřevinami
9070	Finsko-skandinávské pastviny porostlé dřevinami

3. SKUPINA 3: Řeky, jezera, lužní, nivní a břehová stanoviště

Kód typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS	Název typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS
Řeky a jezera	
3110	Oligotrofní vody na písčinných pláních s velmi nízkým obsahem minerálních látek s vegetací typu <i>Littorelletalia uniflorae</i>
3120	Oligotrofní vody na písčinných půdách v západním Středomoří s velmi nízkým obsahem minerálních látek s druhy rodu <i>Isoetes</i>
3130	Oligotrofní až mesotrofní stojaté vody s vegetací typu <i>Littorelletea uniflorae</i> a/nebo <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>
3140	Tvrdé oligo-mesotrofní vody s bentickou vegetací s druhy rodu <i>Chara</i>
3150	Přírodní eutrofní jezera s vegetačními typy <i>Magnopotamion</i> nebo <i>Hydrocharition</i>
3160	Přírodní dystrofní jezera a tůň
3170	Středomořské periodické tůň
3180	Turlofy
3190	Jezera sádrovcového krasu
31A0	Transylvánské horké prameny s <i>Nelumbo nucifera</i>
3210	Finsko-skandinávské přirozené řeky
3220	Alpínské vodní toky a bylinná vegetace podél jejich břehů
3230	Alpínské vodní toky a jejich dřevinná pobřežní vegetace s druhem <i>Myricaria germanica</i>

3240	Alpínské vodní toky a jejich dřevinná pobřežní vegetace s druhem <i>Salix elaeagnos</i>
3250	Stále tekoucí středomořské řeky s porosty druhu <i>Glaucium flavum</i>
3260	Vodní tok od nížin po hory s vegetačními typy <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitricho-Batrachion</i>
3270	Bahnité říční břehy s vegetačními typy <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidention</i> p.p.
3280	Stále tekoucí středomořské řeky s vegetací <i>Paspalo-Agrostidion</i> a převýslými stěnami vrb rodu <i>Salix</i> a <i>Populus alba</i>
3290	Přerušovaně tekoucí středomořské řeky s vegetací <i>Paspalo-Agrostidion</i>
32A0	Pěnovcové kaskády krasových řek v Dinárských Alpách
Nivní louky	
6430	Vlhkomilná vysokostébelnatá lemová společenstva nížin a horského až alpínského výškového stupně
6440	Nivní louky říčních údolí s vegetací typu <i>Cnidion dubii</i>
6450	Severní boreální nivní louky
6540	Submediteránní travní porosty <i>Molinio-Hordeion secalini</i>
Lužní/břehové lesy	
9160	Subatlantské a středoevropské doubravy a dubohabrové lesy (<i>Carpinion betuli</i>)
91E0	Lužní lesy s olší lepkavou (<i>Alnus glutinosa</i>) a jasanem ztepilým (<i>Fraxinus excelsior</i>) (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
91F0	Břehové smíšené lesy s <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> a <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> nebo <i>Fraxinus angustifolia</i> podél velkých řek (<i>Ulmion minoris</i>)
92A0	Galeriové lesy s druhy <i>Salix alba</i> a <i>Populus alba</i>
92B0	Břehové porosty na středomořských vodních tocích s periodickým průtokem s pěnišníkem <i>Rhododendron ponticum</i> , druhy rodu <i>Salix</i> a jinými druhy
92C0	Lesy s platanem východním (<i>Platanus orientalis</i>) a ambroní <i>Liquidambar orientalis</i> (<i>Platanion orientalis</i>)

92D0	Jižní břehové galeriové lesy a houštiny (<i>Nerio-Tamaricetea</i> a <i>Securinegion tinctoriae</i>)
9370	Palmové háje s datlovníkem (<i>Phoenix</i> spp.)

4. SKUPINA 4: Lesy

Kód typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS	Název typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS
Boreální lesy	
9010	Západní tajga
9020	Finsko-skandinávské hemiboreální přirozené staré listnaté lesy (<i>Quercus</i> , <i>Tilia</i> , <i>Acer</i> , <i>Fraxinus</i> nebo <i>Ulmus</i>) bohaté na epifyty
9030	Přirozené lesy ve stadiu primární sukcese na vyzdviženém mořském pobřeží
9040	Severské subalpínské/subarktické lesy s břízou pýřitou (<i>Betula pubescens</i> ssp. <i>czerepanovii</i>)
9050	Finsko-skandinávské smrčiny (<i>Picea abies</i>) s bohatou bylinnou vegetací
9060	Jehličnaté lesy na ledotokových morénových valech nebo s nimi spojené
Lesy mírného pásu	
9110	Bučiny typu <i>Luzulo-Fagetum</i>
9120	Atlantské acidofilní bučiny s cesmínou (<i>Ilex</i> spp.) a příležitostně i s tisem (<i>Taxus</i> spp.) v křovinném patře (<i>Quercion robori-petraeae</i> nebo <i>Ilici-Fagenion</i>)
9130	Bučiny typu <i>Asperulo-Fagetum</i>
9140	Středoevropské subalpínské bučiny s javorem (<i>Acer</i> spp.) a šťovíkem (<i>Rumex arifolius</i>)
9150	Středoevropské vápencové bučiny (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)
9170	Dubohabrové lesy typu <i>Galio-Carpinetum</i>
9180	Lesy typu <i>Tilio-Acerion</i> na svazích, sutích a ve stržích

9190	Staré acidofilní doubravy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>) na písčitých rovinách
91A0	Staré zakrslé doubravy s druhy rodů <i>Ilex</i> a <i>Blechnum</i> na Britských ostrovech
91B0	Teplomilné jasanové lesy s jasanem úzkolistým (<i>Fraxinus angustifolia</i>)
91G0	Panonské dubohabrové lesy s <i>Quercus petraea</i> a <i>Carpinus betulus</i>
91H0	Panonské šípákové doubravy s <i>Quercus pubescens</i>
91I0	Eurosibiřské stepní doubravy (<i>Quercus</i> spp.)
91J0	Tisové lesy (<i>Taxus baccata</i>) na Britských ostrovech
91K0	Ilyrské lesy s <i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)
91L0	Ilyrské dubohabrové lesy (<i>Erythronio-Carpinion</i>)
91M0	Panonsko-balkánské doubravy s dubem cedrem a dubem zimním
91P0	Jedlové lesy s jedlí svatokřížskou (<i>Abietetum polonicum</i>)
91Q0	Západokarpatské vápnomilné bory s borovicí lesní
91R0	Dinárské bory s borovicí lesní na dolomitech (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)
91S0	Západopontské bučiny
91T0	Středoevropské lišejníkové bory s borovicí lesní
91U0	Sarmatské stepní bory
91V0	Dácké bučiny (<i>Symphyto-Fagion</i>)
91W0	Moesijské bučiny
91X0	Dobrogejské bučiny
91Y0	Dácké dubohabrové lesy
91Z0	Moesijské lesy s lípou stříbrnou
91AA	Východní lesy s dubem bílým
91BA	Moesijské lesy s jedlí stříbrnou
91CA	Rodopské a balkánské bory s borovicí lesní

Středomořské a makaronéské lesy	
9210	Apeninské bučiny s tisem (<i>Taxus</i> spp.) a cesmínou (<i>Ilex</i> spp.)
9220	Apeninské bučiny s jedlí bělokorou (<i>Abies alba</i>) a bučiny s jedlí <i>Abies nebrodensis</i>
9230	Galicijsko-portugalské doubravy s druhy <i>Quercus robur</i> a <i>Quercus pyrenaica</i>
9240	Iberské doubravy s druhy <i>Quercus faginea</i> a <i>Quercus canariensis</i>
9250	Doubravy s dubem <i>Quercus trojana</i>
9260	Kaštanovníkové lesy <i>Castanea sativa</i>
9270	Helénské bučiny s jedlí <i>Abies borisii-regis</i>
9280	Doubravy s dubem uherským <i>Quercus frainetto</i>
9290	Lesy s Cupressus (<i>Acero-Cupression</i>)
9310	Egejské doubravy s druhem <i>Quercus brachyphylla</i>
9320	Olivovníkové a rohovníkové lesy (<i>Olea</i> a <i>Ceratonia</i>)
9330	Doubravy s dubem korkovým
9340	Doubravy s druhy <i>Quercus ilex</i> a <i>Quercus rotundifolia</i>
9350	Doubravy s dubem <i>Quercus macrolepis</i>
9360	Makaronéské vavřínové lesy (s druhy rodů <i>Laurus</i> , <i>Ocotea</i>)
9380	Cesmínové lesy s <i>Ilex aquifolium</i>
9390	Křoviny a nízké lesy s <i>Quercus alnifolia</i>
93A0	Lesy s <i>Quercus infectoria</i> (<i>Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae</i>)
Horské jehličnaté lesy	
9410	Acidofilní smrčiny horského až subalpínského výškového stupně (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
9420	Alpínské lesy s modřínem opadavým (<i>Larix decidua</i>) a/nebo limbové lesy s druhem <i>Pinus cembra</i>
9430	Subalpínské a horské blatkové lesy s druhem <i>Pinus uncinata</i>
9510	Jižní apeninské jedlové lesy s jedlí bělokorou (<i>Abies alba</i>)

9520	Jedlové lesy s jedlí španělskou <i>Abies pinsapo</i>
9530	Submediteránní bory s endemickou borovicí černou
9540	Středomořské bory s endemickou borovicí mesogejskou
9550	Kanárské endemické bory
9560	Endemické lesy s jalovcem (<i>Juniperus</i> spp.)
9570	Lesy s <i>Tetraclinis articulata</i>
9580	Středomořské tisové lesy s <i>Taxus baccata</i>
9590	Lesy s <i>Cedrus brevifolia</i> (<i>Cedrosetum brevifoliae</i>)
95A0	Vysoko položené doubravy v horách Středomoří

5. SKUPINA 5: Stepní, vřesovištní a křovinná stanoviště

Kód typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS	Název typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS
Slané a sádrovcové stepi	
1430	Halonitrofilní iberské křoviny (<i>Pegano-Salsoletia</i>)
1510	Středomořské slané stepi (<i>Limonietalia</i>)
1520	Vegetace iberských sádrovcových půd (<i>Gypsophiletalia</i>)
Vřesoviště a křoviny mírného pásu	
4050	Endemická makaronéská vřesoviště
4060	Alpínská a boreální vřesoviště
4070	Křovinné porosty s druhy <i>Pinus mugo</i> a <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>)
4080	Subarktické vrbové křoviny s druhy rodu <i>Salix</i>
40A0	Subkontinentální peripanonské křoviny
40B0	Rodopské houštiny druhu <i>Potentilla fruticosa</i>
40C0	Ponto-sarmatské listnaté houštiny

Tuholisté křoviny (matoraly)	
5110	Trvalá xerothermní společenstva na skalnatých svazích s <i>Buxus sempervirens</i> (<i>Berberidion</i> p.p.)
5120	Horská společenstva s <i>Cytisus purgans</i>
5140	Křovinná společenstva s <i>Cistus palhinhae</i> na vlhkých přímořských vřesovištích
5210	<u>Stromovité matoraly s jalovci <i>Juniperus</i> spp.</u>
5220	Stromovité matoraly s druhy rodu <i>Zyziphus</i>
5230	Stromovité matoraly s vavřínem <i>Laurus nobilis</i>
5310	Houštiny vavřínu <i>Laurus nobilis</i>
5320	Nízké porosty pryžců (<i>Euphorbia</i>) v blízkosti pobřežních skalních útesů
5330	Termo-středomořské houštiny a houštiny na suchých („předpouštních“) stanovištích
5410	Frigany na vrcholcích pobřežních útesů v západním Středomoří (<i>Astragalo-Plantaginietum subulatae</i>)
5420	Frigany se <i>Sarcopoterium spinosum</i>
5430	Endemické frigany svazu <i>Euphorbio-Verbascion</i>

6. SKUPINA 6: Skalní a dunová stanoviště

Kód typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS	Název typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS
Mořské útesy, pláže a ostrůvky	
1210	Jednoletá vegetace naplavenin
1220	Trvalá vegetace kamenitých břehů
1230	Vegetací porostlé útesy na pobřeží Atlantského oceánu a Baltského moře
1240	Vegetací porostlé útesy středomořského pobřeží (s endemickými druhy rodu <i>Limonium</i>)
1250	Vegetací porostlé útesy s endemickou flórou makaronéského pobřeží

1610	Baltské eskerové ostrovy s vegetací písčných, kamenitých a oblázkových pláží a sublitorální vegetací
1620	Boreální baltské ostrůvky a malé ostrovy
1640	Boreální baltské písčné pláže s trvalou vegetací
Pobřežní a vnitrozemské duny	
2110	Pohyblivé duny v zárodečném stadiu
2120	Pohyblivé duny podél pobřeží s porosty <i>Ammophila arenaria</i> („bílé duny“)
2130	Zpevněné pobřežní duny s bylinnou vegetací („šedé duny“)
2140	Odvápněné zpevněné duny s porosty <i>Empetrum nigrum</i>
2150	Atlantské odvápněné zpevněné duny (<i>Calluno-Ulicetea</i>)
2160	Duny s porosty <i>Hippophaë rhamnoides</i>
2170	Duny s porosty <i>Salix repens</i> ssp. <i>argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>)
2180	Stromy porostlé duny atlantské, kontinentální a boreální oblasti
2190	Vlhké prolákliny v dunách
2210	Zpevněné pobřežní duny s vegetací <i>Crucianellion maritimae</i>
2220	Duny s porosty <i>Euphorbia terracina</i>
2230	Travné dunové porosty typu <i>Malcolmietalia</i>
2240	Travné dunové porosty typu <i>Brachypodietalia</i> s jednoletou vegetací
2250	Pobřežní duny s jalovci <i>Juniperus</i> spp.
2260	Duny s porosty tuholistých keřů <i>Cisto-Lavenduletalia</i>
2270	Duny porostlé borovicemi <i>Pinus pinea</i> nebo <i>Pinus pinaster</i>
2310	Suchá písčité vřesoviště s druhy rodů <i>Calluna</i> a <i>Genista</i>
2320	Suchá písčité vřesoviště s druhy rodu <i>Calluna</i> a se šichou černou (<i>Empetrum nigrum</i>)
2330	Vnitrozemské duny s otevřenými travinnými porosty s druhy rodů <i>Corynephorus</i> a <i>Agrostis</i>
2340	Panonské vnitrozemské duny
91N0	Křoviny panonských vnitrozemských písčných dun (<i>Junipero-Populetum albae</i>)

Skalní stanoviště	
8110	Křemičité suti horského až sněžního stupně (<i>Androsacetalia alpinae</i> a <i>Galeopsietalia ladani</i>)
8120	Vápencové suti horského až alpínského stupně (<i>Thlaspietea rotundifolii</i>)
8130	Suti západního středomoří a teplomilné suti
8140	Suti východního Středomoří
8150	Křemičité suti střeoevropských vysočin
8160	Střeoevropské vápencové suti pahorkatinného a horského stupně
8210	Vápencové skalní svahy s chasmoftytní vegetací
8220	Křemičité skalní svahy s chasmoftytní vegetací
8230	Křemičité skály s pionýrskou vegetací <i>Sedo-Scleranthion</i> nebo <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>
8310	Jeskyně nepřístupné veřejnosti
8320	Lávová pole a přírodní prohlubně
8340	Stálé ledovce

PŘÍLOHA II
MOŘSKÉ EKOSYSTÉMY – TYPY STANOVÍŠŤ A SKUPINY TYPŮ STANOVÍŠŤ
UVEDENÉ V ČL. 5 ODSŤ. 1 A 2

Níže uvedený seznam zahrnuje typy mořských stanovišť uvedené v čl. 5 odst. 1 a 2 a dále sedm skupin těchto typů stanovišť, konkrétně 1) kolonie mořských řas, 2) lesy makrořas, 3) kolonie měkkýšů, 4) mäerlové kolonie, 5) kolonie hub a korálů a korálotvorné kolonie, 6) průduchy a vývěry a 7) měkké sedimenty (nad 1 000 metrů hloubky). Je zde uveden i vztah k typům stanovišť uvedeným v příloze I směrnice 92/43/EHS.

Zde použitá klasifikace typů mořských stanovišť, rozdělená podle mořských biogeografických oblastí, vychází z typologie mořských stanovišť podle Evropského informačního systému o přírodě (EUNIS) ve verzi revidované v roce 2022 Evropskou agenturou pro životní prostředí (EEA). Informace o souvisejících stanovištích uvedených v příloze I směrnice Rady 92/43/EHS vycházejí ze srovnávacího dokumentu zveřejněného agenturou EEA v roce 2021¹.

1. Skupina 1: Kolonie mořských řas

Kód EUNIS	Název typu stanoviště podle EUNIS	Související kód typu stanoviště podle přílohy I směrnice Rady 92/43/EHS
Atlantský oceán		
MA522	Kolonie mořských řas na atlantském litorálním písku	1140; 1160
MA623	Kolonie mořských řas na atlantském litorálním bahně	1140; 1160
MB522	Kolonie mořských řas na atlantském infralitorálním písku	1110; 1150; 1160

¹ [Klasifikace mořských stanovišť EUNIS 2022. Evropská agentura pro životní prostředí.](#)

Baltské moře		
MA332	Baltský hydrolitorální hrubý sediment s ponořenou vegetací	1130; 1160; 1610; 1620
MA432	Baltský hydrolitorální smíšený sediment s ponořenou vegetací	1130; 1140; 1160; 1610
MA532	Baltský hydrolitorální písek s ponořenými zakořeněnými rostlinami	1130; 1140; 1160; 1610
MA632	Baltské hydrolitorální bahno s převahou ponořených zakořeněných rostlin	1130; 1140; 1160; 1650
MB332	Baltský infralitorální hrubý sediment s ponořenými zakořeněnými rostlinami	1110; 1160
MB432	Baltský infralitorální smíšený sediment s ponořenými zakořeněnými rostlinami	1110; 1160; 1650
MB532	Baltský infralitorální písek s ponořenými zakořeněnými rostlinami	1110; 1130; 1150; 1160
MB632	Baltský infralitorální bahenní sediment s ponořenými zakořeněnými rostlinami	1130; 1150; 1160; 1650
Černé moře		
MB546	Louky mořské trávy a louky s oddenkovými řasami v infralitorálním bahnitém písku Černého moře ovlivněném sladkou vodou	1110; 1130; 1160
MB547	Louky mořské trávy v Černém moři na mírně exponovaném výše položeném infralitorálním čistém písku	1110; 1160
MB548	Louky mořské trávy v Černém moři na níže položeném infralitorálním písku	1110; 1160
Středozemní moře		
MB252	Biocenóza posidonie mořské (<i>Posidonia oceanica</i>)	1120
MB2521	Ekomorfóza pruhovaných luk posidonie mořské (<i>Posidonia oceanica</i>)	1120; 1130; 1160
MB2522	Ekomorfóza luk posidonie mořské (<i>Posidonia oceanica</i>) typu „bariérového útesu“	1120; 1130; 1160
MB2523	Facie mrtvých „houštin“ posidonie mořské (<i>Posidonia oceanica</i>) bez velkého množství epiflóry	1120; 1130; 1160
MB2524	Společenství s lazuchou prorůstavou (<i>Caulerpa prolifera</i>) na dnech s výskytem posidonie	1120; 1130; 1160

MB5521	Společenství s druhem <i>Cymodocea nodosa</i> na dobře vytříděném jemném písku	1110; 1130; 1160
MB5534	Společenství s druhem <i>Cymodocea nodosa</i> na povrchovém bahnitém písku v chráněných vodách	1110; 1130; 1160
MB5535	Společenství s druhem <i>Zostera noltii</i> na povrchovém bahnitém písku v chráněných vodách	1110; 1130; 1160
MB5541	Společenství s druhem <i>Ruppia cirrhosa</i> a/nebo s táhlicí přímořskou (<i>Ruppia maritima</i>) na písku	1110; 1130; 1160
MB5544	Společenství s druhem <i>Zostera noltii</i> v euryhalinním a eurytermním prostředí na písku	1110; 1130; 1160
MB5545	Společenství s vochoou mořskou (<i>Zostera marina</i>) v euryhalinním a eurytermním prostředí	1110; 1130; 1160

2. Skupina 2: Lesy makrořas

Kód EUNIS	Název typu stanoviště podle EUNIS	Související kódy přílohy I směrnice o ochraně přírodních stanovišť
Atlantský oceán		
MA123	Společenstva mořských řas na atlantských litorálních skalách s plnou salinitou	1160; 1170; 1130
MA125	Chaluhotvaré na atlantských litorálních skalách s proměnlivou salinitou	1170; 1130
MB121	Společenstva chaluh a mořských řas na atlantských infralitorálních skalách	1170; 1160
MB123	Společenstva chaluh a mořských řas na atlantských infralitorálních skalách ovlivněných či narušených sedimenty	1170; 1160
MB124	Společenstva chaluh na atlantských infralitorálních skalách s proměnlivou salinitou	1170; 1130; 1160
MB321	Společenstva chaluh a mořských řas na atlantském infralitorálním hrubém sedimentu	1160
MB521	Společenstva chaluh a mořských řas na atlantském infralitorálním písku	1160
MB621	Společenstva s vegetací na atlantském infralitorálním bahně	1160

Baltské moře		
MA131	Baltské hydrolitorální skály a balvany s vytrvalými druhy řas	1160; 1170; 1130; 1610; 1620
MB131	Vytrvalé druhy řas na baltských infralitorálních skalách a balvanech	1170; 1160
MB232	Baltské infralitorální dno s úlomky mušlí	1160; 1110
MB333	Baltský infralitorální hrubý sediment s vytrvalými druhy řas	1110; 1160
MB433	Baltský infralitorální smíšený sediment s vytrvalými druhy řas	1110; 1130; 1160; 1170
Černé moře		
MB144	Výše položené exponované infralitorální skály s chaluhotvarými v Černém moři s převahou slávkovitých	1170; 1160
MB149	Výše položené středně exponované infralitorální skály s chaluhotvarými v Černém moři s převahou slávkovitých	1170; 1160
MB14A	Chaluhotvaré a jiné řasy na chráněných výše položených infralitorálních skalách v Černém moři vystavené světlu	1170; 1160
Středozemní moře		
MA1548	Společenství s druhem <i>Fucus virsoides</i>	1160; 1170
MB1512	Společenství s druhem <i>Cystoseira tamariscifolia</i> a <i>Saccorhiza polyschides</i>	1170; 1160
MB1513	Společenství s druhem <i>Cystoseira amentacea</i> (var. <i>amentacea</i> , var. <i>stricta</i> , var. <i>spicata</i>)	1170; 1160
MB151F	Společenství s druhem <i>Cystoseira brachycarpa</i>	1170; 1160
MB151G	Společenství s druhem <i>Cystoseira crinita</i>	1170; 1160
MB151H	Společenství s druhem <i>Cystoseira crinitophylla</i>	1170; 1160
MB151J	Společenství s druhem <i>Cystoseira sauvageauana</i>	1170; 1160
MB151K	Společenství s druhem <i>Cystoseira spinosa</i>	1170; 1160
MB151L	Společenství s hroznovíci <i>Sargassum vulgare</i>	1170; 1160
MB151M	Společenství s druhem <i>Dictyopteris polypodioides</i>	1170; 1160
MB151W	Společenství s druhem <i>Cystoseira compressa</i>	1170; 1160

MB1524	Společenství s druhem <i>Cystoseira barbata</i>	1170; 1160
MC1511	Společenství s druhem <i>Cystoseira zosteroides</i>	1170; 1160
MC1512	Společenství s druhem <i>Cystoseira usneoides</i>	1170; 1160
MC1513	Společenství s druhem <i>Cystoseira dubia</i>	1170; 1160
MC1514	Společenství s druhem <i>Cystoseira corniculata</i>	1170; 1160
MC1515	Společenství s druhy rodu hroznovice (<i>Sargassum</i>)	1170; 1160
MC1518	Společenství s druhem <i>Laminaria ochroleuca</i>	1170; 1160
MC3517	Společenství s druhem <i>Laminaria rodriguezii</i> na detritických dnech	1160

3. Skupina 3: Kolonie měkkýšů

Kód EUNIS	Název typu stanoviště podle EUNIS	Související kódy přílohy I směrnice o ochraně přírodních stanovišť
Atlantský oceán		
MA122	Společenstva slávky jedlé (<i>Mytilus edulis</i>) a/nebo svijonožců na atlantských litorálních skalách vystavených vlnám	1160; 1170
MA124	Společenstva škeblí a/nebo svijonožců s řasami na atlantských litorálních skalách	1160; 1170
MA227	Útesy s mlži v litorální zóně Atlantského oceánu	1170; 1140
MB222	Útesy s mlži v infralitorální zóně Atlantského oceánu	1170; 1130; 1160
MC223	Útesy s mlži v cirkalitorální zóně Atlantského oceánu	1170
Baltské moře		
MB231	Infralitorální dna Baltského moře s převahou epibentických mlžů	1170; 1160
MC231	Cirkalitorální dna Baltského moře s převahou epibentických mlžů	1170; 1160; 1110
MD231	Cirkalitorální biogenní dna Baltského moře mimo pobřeží s výskytem epibentických mlžů	1170
MD232	Cirkalitorální dna Baltského moře mimo pobřeží pokrytá úlomky mušlí s výskytem mlžů	1170

MD431	Smíšená cirkalitorální dna Baltského moře s makroskopickými epibentickými biotickými strukturami	
MD531	Smíšený cirkalitorální písek Baltského moře s makroskopickými epibentickými biotickými strukturami	
MD631	Cirkalitorální bahno Baltského moře mimo pobřeží s výskytem epibentických mlžů	
Černé moře		
MB141	Níže položené infralitorální skály v Černém moři s převahou bezobratlých	1170
MB143	Výše položené exponované infralitorální skály s foliózními řasami (bez chaluhotvarých) v Černém moři s převahou slávkovitých	1170; 1160
MB148	Výše položené středně exponované infralitorální skály s foliózními řasami (jinými než chaluhotvaré) v Černém moři s převahou slávkovitých	1170; 1160
MB242	Kolonie škeblí v černomořské infralitorální oblasti	1170; 1130; 1160
MB243	Ústřicové útesy na níže položených infralitorálních skalách v Černém moři	1170
MB642	Infralitorální terigenní bahno v Černém moři	1160
MC141	Cirkalitorální skály v Černém moři s převahou bezobratlých	1170
MC241	Kolonie škeblí v cirkalitorálním terigenním bahně v Černém moři	1170
MC645	Níže položené cirkalitorální bahno v Černém moři	
Středozevní moře		
MA1544	Facie se slávkou středomořskou (<i>Mytilus galloprovincialis</i>) ve vodách obohacených organickou hmotou	1160; 1170
MB1514	Facie se slávkou středomořskou (<i>Mytilus galloprovincialis</i>)	1170; 1160
	<u>Infralitorální ústřicové lavice ve Středozevním moři</u>	
	<u>Cirkalitorální ústřicové lavice ve Středozevním moři</u>	

4. Skupina 4: Mäerlové kolonie

Kód EUNIS	Název typu stanoviště podle EUNIS	Související kódy přílohy I směrnice o ochraně přírodních stanovišť
Atlantský oceán		
MB322	Mäerlové kolonie na atlantském infralitorálním hrubém sedimentu	1110; 1160
MB421	Mäerlové kolonie na atlantském infralitorálním smíšeném sedimentu	1110; 1160
MB622	Mäerlové kolonie na atlantském infralitorálním bahnitým sedimentu	1110; 1160
Středozevní moře		
MB3511	Společenství s rhodolity v hrubém písku a jemném štěrku míseném vlnami	1110; 1160
MB3521	Společenství s rhodolity v hrubém písku a jemném štěrku pod vlivem spodních proudů	1110; 1160
MB3522	Společenství s mäerlem (tj. soužití s druhy <i>Lithothamnion corallioides</i> a <i>Phymatolithon calcareum</i>) na středomořském hrubém písku a štěrku	1110; 1160
MC3521	Společenství s rhodolity na pobřežním detritickém dnu	1110
MC3523	Společenství s mäerlem (druhy <i>Lithothamnion corallioides</i> a <i>Phymatolithon calcareum</i>) na pobřežních detritických dnech	1110

5. Skupina 5: Kolonie hub a korálů a korálotvorné kolonie

Kód EUNIS	Název typu stanoviště podle EUNIS	Související kódy přílohy I směrnice o ochraně přírodních stanovišť
Atlantský oceán		
MC121	Společenstva trávníků s faunou na atlantských cirkalitorálních skalách	1170
MC124	Společenstva fauny na atlantských cirkalitorálních skalách s proměnlivou salinitou	1170; 1130
MC126	Společenstva atlantských cirkalitorálních jeskyň a převisů	8330; 1170
MC222	Studenovodní korálové útesy v cirkalitorální zóně Atlantského oceánu	1170
MD121	Společenstva hub na cirkalitorálních skalách v Atlantském oceánu mimo pobřeží	1170
MD221	Studenovodní korálové útesy v cirkalitorální zóně Atlantského oceánu mimo pobřeží	1170

ME122	Společenstva hub na výše položených batyálních skalách v Atlantském oceánu	1170
ME123	Smíšená hlubinná korálová společenstva na výše položených batyálních skalách v Atlantském oceánu	1170
ME221	Výše položený batyální hlubinný korálový útes v Atlantském oceánu	1170
ME322	Smíšené hlubinné korálové společenstvo na výše položeném batyálním hrubém sedimentu v Atlantském oceánu	
ME324	Agregace hub na výše položeném batyálním hrubém sedimentu v Atlantském oceánu	
ME422	Agregace hub na výše položeném batyálním smíšeném sedimentu v Atlantském oceánu	
ME623	Agregace hub na výše položeném atlantském batyálním bahně	
ME624	Vzpřímené korálové pole na výše položeném atlantském batyálním bahně	
MF121	Smíšené hlubinné korálové společenstvo na níže položených batyálních skalách v Atlantském oceánu	1170
MF221	Níže položený batyální hlubinný korálový útes v Atlantském oceánu	1170
MF321	Smíšené hlubinné korálové společenstvo na níže položeném batyálním hrubém sedimentu v Atlantském oceánu	
MF622	Agregace hub na níže položeném atlantském batyálním bahně	
MF623	Vzpřímené korálové pole na níže položeném atlantském batyálním bahně	
Baltské moře		
MB138	Baltské infralitorální skály a balvany s epibentickými houbami	1170; 1160
MB43A	Baltský infralitorální smíšený sediment s epibentickými houbami (Porifera)	1160; 1170
MC133	Baltské cirkalitorální skály a balvany s epibentickými žahavci	1170; 1160
MC136	Baltské cirkalitorální skály a balvany s epibentickými houbami	1170; 1160
MC433	Baltský cirkalitorální smíšený sediment s epibentickými žahavci	1160; 1170
MC436	Baltský cirkalitorální smíšený sediment s epibentickými houbami	1160

Černé moře		
MD24	Cirkalitorální biogenní stanoviště v Černém moři mimo pobřeží	1170
ME14	Výše položené batyální skály v Černém moři	1170
ME24	Výše položené batyální biogenní stanoviště v Černém moři	1170
MF14	Níže položené batyální skály v Černém moři	1170
Středozevní moře		
MB151E	Facie s turbinatkou protáhlou (<i>Cladocora caespitosa</i>)	1170; 1160
MB151Q	Facie s dendrofylou krajkovou (<i>Astroides calycularis</i>)	1170; 1160
MB151α	Facie a společenství korálotvorných biocenóz (v enklávě)	1170; 1160
MC1519	Facie s trsovníkem žlutým (<i>Eunicella cavolini</i>)	1170; 1160
MC151A	Facie s trsovníkem sevřeným (<i>Eunicella singularis</i>)	1170; 1160
MC151B	Facie s rohovitkou červenou (<i>Paramuricea clavata</i>)	1170; 1160
MC151E	Facie s druhem <i>Leptogorgia sarmentosa</i>	1170; 1160
MC151F	Facie s <i>Antipatella subpinnata</i> a řídkými červenými řasami	1170; 1160
MC151G	Facie s masivními houbami a řídkými červenými řasami	1170; 1160
MC1522	Facie s korálem červeným (<i>Corallium rubrum</i>)	8330; 1170
MC1523	Facie s dendrofylou žlutou (<i>Leptopsammia pruvoti</i>)	8330; 1170
MC251	Korálotvorné plochy	1170
MC6514	Facie lepkavého bahna s laločnicí dlanitou (<i>Alcyonium palmatum</i>) a sumýšem královským (<i>Parastichopus regalis</i>) na cirkalitorálním bahně	1160
MD151	Biocenóza podél skalnatého šelfu ve Středozevním moři	1170
MD25	Cirkalitorální biogenní stanoviště ve Středozevním moři mimo pobřeží	1170
MD6512	Facie lepkavého bahna s laločnicí dlanitou (<i>Alcyonium palmatum</i>) a sumýšem královským (<i>Parastichopus regalis</i>) na níže položeném cirkalitorálním bahně	
ME1511	Středomořské výše položené batyální útesy turbinatky větvené (<i>Lophelia pertusa</i>)	1170

ME1512	Středomořské výše položené batyální útesy okulíny drsné (<i>Madrepora oculata</i>)	1170
ME1513	Středomořské výše položené batyální útesy okulíny drsné (<i>Madrepora oculata</i>) a turbinatky větvené (<i>Lophelia pertusa</i>)	1170
ME6514	Středomořské výše položené batyální facie s druhem <i>Pheronema carpenteri</i>	
MF1511	Středomořské níže položené batyální útesy turbinatky větvené (<i>Lophelia pertusa</i>)	1170
MF1512	Středomořské níže položené batyální útesy okulíny drsné (<i>Madrepora oculata</i>)	1170
MF1513	Středomořské níže položené batyální útesy okulíny drsné (<i>Madrepora oculata</i>) a turbinatky větvené (<i>Lophelia pertusa</i>)	1170
MF6511	Středomořské níže položené batyální facie písčitého bahna s houbou kořenovitou (<i>Thenea muricata</i>)	
MF6513	Středomořské níže položené batyální facie hutného bahna s korálkovníkem protáhlým (<i>Isidella elongata</i>)	

6. Skupina 6: Průduchy a vývěry

Kód EUNIS	Název typu stanoviště podle EUNIS	Související kódy přílohy I směrnice o ochraně přírodních stanovišť
Atlantský oceán		
MB128	Průduchy a vývěry v atlantských infralitorálních skalách	1170; 1160; 1180
MB627	Průduchy a vývěry v atlantském infralitorálním bahně	1130; 1160
MC127	Průduchy a vývěry v atlantských cirkalitorálních skalách	1170; 1180
MC622	Průduchy a vývěry v atlantském cirkalitorálním bahně	1160
MD122	Průduchy a vývěry v atlantských cirkalitorálních skalách mimo pobřeží	1170
MD622	Průduchy a vývěry v atlantském cirkalitorálním bahně mimo pobřeží	

7. Skupina 7: Měkké sedimenty (nad 1 000 metrů hloubky)

Kód EUNIS	Název typu stanoviště podle EUNIS	Související kódy přílohy I směrnice o ochraně přírodních stanovišť
Atlantský oceán		
MA32	Atlantský litorální hrubý sediment	1130; 1160

MA42	Atlantský litorální smíšený sediment	1130; 1140; 1160
MA52	Atlantský litorální písek	1130; 1140; 1160
MA62	Atlantské litorální bahno	1130; 1140; 1160
MB32	Atlantský infralitorální hrubý sediment	1110; 1130; 1160
MB42	Atlantský infralitorální smíšený sediment	1110; 1130; 1150; 1160
MB52	Atlantský infralitorální písek	1110; 1130; 1150; 1160
MB62	Atlantské infralitorální bahno	1110; 1130; 1160
MC32	Atlantský cirkalitorální hrubý sediment	1110; 1160
MC42	Atlantský cirkalitorální smíšený sediment	1110; 1160
MC52	Atlantský cirkalitorální písek	1110; 1160
MC62	Atlantské cirkalitorální bahno	1160
MD32	Atlantský cirkalitorální hrubý sediment mimo pobřeží	
MD42	Atlantský cirkalitorální smíšený sediment mimo pobřeží	
MD52	Atlantský cirkalitorální písek mimo pobřeží	
MD62	Atlantské cirkalitorální bahno mimo pobřeží	
ME32	Výše položený batyální hrubý sediment v Atlantském oceánu	
ME42	Výše položený batyální smíšený sediment v Atlantském oceánu	
ME52	Výše položený batyální písek v Atlantském oceánu	
ME62	Výše položené batyální bahno v Atlantském oceánu	
MF32	Níže položený batyální hrubý sediment v Atlantském oceánu	
MF42	Níže položený batyální smíšený sediment v Atlantském oceánu	
MF52	Níže položený batyální písek v Atlantském oceánu	
MF62	Níže položené batyální bahno v Atlantském oceánu	
Baltské moře		
MA33	Baltský hydrolitorální hrubý sediment	1130; 1160; 1610; 1620

MA43	Baltský hydrolitorální smíšený sediment	1130; 1140; 1160; 1610
MA53	Baltský hydrolitorální písek	1130; 1140; 1160; 1610
MA63	Baltské hydrolitorální bahno	1130; 1140; 1160; 1650
MB33	Baltský infralitorální hrubý sediment	1110; 1150; 1160
MB43	Baltský infralitorální smíšený sediment	1110; 1130; 1150; 1160; 1170; 1650
MB53	Baltský infralitorální písek	1110; 1130; 1150; 1160
MB63	Baltské infralitorální bahno	1130; 1150; 1160; 1650
MC33	Baltský cirkalitorální hrubý sediment	1110; 1160
MC43	Baltský cirkalitorální smíšený sediment	1160; 1170
MC53	Baltský cirkalitorální písek	1110; 1160
MC63	Baltské cirkalitorální bahno	1160; 1650
MD33	Baltský cirkalitorální hrubý sediment mimo pobřeží	
MD43	Baltský cirkalitorální smíšený sediment mimo pobřeží	
MD53	Baltský cirkalitorální písek mimo pobřeží	
MD63	Baltské cirkalitorální bahno mimo pobřeží	
Černé moře		
MA34	Litorální hrubý sediment v Černém moři	1160
MA44	Litorální smíšený sediment v Černém moři	1130; 1140; 1160
MA54	Litorální písek v Černém moři	1130; 1140; 1160
MA64	Litorální bahno v Černém moři	1130; 1140; 1160
MB34	Infralitorální hrubý sediment v Černém moři	1110; 1160
MB44	Infralitorální smíšený sediment v Černém moři	1110; 1170
MB54	Infralitorální písek v Černém moři	1110; 1130; 1160
MB64	Infralitorální bahno v Černém moři	1130; 1160
MC34	Cirkalitorální hrubý sediment v Černém moři	1160
MC44	Cirkalitorální smíšený sediment v Černém moři	

MC54	Cirkalitorální písek v Černém moři	1160
MC64	Cirkalitorální bahno v Černém moři	1130; 1160
MD34	Cirkalitorální hrubý sediment v Černém moři mimo pobřeží	
MD44	Cirkalitorální smíšený sediment v Černém moři mimo pobřeží	
MD54	Cirkalitorální písek v Černém moři mimo pobřeží	
MD64	Cirkalitorální bahno v Černém moři mimo pobřeží	
Středozevní moře		
MA35	Středomořský litorální hrubý sediment	1160; 1130
MA45	Středomořský litorální smíšený sediment	1140; 1160
MA55	Středomořský litorální písek	1130; 1140; 1160
MA65	Středomořské litorální bahno	1130; 1140; 1150; 1160
MB35	Středomořský infralitorální hrubý sediment	1110; 1160
MB45	Středomořský infralitorální smíšený sediment	
MB55	Středomořský infralitorální písek	1110; 1130; 1150; 1160
MB65	Středomořské infralitorální bahno	1130; 1150
MC35	Středomořský cirkalitorální hrubý sediment	1110; 1160
MC45	Středomořský cirkalitorální smíšený sediment	
MC55	Středomořský cirkalitorální písek	1110; 1160
MC65	Středomořské cirkalitorální bahno	1130; 1160
MD35	Cirkalitorální hrubý sediment ve Středozevním moři mimo pobřeží	
MD45	Cirkalitorální smíšený sediment ve Středozevním moři mimo pobřeží	
MD55	Cirkalitorální písek ve Středozevním moři mimo pobřeží	
MD65	Cirkalitorální bahno ve Středozevním moři mimo pobřeží	
ME35	Výše položený batýální hrubý sediment ve Středozevním moři	

ME45	Výše položený batyální smíšený sediment ve Středozemním moři	
ME55	Výše položený batyální písek ve Středozemním moři	
ME65	Výše položené batyální bahno ve Středozemním moři	
MF35	Níže položený batyální hrubý sediment ve Středozemním moři	
MF45	Níže položený batyální smíšený sediment ve Středozemním moři	
MF55	Níže položený batyální písek ve Středozemním moři	
MF65	Níže položené batyální bahno ve Středozemním moři	

PŘÍLOHA III

MOŘSKÉ DRUHY UVEDENÉ V ČL. 5 ODS. 3

- 1) [...]
- 2) piloun queenslandský (*Pristis clavata*);
- 3) piloun mnohozubý (*Pristis pectinata*);
- 4) piloun obecný (*Pristis pristis*);
- 5) [...]
- 6) žralok veliký (*Cetorhinus maximus*) a žralok bílý (*Carcharodon carcharias*);
- 7) světíloun malý (*Etmopterus pusillus*);
- 8) manta *Manta alfredi*;
- 9) manta atlantská (*Manta birostris*);
- 10) manta velká (*Mobula mobular*);
- 11) manta senegalská (*Mobula rochebrunei*);
- 12) manta japonská (*Mobula japonica*);
- 13) manta Thurstonova (*Mobula thurstoni*);
- 14) manta kambodžská (*Mobula eregoodootenkee*);
- 15) [...]
- 16) manta chilská (*Mobula tarapacana*);
- 17) manta Kuhlova (*Mobula kuhlii*);
- 18) manta malá (*Mobula hypostoma*);
- 19) rejnok norský (*Raja (Dipturus) nidarosiensis*);
- 20) rejnok bílý (*Raja alba*);
- 21) pilohřbetovití (*Rhinobatidae*);
- 22) polorejnok křídlatý (*Squatina squatina*);
- 23) losos obecný (*Salmo salar*)
- 24) pstruh obecný (*Salmo trutta*);
- 25) síh špičatotypý (*Coregonus oxyrhynchus*).

PŘÍLOHA IV

SEZNAM UKAZATELŮ BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI PRO ZEMĚDĚLSKÉ EKOSYSTÉMY UVEDENÝCH V ČL. 9 ODS. 2

Ukazatel	Popis, jednotky a metodika pro stanovení a monitorování ukazatele
Indikátor motýlů žijících v travních porostech	Popis: Tento ukazatel tvoří druhy, jež jsou považovány za typické pro evropské travní porosty, vyskytují se ve velké části Evropy a jsou zahrnuty do většiny systémů monitorování motýlů. Je založen na geometrickém průměru trendů, pokud jde o dané druhy. Jednotka: indikátor. Metodika: vypracovaná a používaná organizací Butterfly Conservation Europe, viz Van Swaay, C.A.M., <i>Assessing Butterflies in Europe – Butterfly Indicators 1990–2018 (Posouzení motýlů v Evropě – ukazatele pro motýly 1990–2008)</i>, technická zpráva, Butterfly Conservation Europe, 2020.
Zásoba organického uhlíku v minerální složce orné půdy	Popis: Tento indikátor popisuje zásobu organického uhlíku v minerální složce orné půdy v hloubce 0 až 30 cm. Jednotka: tuny organického uhlíku na hektar. Metodika: stanovená v příloze V nařízení 1818/1999 v souladu s pokyny IPCC pro národní inventury skleníkových plynů z roku 2006 a podpořená rámcovým průzkumem využití půdy a krajinného pokryvu (LUCAS) pro půdu, Jones A. et al., <i>LUCAS Soil 2022 (LUCAS – půda 2022)</i>, technická zpráva Společného výzkumného střediska, Úřad pro publikace Evropské unie, 2021.
Podíl zemědělské půdy s krajinnými prvky s vysokou rozmanitostí	Popis: Krajinné prvky s vysokou rozmanitostí, <u>jako jsou ochranné pásy, živé ploty, jednotlivě rostoucí stromy, remízky, stromořadí, meze, palouky, strouhy, potoky, malé mokřady, terasy, mohyly, kamenné zídky, rybníčky a kulturní rysy</u>, jsou prvky trvalé přírodní nebo polopřírodní vegetace v zemědělském kontextu poskytující ekosystémové služby a podporující biologickou rozmanitost. K plnění této funkce je nutné, aby krajinné prvky byly co nejméně vystaveny <u>nepříznivým</u> vnějším rušivým vlivům, a tím se zajistila bezpečná stanoviště pro různé taxony; proto musí splňovat následující podmínky: a) nemohou být využívány na zemědělskou produkci (ani jako pastviny nebo na produkci krmiva), <u>ledaže je</u>

	<u>takové využití nezbytné pro zachování biologické rozmanitosti, a</u> b) neměly by být ošetřovány hnojivem či pesticidy, <u>s výjimkou neintenzivního ošetření tuhým hnojem.</u> Půdu ležící ladem, <u>a to i dočasně,</u> lze považovat za krajinný prvek s vysokou rozmanitostí, pokud splňuje kritéria uvedená výše v písmenech a) a b). Za krajinné prvky s vysokou rozmanitostí lze považovat také produktivní stromy jako součást <u>udržitelného</u> agrolesnického systému [...] <u>nebo stromy v extenzivních starých sadech na trvalých travních porostech</u> a produktivní prvky v [...] živých plotech, pokud splňují kritérium uvedené výše v písmenu b) a pokud ke sklizni dochází pouze v době, kdy nemůže dojít k ohrožení vysoké úrovně biologické rozmanitosti. Jednotka: procenta (podíl obhospodařované zemědělské plochy). Metodika: vypracovaná podle ukazatele I.21 v příloze I nařízení 2021/2115, na základě <u>nejnovější aktualizované verze</u> šetření LUCAS pro krajinné prvky, viz Ballin M. et al., <i>Redesign sample for Land Use/Cover Area frame Survey (LUCAS) (Přehodnocení vzorku pro rámcový průzkum využití půdy a krajinného pokryvu (LUCAS))</i>, Eurostat 2018, a pro půdu ležící ladem viz <i>Farm Structure, Reference Metadata in Single Integrated Metadata Structure (Struktura zemědělských hospodářství, Jednotná struktura integrovaných metadat)</i>, online publikace, Eurostat, <u>a případně pro krajinné prvky s vysokou rozmanitostí, na něž se nevztahuje výše uvedená metodika, metodika vypracovaná členskými státy v souladu s čl. 11 odst. 4a.</u> <u>Metodika LUCAS je pravidelně aktualizována, aby se zvýšila spolehlivost údajů používaných v Evropské unii a na vnitrostátní úrovni členskými státy při provádění jejich vnitrostátních plánů pro obnovu přírody.</u>
--	--

PŘÍLOHA V

INDIKÁTOR BĚŽNÝCH DRUHŮ POLNÍCH PTÁKŮ NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI

Popis

Indikátor ptáků zemědělské krajiny shrnuje populační trendy běžných a rozšířených druhů polních ptáků a má sloužit jako zástupný ukazatel pro hodnocení stavu biologické rozmanitosti zemědělských ekosystémů v Evropě. Vnitrostátní indikátor ptáků zemědělské krajiny je složený indikátor sledující několik druhů ptactva, který měří míru změny relativní četnosti druhů polních ptáků ve vybraných zkoumaných lokalitách na vnitrostátní úrovni. Indikátor je založen na speciálně vybraných druzích ptáků, které jsou z hlediska potravy nebo hnízdění závislé na zemědělských stanovištích. Vnitrostátní indikátory běžných druhů polních ptáků jsou založeny na souborech druhů, které jsou relevantní pro jednotlivé členské státy. Indikátor se vypočítá ve vztahu k základnímu roku, pro který je hodnota indikátoru obvykle stanovena na 100. Hodnoty trendu vyjadřují celkovou populační změnu velikosti populací jednotlivých druhů polních ptáků v průběhu několika let.

Metodika: Brlík a kol. (2021): Databáze údajů sledující dlouhodobé velkoplošné populační změny běžných hnízdících evropských ptáků. Sci Data 8, 21. <https://doi.org/10.1038/s41597-021-00804-2>

„Členskými státy s historicky více poškozenými populacemi polních ptáků“ se rozumí členské státy, v nichž polovina nebo více druhů zařazených do vnitrostátního indikátoru běžných druhů polních ptáků dlouhodobě vykazuje negativní populační trend. Pro členské státy, v nichž data o dlouhodobých populačních trendech u některých druhů chybí, se použijí informace o evropském stavu druhu.

Mezi tyto členské státy patří:

Česko

Dánsko

Estonsko

Finsko

Francie

Německo

Maďarsko

Itálie

Lucembursko

Nizozemsko

Španělsko

„Členskými státy s historicky méně poškozenými populacemi polních ptáků“ se rozumí členské státy, v nichž méně než polovina druhů zařazených do vnitrostátního indikátoru běžných druhů polních ptáků dlouhodobě vykazuje negativní populační trend. Pro členské státy, v nichž data o dlouhodobých populačních trendech u některých druhů chybí, se použijí informace o evropském stavu druhu.

Mezi tyto členské státy patří:

Rakousko

Belgie

Bulharsko

Chorvatsko

Kypr

Řecko

Irsko

Lotyšsko

Litva

Malta

Polsko

Portugalsko

Rumunsko

Slovensko

Slovinsko

Švédsko

Seznam druhů používaných pro indikátor běžných druhů polních ptáků v členských státech

Rakousko
<i>Acrocephalus palustris</i>
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus spinoletta</i>
<i>Anthus trivialis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Jynx torquilla</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Oenanthe oenanthe</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus citrinella</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Turdus pilaris</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Belgie – Vlámsko	Belgie – Valonsko
<i>Alauda arvensis</i>	<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>	<i>Anthus pratensis</i>
<i>Emberiza citrinella</i>	<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Falco tinnunculus</i>	<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Haematopus ostralegus</i>	<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Hippolais icterina</i>	<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Hirundo rustica</i>	<i>Hirundo rustica</i>
<i>Limosa limosa</i>	<i>Lanius collurio</i>
<i>Linaria cannabina</i>	<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla alba</i>	<i>Motacilla flava</i>
<i>Motacilla flava</i>	<i>Passer montanus</i>
<i>Numenius arquata</i>	<i>Perdix perdix</i>
<i>Passer montanus</i>	<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Perdix perdix</i>	<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Phoenicurus ochruros</i>	<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Saxicola torquatus</i>	<i>Sylvia communis</i>
<i>Sylvia communis</i>	<i>Vanellus vanellus</i>
<i>Vanellus vanellus</i>	

Bulharsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza hortulana</i>

<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Upupa epops</i>

PUBLIC

Chorvatsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Anthus trivialis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza cirrus</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Jynx torquilla</i>

<i>Lanius collurio</i>
<i>Lanius senator</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Luscinia megarhynchos</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Oenanthe hispanica</i>
<i>Oriolus oriolus</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Kypr
<i>Alectoris chukar</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Cisticola juncidis</i>
<i>Clamator glandarius</i>
<i>Columba palumbus</i>
<i>Coracias garrulus</i>
<i>Corvus corone cornix</i>
<i>Coturnix coturnix</i>

PUBLIC

<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Fringilla monticola</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Chloris chloris</i>
<i>Iduna pallida</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Oenanthe cypriaca</i>
<i>Parus major</i>
<i>Passer hispaniolensis</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sylvia conspicillata</i>
<i>Sylvia melanocephala</i>

Česko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>

PUBLIC

<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Dánsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Corvus corone</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Gallinago gallinago</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla alba</i>
<i>Motacilla flava</i>

<i>Oenanthe oenanthe</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Sylvia curruca</i>
<i>Turdus pilaris</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Estonsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]

PUBLIC

[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]

Finsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Corvus monedula</i>
<i>Crex crex</i>
<i>Delichon urbica</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Numenius arquata</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>

<i>Sylvia communis</i>
<i>Turdus pilaris</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Francie
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Alectoris rufa</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Buteo buteo</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza cirrus</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Oenanthe oenanthe</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sylvia communis</i>

PUBLIC

<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Německo
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Limosa limosa</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Milvus milvus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Řecko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Apus apus</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Calandrella brachydactyla</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Carduelis chloris</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Corvus corone</i>
<i>Corvus monedula</i>
<i>Delichon urbicum</i>

PUBLIC

<i>Emberiza cirulus</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco naumanni</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo daurica</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lanius minor</i>
<i>Lanius senator</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Luscinia megarhynchos</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Oenanthe hispanica</i>
<i>Oenanthe oenanthe</i>
<i>Passer domesticus</i>
<i>Passer hispaniolensis</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Streptopelia decaocto</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>

PUBLIC

<i>Sylvia melanocephala</i>
<i>Upupa epops</i>

Mad'arsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lanius minor</i>
<i>Locustella naevia</i>
<i>Merops apiaster</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Sylvia nisoria</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Irsko
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Columba oenas</i>
<i>Columba palumbus</i>
<i>Corvus cornix</i>

PUBLIC

<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Corvus monedula</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Fringilla coelebs</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Chloris chloris</i>
<i>Motacilla alba</i>
<i>Passer domesticus</i>
<i>Phasianus colchicus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
Itálie
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Calandrella brachydactyla</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Carduelis chloris</i>
<i>Corvus cornix</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Jynx torquilla</i>
<i>Lanius collurio</i>

PUBLIC

<i>Luscinia megarhynchos</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Motacilla alba</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Oriolus oriolus</i>
<i>Passer domesticus italiae</i>
<i>Passer hispaniolensis</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus unicolor</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Upupa epops</i>

Lotyšsko
<i>Acrocephalus palustris</i>
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Carpodacus erythrurus</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Crex crex</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Locustella naevia</i>

PUBLIC

<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Litva
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Crex crex</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Lucembursko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Sylvia communis</i>
Malta
<i>Calandrella brachydactyla</i>

PUBLIC

<i>Linaria cannabina</i>
<i>Cettia cetti</i>
<i>Cisticola juncidis</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Lanius senator</i>
<i>Monticola solitarius</i>
<i>Passer hispaniolensis</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia decaocto</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia conspicillata</i>
<i>Sylvia melanocephala</i>

Nizozemsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Calidris pugnax</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Gallinago gallinago</i>

PUBLIC

<i>Haematopus ostralegus</i>
<i>Hippolais icterina</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Limosa limosa</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Numenius arquata</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Spatula clypeata</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Tringa totanus</i>
<i>Turdus viscivorus</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Polsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>

<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Limosa limosa</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Portugalsko
<i>Athene noctua</i>
<i>Bubulcus ibis</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Chloris chloris</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Cisticola juncidis</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Delichon urbicum</i>
<i>Emberiza cirrus</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>

<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius meridionalis</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Merops apiaster</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Milvus migrans</i>
<i>Passer domesticus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Sturnus unicolor</i>
<i>Upupa epops</i>

PUBLIC

Rumunsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Calandrella brachydactyla</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>

<i>Lanius minor</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Slovensko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Chloris chloris</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Locustella naevia</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Sylvia nisoria</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Slovinsko
<i>Acrocephalus palustris</i>
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus trivialis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Columba oenas</i>
<i>Columba palumbus</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza cirrus</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Jynx torquilla</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Luscinia megarhynchos</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
<i>Picus viridis</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>

<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Španělsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Alectoris rufa</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Calandrella brachydactyla</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Cisticola juncidis</i>
<i>Corvus monedula</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Merops apiaster</i>
<i>Oenanthe hispanica</i>
<i>Passer domesticus</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Pterocles orientalis</i>
<i>Streptopelia turtur</i>

PUBLIC

<i>Sturnus unicolor</i>
<i>Tetrax tetrax</i>
<i>Upupa epops</i>

Švédsko
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

PŘÍLOHA VI

SEZNAM UKAZATELŮ BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI PRO LESNÍ EKOSYSTÉMY UVEDENÝCH V ČL. 10 ODST. 2 A 2a

Ukazatel	Popis, jednotka a metodika pro stanovení a monitorování ukazatele
Stojící mrtvé dřevo	Popis: Tento ukazatel udává množství odumřelé stojící dřevní biomasy v lesích a na jiných zalesněných plochách. Jednotka: m³/ha. Metodika: vypracovaná a používaná ve zprávě konference Forest Europe <i>State of Europe's Forests 2020 (Stav evropských lesů 2020)</i>, Forest Europe 2020, a v popisu vnitrostátních lesních inventur v publikaci Tomppo E. et al., <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting (Vnitrostátní lesní inventury. Cesty ke společnému podávání zpráv)</i>, Springer, 2010, se zohledněním metodiky stanovené v příloze V nařízení 2018/1999 v souladu s pokyny IPCC pro národní inventury skleníkových plynů z roku 2006.
Ležící mrtvé dřevo	Popis: Tento ukazatel udává množství odumřelé dřevní biomasy ležící na zemi v lesích a na jiných zalesněných plochách. Jednotka: m³/ha. Metodika: vypracovaná a používaná ve zprávě konference Forest Europe <i>State of Europe's Forests 2020 (Stav evropských lesů 2020)</i>, Forest Europe 2020, a v popisu vnitrostátních lesních inventur v publikaci Tomppo E. et al., <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting (Vnitrostátní lesní inventury. Cesty ke společnému podávání zpráv)</i>, Springer, 2010, se zohledněním metodiky stanovené v příloze V nařízení 2018/1999 v souladu s pokyny IPCC pro národní inventury skleníkových plynů z roku 2006.

Podíl lesů s nerovnoměrnou věkovou strukturou	Popis: Tento ukazatel udává podíl lesů využitelným pro zásobování dřevem, které mají nerovnoměrnou věkovou strukturou, ve srovnání s těmi, které mají rovnoměrnou věkovou strukturu. Jednotka: Procento lesů využitelných pro zásobování dřevem, které mají nerovnoměrnou věkovou strukturu. Metodika: vypracovaná a používaná ve zprávě konference Forest Europe <i>State of Europe's Forests 2020 (Stav evropských lesů 2020)</i>, Forest Europe 2020, a v popisu vnitrostátních lesních inventur v publikaci Tomppo E. et al., <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting (Vnitrostátní lesní inventury. Cesty ke společnému podávání zpráv)</i>, Springer, 2010.
Propojení lesů	Popis: Propojení lesů udává stupeň kompaktnosti zalesněných území. Stanoví se na stupnici 0 až 100. Jednotka: indikátor. Metodika: vypracovaná Organizací OSN pro výživu a zemědělství (FAO), Vogt P. et al., FAO – <i>State of the World's Forests: Forest Fragmentation (Stav světových lesů: Fragmentace lesů)</i>, technická zpráva Společného výzkumného střediska, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2019.
Indikátor běžných druhů lesních ptáků	Popis: Indikátor lesních ptáků popisuje trendy v četnosti běžného lesního ptactva v evropském areálu daných druhů v průběhu času. Jedná se o složený indikátor vytvořený na základě vypořizovaných údajů o druzích ptáků typických pro lesní stanoviště v Evropě. Indikátor je založen na zvláštním seznamu druhů sestaveném pro jednotlivé členské státy. Jednotka: indikátor. Metodika: Brlík a kol. <i>Databáze údajů sledující dlouhodobé velkoplošné populační změny běžných hnízdicích evropských ptáků.</i>, Sci Data 8, 21. 2021.

Zásoba organického uhlíku	Popis: Tento ukazatel popisuje zásoby organického uhlíku v opadu a v minerální půdě v hloubce 0 až 30 cm v lesních ekosystémech. Jednotka: tuny organického uhlíku na hektar. Metodika: stanovená v příloze V nařízení 2018/1999 v souladu s pokyny IPCC pro národní inventury skleníkových plynů z roku 2006 a podpořená rámcovým průzkumem využití půdy a krajinného pokryvu (LUCAS) pro půdu, Jones A. et al., <i>LUCAS Soil 2022 (LUCAS – půda 2022)</i>, technická zpráva Společného výzkumného střediska, Úřad pro publikace Evropské unie, 2021.
<u>Podíl lesů, v nichž převládají původní druhy stromů</u>	Popis: <u>Podíl lesů a jiných zalesněných ploch, v nichž převládají (> 50 %) původní druhy stromů</u> Jednotka: % Metodika: <u>vypracovaná a používaná ve zprávě konference Forest Europe <i>State of Europe's Forests 2020 (Stav evropských lesů 2020)</i>, Forest Europe 2020, a v popisu vnitrostátních lesních inventur v publikaci Tomppo E. et al., <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting (Vnitrostátní lesní inventury. Cesty ke společnému podávání zpráv)</i>, Springer, 2010.</u>
<u>Rozmanitost druhů stromů</u>	Popis: <u>Tento ukazatel popisuje průměrný počet druhů stromů, které se vyskytují v lesních oblastech</u> Jednotka: <u>indikátor</u> Metodika: <u>Na základě zprávy konference Forest Europe <i>State of Europe's Forests 2020 (Stav evropských lesů 2020)</i>, Forest Europe 2020, a v popisu vnitrostátních lesních inventur v publikaci Tomppo E. et al., <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting (Vnitrostátní lesní inventury. Cesty ke společnému podávání zpráv)</i>, Springer, 2010.</u>

PŘÍLOHA VII

SEZNAM PŘÍKLADŮ OPATŘENÍ NA OBNOVU PŘÍRODY UVEDENÝCH V ČL. 11 ODST. 8

- 1) Obnovit mokřady zavodněním odvodněných rašelinišť, odstraněním drenážních struktur z rašelinišť nebo zrušením poldrů a ukončením těžby rašeliny.
- 2) Zlepšit hydrologické podmínky zvýšením množství, kvality a dynamiky povrchových vod a hladiny podzemních vod v přírodních a polopřírodních ekosystémech.
- 3) Odstranit nežádoucí narušování travních porostů, mokřadů, lesů a ploch s řídkou vegetací zarůstáním křovinami nebo nepůvodní výsadbou.
- 4) Zavést paludikulturu.
- 5) Obnovit meandry řek a znovu napojit uměle oddělené meandry nebo mrtvá ramena.
- 6) Odstranit příčné a podélné překážky (např. hráze a přehrady), dát více prostoru říční dynamice a obnovit volný průtok říčních úseků.
- 7) Obnovit přirozený stav dna řek, jezer a nížinných vodních toků, např. odstraněním umělého zpevnění dna, optimalizací složení substrátu, zlepšením či vytvořením ploch stanovišť.
- 8) Obnovit přirozené sedimentační procesy.
- 9) Zřídit břehové nárazníkové oblasti, např. břehové lesy, nárazníková pásma, louky nebo pastviny.
- 10) Zvýšit ekologické prvky v lesích, např. velké, staré a odumírající stromy (stromy jako přírodní stanoviště) a množství ležícího a stojícího mrtvého dřeva.
- 11) Usilovat o rozmanitou strukturu lesů **např.** z hlediska [...] **složení druhů** a stáří, umožnit přirozenou regeneraci a obměnu jednotlivých druhů stromů.

11a) Napomáhat migraci místních odrůd a druhů tam, kde to může být zapotřebí v důsledku změny klimatu.

- 12) Posílit [...] rozmanitost lesů **obnovením** mozaik nelesních stanovišť, jako jsou otevřené menší plochy s travním porostem nebo vřesovištěm, rybníčky nebo skalnatá území.
- 13) Uplatňovat přístup lesnictví „blízkého přírodě“ nebo „se souvislým porostem“; vysazovat původní druhy stromů.
- 14) Podpořit rozvoj starých původních lesů a dospělých porostů (např. upuštěním od těžby **nebo aktivním řízením, které podporuje rozvoj autoregulačních funkcí a odpovídající odolnosti**).
- 15) Zavést krajinné prvky s vysokou rozmanitostí na orné půdě a intenzivně využívaném travním porostu, jako jsou nárazníková pásma, okraje polí s původními květinami, živé ploty, stromy, lesíky, terasové zídky, rybníky, biokoridory, kamenné přechody přes řeky atd.
- 16) Zvětšit zemědělské oblasti, které jsou obhospodařovány v souladu s agroekologickými přístupy, jako je ekologické zemědělství nebo agrolesnictví, pěstování více plodin naráz a střídání plodin, integrovaná ochrana rostlin a integrované hospodaření s živinami.
- 17) Snížit intenzitu pastvy nebo sečení travních porostů tam, kde je to relevantní, a znovu zavést extenzivní pastvu domácími hospodářskými zvířaty a extenzivní režim sečení tam, kde se od nich upustilo.
- 18) Ukončit nebo omezit používání chemických pesticidů a rovněž chemických hnojiv a hnojiv živočišného původu.
- 19) Ukončit orbu travních porostů a sítí produktivních trav.
- 20) Odstranit výsadbu v bývalých dynamických systémech vnitrozemských dun, aby se obnovila přirozená dynamika větru ve prospěch otevřených stanovišť.
- 21) Zlepšit propojení mezi stanovišti s cílem umožnit rozvoj populací jednotlivých druhů a dostatečnou individuální nebo genetickou výměnu, jakož i migraci druhů a přizpůsobení se změně klimatu.
- 22) Umožnit, aby ekosystémy rozvíjely svou vlastní přirozenou dynamiku, například upuštěním od využívání jejich produktů a podporou přirozenosti a divočiny.

- 23) Odstraňovat a kontrolovat invazní nepůvodní druhy a předcházet zavlékání nových druhů nebo ho minimalizovat.
- 24) Minimalizovat negativní dopady rybolovu na mořský ekosystém, například používáním zařízení, jež méně ovlivňuje mořské dno.
- 25) Obnovit důležité oblasti pro tření a líhnutí ryb.
- 26) Poskytnout struktury nebo substráty, které podporují návrat mořského života, např. korálové/ústřicové/balvanové útesy.
- 27) Obnovit louky mořské trávy a chalužové lesy aktivní stabilizací mořského dna, snížením a pokud možno odstraněním tlaků nebo aktivním množením a výsadbou.
- 27a) Obnovit nebo zlepšit stav charakteristické populace původních druhů, která je životně důležitá pro ekologii mořských stanovišť, a to prováděním pasivních nebo aktivních opatření na obnovu, např. vysazováním juvenilních jedinců.**
- 28) Omezit různé formy znečištění moře, jako je zatížení živinami, hlukové znečištění a plastový odpad.
- 29) Zvětšit plochy sídelní zeleně s ekologickými prvky, jako jsou parky, stromy a zalesněné plochy s původními druhy, zelené střechy, travní porosty s planě rostoucími květinami, zahrady, městská hortikultura, ulice se stromořadími, městské louky a živé ploty, rybníky a vodní toky, **mimo jiné s ohledem na rozmanitost druhů, původní druhy, místní podmínky a odolnost vůči změně klimatu.**
- 30) Zastavit, omezit nebo napravit znečištění ve všech ekosystémech způsobené léčivými přípravky, nebezpečnými chemickými látkami, komunálními a průmyslovými odpadními vodami a dalšími odpady včetně odpadků a plastů, jakož i světelné znečištění.
- 31) Přeměnit brownfieldy, dřívější průmyslové oblasti a lomy na přírodní lokality.